

Universiteit Utrecht

The influence of reading motivation on reading behaviour

A qualitative study on the reading behaviour of high school students

Master thesis

Name: Mirjam van Dijk

Student number: 5505135

Supervisor: Margot van den Berg

Second supervisor: Jacomine Nortier

Date: 26.06.2015

Number of words: 14.977

Abstract

The reading behaviour of children, students and adults has been a topic of sociolinguistic research for many years. One of the subtopics in this field is reading motivation. Reading motivation consists of various components (such as interest and involvement) and is influenced by different factors (e.g. the literate environment). The purpose of this thesis is to take a close look at the reading behaviour and reading motivation of high school children in the Netherlands. The main research question is: *which factors influence the reading behaviour of high school children?*, and the sub questions related to this main question are: (1) to what degree are reading motivation and reading attitude perceived to contribute to reading competence? (2) to what extent are the results from the interview similar to or different from those from the questionnaire?, and (3) what are the differences in and similarities between the reading behaviour of multicultural and monocultural students? In order to address these questions, this study examines the reading behaviour of fifteen high school children by means of an interview and a questionnaire. This study shows that reading motivation and reading attitude are perceived to contribute to reading competence, and that the results of both methodologies employed show comparable findings. The reading behaviour and reading motivations of monocultural and multicultural are likewise similar: no major differences are found. Finally, it is concluded that interest, involvement, and the literate environment are the factors that influence the reading behaviour of high school children.

Key words: reading behaviour, reading motivation, reading competence, reading attitude

Table of contents

Abstract	iii
1 Introduction	1
2 Theoretical background	4
2.1 Reading motivation	4
2.2 Reading attitude.....	8
2.3 Reading competence.....	9
2.4 Individual differences	11
2.4.1 Personality	12
2.4.2 Differences in literacy environment	13
2.4.3 Reading aloud.....	14
2.4.4 Cultural differences	15
2.5 Sociocultural perspective	18
3 Present study.....	21
3.1 Main research question.....	21
3.2 Sub questions and predictions	23
4 Method	25
4.1 Participants	25
4.2 Design.....	25
4.2.1 Questionnaire.....	26
4.2.2 Interview	26
4.2.3 Clarification of the components	27
4.3 Procedure.....	28
4.4 Scoring	29
5 Results	31
5.1 Questionnaires	31
5.1.1 Interest	31
5.1.2 (Value of) Choice	32
5.1.3 Self-efficacy	33
5.1.4 Involvement.....	34
5.1.5 Social goals.....	34
5.1.6 Individual differences	35
5.2 Interviews	36
5.2.1 Interest	36
5.2.2 (Value of) Choice	38
5.2.3 Self-efficacy	39
5.2.4 Involvement.....	40
5.2.5 Social goals.....	41
5.2.6 Individual differences	42

5.3 Comparison results questionnaire and interview	44
5.3.1 Interest	44
5.3.2 (Value of) Choice	44
5.3.3 Self-efficacy	45
5.3.4 Involvement	45
5.3.5 Social goals.....	45
5.3.6 Individual differences.....	46
5.4 Subgroup results	46
6 Discussion	49
6.1 Discussion of the results.....	49
6.2 Limitations.....	55
6.3 Implications for research	56
7 Conclusion.....	58
References	61
Appendix	65
I: Interview questions	65
II: Questionnaire.....	67
III: Interviews.....	71
IV: Text analysis per component.....	119
V: Questionnaire results	183
VI: Interview results	184

1 Introduction

The reading behaviour of children, students and adults has been a topic of sociolinguistic research for many years. One of the subtopics in this field is reading motivation. Reading motivation consists of various components (for instance interest and involvement), can be influenced by different factors (such as the literate environment) and is inherently related to other reading aspects such as reading attitude, reading behaviour and reading competence. This study focuses primarily on the notions *reading behaviour*, *reading motivation* and *individual differences*, and investigates the influence various factors can have on the reading behaviour of high school students, and to what degree individual differences contribute to their reading motivation.

In preparation of this study, I have examined a small number of already conducted interviews by Jacomine Nortier and Margreet Dorleijn (2004). These interviews were conducted in order to obtain information on the possible factors that influence the school success of high school students with a migration background in the Netherlands. Although these interviews do not specifically focus on the reading behaviour of the students, the importance of reading is mentioned:

Saida: Ja, mijn ouders hebben niet echt problemen mee of zo, ze redden zichzelf wel. Maar verder eh.. zeggen ze tegen mij van ja, jij bent de toekomst, jij moet nu echt eh..boeken gaan lezen en eh.. school volgen...

Çagla: Ja kijk zie je, je ouders is dus wel een stimulans. Als je ouders gaan zeggen van ..ga..ga..ga.. altijd Turkse boeken of altijd Marokkaanse boeken lezen... en eh.. ja maar (Nortier & Meijnen, personal communication, 2004).

These quotes have triggered my interest in the reading motivation of high school students, and in particular, a possible difference in reading motivation related to the cultural background of the reader. The phrase ‘migrant family’ has been used by the Nederlands Jeugd Instituut (Dutch Youth Institute, henceforth: NJI) in the past few years to describe families with a migrant background. These are families in which at least one parent is a migrant (either (s)he or his/her parents are born in another country). There are three types of migrant generations (NJI, 2015). The first generation are those who are born in another country and have emigrated to the Netherlands. The second generation are those whose parents are born in a foreign country, but are themselves born in the Netherlands. The third generation are those whose grandparents are born in a foreign country. This third generation is considered as native (NJI, 2015). The Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) states that in 2013, 33% of all families in the Netherlands with children living at home have a (at least one) non-Dutch parent. The present study incorporates participants who have different cultural backgrounds, and consequently refers to these participants as either *monocultural* or *multicultural*. The monocultural students are students with Dutch (grand)parents. The multicultural students are students with (grand)parents from another country – and these students are described by the NJI as second or third generation migrants. The migrant background is not under scrutiny here - the participants of this study are born and raised in the Netherlands.

Despite the popularity of the theme *reading behaviour* and *motivation* in the field of sociolinguistics, there has been little qualitative analyses on the reading behaviour of high school students. Furthermore, there are few studies that have investigated the association between the cultural background and reading behaviour of children. The purpose of this paper is to investigate the factors that influence a high school student’s reading behaviour. Additionally, this paper attempts to explore the relationship between a high school student’s cultural background and its reading behaviour.

The paper has been organized in the following way: chapter two begins by laying out the theoretical dimensions of the research, and looks at the previously conducted research regarding reading behaviour and reading motivation. The third chapter introduces the main research question and the sub questions, which stem from the theoretical background. Chapter four is concerned with the methodology used for this study and the fifth chapter presents the findings of the research. The sixth chapter analyses the results of the interviews and questionnaires and answers the research questions, and chapter seven summarizes these findings.

2 Theoretical background

Reading motivation and reading attitude are a source as well as a consequence of various reading habits. Reading attitude refers to the feeling one has towards reading, whereas reading motivation refers to the fulfilment of these feelings. All the factors that are related to reading motivation and reading attitude will be discussed in this section. The theoretical background is organized as follows: section 2.1 describes the factors that contribute to one's reading motivation, including intrinsic and extrinsic forms of motivation, valuing of achievement and goals of achievement. Section 2.2 and 2.3 discuss reading attitude and reading proficiency respectively. Section 2.4 deals with individual differences, such as personality characteristics, difference in the literacy environment, the influence of reading aloud practices, and cultural differences. Section 2.5 will touch upon the sociocultural aspects of this paper.

2.1 Reading motivation

Reading motivation encompasses the stimulus and incentives of a child or adult to pick up a book, or other texts, and read. This motivation is different for each individual, and a positive relation between reading motivation, reading attitude and reading competence has been found (Guthrie, Hoa, Wigfield, Tonks, Humenick & Littles, 2006). It is for this reason that it is important to find the exact nature of reading motivation. In that way, one's reading motivation, and hence, reading competence, can be improved. This can benefit, amongst other things, one's school success and self-efficacy (Merisuo-Storm, 2004; Wigfield & Guthrie, 1997). However, there is not one specific element that determines one's need and motivation to read; rather, it is engendered by a variety of factors. This section will try to explain the various components that contribute to reading motivation and provide a clear picture of how these factors influence reading behaviour.

Wigfield and Guthrie (1997) have explored different aspects of children's reading motivation. They have examined to what extent the amount and range ("breadth") of their reading affects reading motivation (p. 422). They conclude that there are different types of motivational *constructs*, such as the efficacy to achieve, intrinsic and extrinsic forms of motivation, the valuing of achievement, goals of achievement, and the social aspects of motivation (Wigfield & Guthrie, 1997). These aspects are discussed in detail below.

The sense of *efficacy* about one's ability is different for everyone, and it highly determines one's choice of activity (Wigfield & Guthrie, 1997). Wigfield & Guthrie (1997) claim that "(...) when children believe they are competent and efficacious at reading they should be more likely to engage in reading" (p. 421). However, this knowledge of competence does not necessarily mean that children *will* read more. Other motivation forms contribute as well. *Intrinsic motivation* is a description of the motivation one has when performing a task for his/her own sake (such as curiosity), and not including *extrinsic factors* such as receiving acknowledgment or marks (Wigfield & Guthrie, 1997). When intrinsically motivated, one can be fully involved in the activity. This means that the reader's engagement in a book or story is greater when (s)he is intrinsically motivated to read. *Achievement goals* are another form of motivation (Wigfield & Guthrie, 1997; Morgan & Fuchs, 2007). Achievement goals come in two different forms: there are performance goals (where students compete with each other) and learning goals (where students try to understand the content and link it to previously studied work). The latter often has a positive effect on reading motivation (Monteiro, 2013). Wigfield and Guthrie's (1997) analysis also includes *social goals*: they report that children with prosocial goals (e.g. reading offers an opportunity for social contact) and social responsibilities in class do better than children that do not have these social goals.

Guthrie et al. (2006) and Baker and Wigfield (1999) have also looked into the various components that shape one’s motivation. A summary of the established components are shown in table 1 (Guthrie et al., 2006; Baker & Wigfield, 1999; Wigfield & Guthrie, 1997).

Table 1: components of reading motivation

Wigfield & Guthrie (1997)		Baker & Wigfield (1999)	Guthrie et al. (2006)
Competence and efficacy beliefs	self-efficacy challenge work avoidance	self-efficacy preference for challenge work avoidance	self-efficacy preference for challenge work avoidance
Goals for reading	curiosity involvement importance recognition grades competition	curiosity or interest involvement recognition grades competition	curiosity or interest involvement recognition grades competition
Social purposes	social compliance	social interaction	social interaction

The present study uses a selection of the nine components as established by Guthrie et al. (2006) as the framework of one’s reading motivation. These nine components are: “(a) curiosity or interest, (b) preference for challenge, (c) involvement, (d) self-efficacy, (e) competition, (f) recognition, (g) grades, (h) social interaction and (i) work avoidance” (Guthrie et al., 2006, p. 284). These nine components include the same constructs as the Wigfield & Guthrie (1997) study: intrinsic (curiosity, interest and involvement) and extrinsic (self-efficacy, recognition, grades) forms of motivation and achievement (competition) and social (social interaction) goals, and are therefore a good representation of the components that shape one’s motivation. The components used in this study will be clarified in chapter 5 of this paper.

There are three other important aspects that deal with motivation. Schiefele, Schaffner, Möller and Wigfield’s (2012) meta-study on the constructs of reading motivation shows that the *reading amount* is a result of reading motivation - this claim is confirmed by Wang and Guthrie (2004) and Tercanlioglu (2001) - and can influence the reading proficiency. Furthermore, *reading strategies* also account for a higher proficiency level and is influenced

by (“habitual”) reading motivation (Schiefele et al., 2012, p. 447; Lau & Chan, 2003; Law, 2009). Lau and Chan (2003) examined the reading strategies and reading motivation used by good and poor Chinese readers, and they conclude the following:

While skilled readers know how to use effective strategies to facilitate the functioning of various cognitive processes and construct meaningful understanding of the text, poor readers simply read the text word by word without using any strategies. (...) Students may learn the strategies but they will only use the strategies when they are motivated (Lau & Chan, 2003, pp. 177-178).

The *reading preferences* are also linked to a reader’s motivation. Each reader has individual reading preferences, and thus, reading motivation is likely to be higher for texts that are favoured by the reader (Schiefele et al., 2012). Wigfield and Guthrie’s (1997) study on the components of reading motivation shows that the extrinsic and intrinsic forms of motivation are linked to the range of reading and the preferences for certain texts. These aspects are also related to other components, such as proficiency, attitude and individual differences, which are discussed in later sections.

In summation, one’s reading motivation consists of intrinsic and extrinsic motivational forms. The intrinsic motivation forms concern the *self* – these components are inherent and are not influenced by outside factors. However, the literate environment of a child can influence these intrinsic factors as can be seen in section 2.4.2 (Baker, Scher & Mackler, 1997). The extrinsic and intrinsic motivation forms, at the same time, influence a reader’s reading preference, reading amount, attitude, and proficiency. This shows that all components are influenced by each other and stand in relation to one another. It is important to incorporate these various components in a reading motivation study.

2.2 Reading attitude

Reading motivation, reading attitude and reading competence all stand in relation to one other (Schiefele et al., 2012). The attitude towards an activity can influence one's motivation: the motivation fulfils the attitude. Thus, a negative attitude ('I don't find reading important') can result in a negative motivation ('I never read a book'). Attitude can therefore not be neglected in a reading behaviour study: the two components are inherently linked to each other.

This is confirmed by Wigfield and Guthrie (1997) – they report that there are two motivation-related constructs that are investigated thoroughly by previous researchers: the attitude towards reading and the interest in reading. A positive attitude towards reading will make a child more motivated to read, whereas the interest in reading is intrinsically related towards motivation (as discussed before). Schiefele et al. (2012) note that: "Whereas reading motivation refers to intentions or reasons for reading, reading attitude involves the expression of feeling toward reading" (p. 429). Similarly, in his investigation on the development of reading attitude from childhood to adulthood, Smith (1990) describes reading attitude as: "a state of mind, accompanied by feelings and emotions, that makes reading more or less probable" (p. 215). A few factors that can influence the attitude towards reading are (i) educational differences, (ii) work-related reading demands, (iii) text materials, and (iv) time (Smith, 1990). Smith (1990) also points out that a child's attitude towards reading is not necessarily the same as his/her attitude as an adult. However, throughout our lives, a nurtured positive attitude towards reading during childhood often results in a positive attitude towards reading as an adult.

Petscher (2010) has conducted a meta-analysis on the relationship between attitude and achievement in reading. He found that: "the relationship between attitudes and achievement in reading is generally of moderate strength (...), although stronger for elementary students (...) and relatively weak for middle school students." (Petscher, 2010, p.

349). This confirms the finding of McKenna, Kear and Ellsworth (1995). McKenna et al. (1995) investigated a possible difference in reading attitude of students regarding either their gender, ethnic background, or ability, and they found that one's attitude towards (both academic as well as recreational) reading becomes, overall, more negative over time. A more positive attitude was found amongst elementary school students than high school students. They conclude that: "the overall negative trend in reading attitude can be explained in part by the increasing impact of poor reading ability in the upper grades. The sharply worsening attitudes of poor readers contribute substantially to the downward trend across the total population of students" (McKenna et al., 1995, p. 952). This means that, over time, the relationship between attitude and competence grows stronger: poor readers develop a negative attitude towards reading whereas good readers develop a better or similar positive attitude towards reading (McKenna et al., 1995; Kush & Watkins, 1996). Nevertheless, the study conducted by McKenna et al. (1995) has focused primarily on elementary school students. Whether this attitude remains positive or negative has not been investigated, neither the possibility of a shift in attitude in the students' high school years.

In explaining the concept of reading attitude, all related studies outline a critical role for intrinsic reading motivation, extrinsic motivation forms - such as work-related reading demands and text materials (Smith, 1990) -, and reading competence (McKenna et al., 1995). These components all play a part in shaping one's reading attitude, and, vice versa, one's reading attitude plays a crucial role in defining the mentioned components as well.

2.3 Reading competence

Reading competence consists of two dimensions: reading skills and reading comprehension (Schiefele et al., 2006). Reading motivation is almost innately related to reading comprehension, according to Guthrie et al. (2006). They state that: "(...) when children are

motivated to read, they are more likely to be engaged in reading and, therefore, comprehend better.” (p. 286). Engagement is therefore also a key component in reading proficiency: children who are motivated to read (i.e. they enjoy it) are more likely to become better at it. And, by contrast, poor readers are often not motivated to read (Morgan & Fuchs, 2007). An abundantly clear link between reading motivation and reading competence has not been established yet, but it is suggested (Guthrie et al., 2006; Anmarkrud & Bråten, 2009). For example, Morgan and Fuchs (2007) investigated the relation between reading competence and motivation, and found that these two components correlate with each other:

(...) statistically significant correlations were obtained between children’s reading skills and competency beliefs (...). Children’s task orientation correlated positively (...) with their reading grades (...). Children’s competency beliefs and goal orientations also covaried. (Morgan & Fuchs, 2007, p. 177)

Achievement goals and self-efficacy (competency beliefs) influence the reading proficiency, and whenever one of these components is perceived as difficult, poor, or uninteresting, this will have a negative effect on the reading proficiency.

Similarly, Schiefele et al. (2006) found that intrinsic reading motivation forms are positively related to reading competence, whereas no relation is found between extrinsic motivation forms and reading competence. Baker and Wigfield (1999) revealed that the relation between the different motivation components and competence differs between “ability, ethnic, and gender subgroups” (Baker and Wigfield, 1999, from Schiefele et al., 2006, p. 453). They found a correlation between reading competence and reading motivation for monocultural students and a correlation between competence and motivation for girls. A

relation between the two components was investigated by Baker and Wigfield (1999) because:

We examined gender differences because previous researchers have found that girls often have stronger competence beliefs in reading than do boys, and they value it more. (...) We examined ethnicity and family income differences in reading motivation because research on motivation in children from different ethnic and income groups still is limited (p. 5).

The gender differences can be assigned to personality characteristics: Baker and Wigfield (1999) state that the girls in their investigation were more compliant with the task descriptions than the boys, and therefore significantly correlated to all aspects (both intrinsic as well as extrinsic motivation forms), whereas the boys did not significantly correlate with any of the motivational components. The ethnic differences are explained in detail in section 2.4.4. Taken together, these results suggest that there is a correlation between reading motivation and competence, and in particular, they suggest a role for reading motivation in promoting reading competence.

2.4 Individual differences

Even though the previously discussed motivation-, attitude-, and proficiency components are linked to each other, these components will always be subjected to and depend on individual differences, such as personality characteristics and parental influences. These differences are not always accounted for in the discussed studies, mostly because large-scale studies (quantitative studies) fail to account for individual differences. There is little published data on reading behaviour that incorporates personality characteristics, environment differences

and cultural differences of the participants. Due to the fact that the present study is a qualitative study – data will be retrieved by conducting interviews as well as questionnaires –, some individual differences will be incorporated.

2.4.1 Personality

Medford & McGeown (2012) state that, besides reading proficiency and reading efficacy, children can also be intrinsically motivated by their personality characteristics. Medford and McGeown (2012) have used the first and last two characteristics of Goldberg's (1990) 'Big 5' personality characteristics, which are: "agreeableness, extraversion, neuroticism, openness to experience and conscientiousness" (Medford & McGeown, 2012, p. 787), to determine whether personality characteristics can predict intrinsic reading motivation. They have focused on these three because:

In the context of reading, conscientiousness was examined as conscientious children are typically more achievement-oriented and self-disciplined, and are therefore more likely to be self-motivated to engage in reading tasks. Children who have higher levels of openness to experiences are more intellectually curious, and therefore may be more likely to have a desire to learn through reading. Finally, agreeable children are typically more compliant, and as a result may also demonstrate higher levels of reading motivation in school. (Medford & McGeown, 2012, p. 787).

Medford & McGeown's (2012) study has not confirmed a correlation between personality characteristics and reading skills, but a correlation has been established between the three characteristics and different levels of intrinsic reading motivation.

2.4.2 Differences in literacy environment

The literacy environment is a key component in the child's upbringing that can contribute to the child's reading motivation and attitude. This is grouped under 'individual differences', since each child's literacy environment is subjected to the parent and/or teacher involvement, the availability of books and other texts, and the behaviour of the child's peers, and is hence different for each individual. Baker et al. (1997) argue that the socioemotional environment of literary experiences is very influential for a young child: "children whose early encounters with literacy are enjoyable are more likely to develop a predisposition to read frequently and broadly in subsequent years" (p. 69). They state that intrinsic motivation is predominantly influenced by the home environment. The degree of literate activities is, amongst other aspects, influenced by the income-status of a family: Baker et al. (1997) show that children from middle-income families are more often engaged in literate activities than families with a low income. This can be due to the parents' attitude towards reading or the fact that more material is available in higher-income families (Baker et al., 1997). Furthermore, children with a high interest in books have the tendency to look at books and go to libraries (with or without their parents) more often than low-interest children. Also, the parents of high-interest children are more likely to have an academic degree (Baker et al., 1997).

Older children display a relation between the home environment and their reading behaviour as well (Baker et al., 1997). The role of the parent is crucial: guidance and setting an example will benefit the child's motivation. Additionally, "the magnitude of the direct effect of home reading activity on achievement, mediated by the indirect effect of attitudes, increased with student age." (Baker et al., 1997, p. 74). The coming of age will also affect the motivation form: it shifts from the intrinsic form to the more extrinsic form, because the achievement factor becomes a greater part of the motivation to read. However, children with a positive literacy environment (at home and at school) are likely to increase their leisure

reading (Baker et al., 1997). A combination of factors is therefore responsible for the difference in reading motivation differences amongst older children.

Monteiro (2013) states that the student's engagement can be increased when teachers are involved and interested in the student's reading development. The classroom environment therefore plays a major role in the development of the reading attitude and motivation of the child. Monteiro (2013) developed a study where she tested whether the reading motivation of children would increase when they are being read to by peers, in the classroom. The reading motivation was tested for both the person that was being read to as well as the person that read aloud. This study showed that the classroom, the social interaction, the ability to choose one's own books to read, and the set-up of tutor/tutee, all contributed to increase and achieve reading motivation (Monteiro, 2013). The task of reading aloud and being read to (and the possibility to discuss the material and the overall interaction) has led to pleasure in reading and promotion of interest in reading, and this positive attitude results in an increase of reading motivation (Monteiro, 2013). The effects of reading aloud on reading motivation is shortly discussed below.

2.4.3 Reading aloud

“Reading aloud has been a cornerstone of literacy development and classroom practice for over a century” (Brabham & Lynch-Brown, 2002, p. 465). Literacy development can contribute to reading competence and is influenced by the literacy environment. An investigation by Leseman and Şahin (1996) confirmed that pre-school children who are being read to develop a broader lexicon than children who are not being read to by their parents. The interesting aspect of the study by Leseman and Şahin (1996) is that they investigated the Dutch lexicon of both monocultural as well as multicultural pre-schoolers. Both groups that were being read to showed progression in their lexicon. Interestingly, the multicultural pre-

schoolers showed a progression in their Dutch lexicon, despite the language in which they were being read to. The language input is of importance – which language this input is, is not relevant. Additionally, a study conducted by Brabham and Lynch-Brown (2002) showed that different reading aloud styles contribute to vocabulary acquisition of primary school pupils: ‘just’ reading produced the lowest vocabulary increase (but an increase nonetheless!), performance reading produced a greater vocabulary increase and interactional reading the greatest increase in vocabulary acquisition. Baker (2003) reports that children’s intrinsic motivation can be increased when being, amongst other activities, read to by their parents. Being read to affects reading motivation in multiple ways: the amount of time the child reads on its own later on, and the child’s interest in reading (Baker et al., 1997).

2.4.4 Cultural differences

Cross-cultural studies are a possible source of information which can be used to highlight and explain differences amongst different cultural groups. Artelt (2005) has examined whether extrinsic and intrinsic motivation forms are different across various cultural settings. This is not the case: data analysis shows that students from different cultural backgrounds (socioeconomic status unknown) refer to comparable concepts when describing extrinsic and intrinsic motivation (Artelt, 2005). Nevertheless, Artelt (2005) claims that: “being able to compare how different student characteristics interact *within* various countries is not the same as being able to compare the strength of an individual characteristic such as student motivation *across* countries” (Artelt, 2005, p. 250, italics in original text). Hence, students’ perception on reading motivation can vary between cultures, and a comparison across two cultures is not appropriate.

Iyengar & Pepper (1999) observe that the intrinsic form of motivation cannot be perceived as the same concept when dealing with two very divergent cultures. Cultures with

Northern America's and Western Europe's view of the independent self in comparison to Asia's interdependent self cannot eventually come up with similar ideas of intrinsic motivation (Iyengar & Pepper, 1999). They conclude that:

(...) just as the idealized values of life, liberty, and the pursuit of happiness have shaped the motivation of Americans for centuries, contrasting cultural ideals might have shaped the motivational contexts of other societies quite differently. Might our theories of motivation require modification among a people whose fundamental values are instead fate, duty and the pursuit of interdependence? (Iyengar & Pepper, 1999, p. 365)

Different people have different ideas of 'the world' and have different values of life. These different views need to be considered in order to create a valid cross-cultural notion, in this case, of *motivation*. In line with this point of view is the investigation conducted by Lockwood, Marshall and Sadler (2004). The authors predicted that students from collectivistic cultures are motivated by negative role models (role models that prioritize the avoidance of failure/losing face) whereas Western students are motivated by positive role models, who prioritize chasing success (Lockwood et al., 2004).

Baker and Wigfield (1999) have examined, as mentioned in section 2.3, the dimensions of reading motivation and their relation to reading amount and reading competence. One of their findings concerned ethnic differences: the relation between motivation and competence were not as strong for the African American students as for the Caucasian students. This view is supported by Stevenson et al. (1990, as cited in Baker & Wigfield, 1999), and Graham (1994, as cited in Baker & Wigfield, 1999). Both investigations focused on the reading motivation of African American students compared to Caucasian

students, and both found no significant correlation between reading competence and reading motivation for the African American students, in contrast to the Caucasian students (Baker & Wigfield, 1999). All researchers suggest further research in order to understand these ethnic differences.

There are also cultures in which oral literature plays a major part in the society. Van Kempen (2003) provides an extensive description of the history of literature in Suriname. In this overview, Van Kempen (2003) emphasizes the important role of the oral cultural heritage of Suriname. He reports that knowledge is captured and feelings are expressed through stories and songs, and that the oral literature contributes to the stability of the indigenous group. The oral tradition has lost its importance over the years, the ‘transfer of words’ is nowadays solely exhibited within the family: ‘knowledge should be passed from grandparents to grandchildren, each generation is responsible for its own knowledge transfer’ (Van Kempen, 2003). Soetaert, Schram and Coussens (2006) state that in Western society, literature is an important aspect of both culture as well as education. The importance of reading is a relatively new phenomenon, and has been replaced by the ‘picture and sound’ ascension. Yet, a movement called “back-to-basic” pleads for the return of the high-valued status of the ‘reading culture’ (Soetaert et al., 2006, p. 12). This movement appeals for the revaluation of the (written) literary knowledge transfer.

The above mentioned investigations show the various perspective on reading and literature, but only focus, regrettably, on cultures on a greater level (nationalities, societies, ethnic groups, and even continents!), and not the individual. Also, many studies fail to give sufficient consideration to the cultural differences (such as ethnicity, gender and socioeconomic status) between speakers. For this reason this study will try to shed light on the possible impact that the individual’s cultural background and one’s particular language background can have on reading motivation, reading attitude and reading behaviour.

2.5 Sociocultural perspective

Before describing my approach and my participants, a clarification of the definitions and terms used in this paper is necessary. My investigation offers a *sociocultural linguistic* perspective on reading motivation. Sociocultural linguistics is explained by Bucholtz and Hall (2005) as: “the broad interdisciplinary field concerned with the intersection of language, culture and society. This term encompasses the disciplinary subfields of sociolinguistics, linguistic anthropology, socially oriented forms of discourse analysis (such as conversation analysis and critical discourse analysis), and linguistically oriented social psychology” (p. 586). The term ‘culture’ as used in this paper is appropriately explained by Hall (1997): “To say that two people belong to the same culture is to say that they interpret the world in roughly the same ways and can express themselves, their thoughts and feelings about the world, in ways which will be understood by each other.” (p. 2). Evidently, this use of the term ‘culture’ is connected to society: knowledge of the culture is socially acquired, it is not genetically inherited. However, it is important to realize that the term *culture* embodies a multitude of concepts on different levels, as is depicted in the previous section. It is possible that two people, a group of people, a region in a country, or a whole nation belong to the same culture. This shows a need to be explicit about exactly what is meant by the word *culture*, as used in the present study.

Wardaugh (2010) states that people participate in various *communities of practice*. These communities of practice are groups of people who share engagements and practices: “each member of a community has a repertoire of social identities”, and each identity is associated with an appropriate setting (Wardaugh, 2010, p. 128). Wardaugh (2010) adds: “a community of practice is at the same time its members and what its members are doing to make them a community: a group of workers in a factory, an extended family, an adolescent gang, a women’s fitness group, a classroom, etc.” (p. 128). Each individual is shaped by the

various communities of practice, and acts accordingly. The community of practice one chooses to identify with changes according to the situation, and boundaries are therefore shifting constantly. Again, the identity the individuals classify themselves with is socially acquired – it is the society that teaches one how to behave in certain situations and, in this case, communities of practice.

The present study will focus on culture on an *individual* level. Whenever an individual is part of more than one culture, (s)he is described as being *bicultural* or *multicultural* (Benet-Martínez, Lee & Leu, 2006). As stated before, in 2013, 33% of all families in the Netherlands with children living at home have a (at least one) non-Dutch parent. This means that all these children might identify with their *ethnic* culture (i.e. the culture of their (grand)parents) in addition to the mainstream Dutch culture. Chen, Benet-Martínez and Bond (2008) report that individuals that identify with both cultures (the *home* culture and the mainstream culture), incline toward biculturalism: “individuals develop a bicultural identity through the process of acculturating to a world of interacting cultural traditions” (p. 806).

As Barth (1998) explained: “Since culture is nothing but a way to describe human behavior, it would follow that there are discrete groups of people, i.e. ethnic units, to correspond to each culture (...) cultural differences can persist despite inter-ethnic contact and interdependence” (p. 9). Ethnic background, as well as religion, are aspects of culture (Sapienza, Zingales & Guiso, 2006). Backus (2002) has made an appeal to appoint ethnicity as a sociolinguistic factor, alongside with sociolinguistic factors such as gender, age and socioeconomic status. He has made this appeal for he believes ethnicity, unfortunately, still has a negative connotation in Dutch society, and this is an underserved reproach. Backus (2002) claims that ethnic minorities are often not viewed as native Dutch speakers, even when their Dutch is as good as the Dutch of any other Dutch variety speaker. It is because of this unfortunate underserved connotation that the current researcher has decided to use the broader

term 'culture'. Moreover, the term culture encompasses different factors (such as ethnicity, religion and socioeconomic status) and is therefore preferred over other terms used in other sociocultural works. This has triggered the use of *multicultural* and *monocultural* instead of *ethnic* diversity in this paper. The ethnic background does not solely influence one's motivation: other factors, such as sociocultural status can have an influence, and should therefore not be left out (Baker et al., 1997).

3 Present study

The present study builds on previous research and, in my view, underexplored themes. The theoretical perspective for this study was Wigfield and Guthrie's work in 1997, in which they investigated elementary school children's reading motivation. Their research questioned the different aspects of reading motivation, whether this motivation can be related to the extensiveness and amount of their reading, which aspect is held most strongly and whether there are grade, time and gender differences in children's reading motivation. I have taken this study as the primary source for my study.

With respect to the relations between reading motivation, reading attitude and reading proficiency, the existing and previously discussed literature do not link these components to the individual differences between the readers. The objective of the present study is to investigate this issue and to shed light on the impact that various components have on reading motivation and reading behaviour. This study will look at the differences in reading behaviour of the participants and subsequently try to relate these possible differences to their individual differences.

Furthermore, the majority of previous work focuses on elementary school children. The present study will incorporate high school participants in order to contribute to the body of existing literature and broaden the focus of reading motivation – this study will look at the reading behaviour of the high school students up until the present.

3.1 Main research question

This study focuses on the reading motivation of high school children from the same grade: this means that their reading competence will be approximately equal, for they are in the same class, they read the same books for school and they have taken similar paths to reach this grade (they have the same outcome of schooling). The participants chosen for this study can

be divided into two groups. (1) students that are born in the Netherlands, but have (grand)parents with a different cultural background. These students are therefore, in this paper, referred to as *multicultural* students. The other group (2) are students that have Dutch (grand)parents and are henceforth referred to as *monocultural*¹ students. The term multicultural comes from the different culture the home environment offers compared to the culture outside the home environment. It is important to note that there is no clear division between the two, these cultures co-exist in the multicultural person's life: it is not the case that one culture predominantly exists in one situation, and the other in another situation. Both cultures co-exist, and the multicultural student is influenced by both cultures in the majority of circumstances.

Students with similar reading proficiency can still differ in their attitude and motivation to read, and this study will examine children's attitude and motivation towards reading. The main research question is:

Which factors influence the reading behaviour of high school students?

Investigation is necessary to establish the influence of the literate environment, the parental influence, and other motivational components on the reading motivation and attitude. Investigation is also necessary to discover the possible different perspective on, and assigned value to, reading in general. The students' own perception is examined, and this study will consequently make use of the following research methods: an adapted version of Motivation for Reading Questionnaire (MRQ) from Wigfield and Guthrie (1997) and interviews based on Guthrie et al. (2006), see Method section. Additionally, it is important to highlight the fact that students with different home languages are compared: an influence of the (one or more)

¹ Remember: the current researcher only investigates the sociocultural and ethnic aspects, the economic background or geographical factors that can also be regarded are not incorporated in this study

home languages on the reading motivation is also, but on a secondary position, under scrutiny here.

This study will look at the influence of the different components of reading motivation on the participants' reading competence, and in what way their reading motivation might be influenced by individual differences such as their literate environment and the parental influence. It is necessary here to clarify exactly what is meant by parental influences. Parental influences refer to previous reading aloud practices by the participants' parents, the parent's own reading behaviour, and their own attitude towards reading.

3.2 Sub questions and predictions

The sub questions related to the main research question are:

- (1) To what degree are reading motivation and reading attitude perceived to contribute to reading competence?
- (2) To what extent are the results from the interview similar to or different from those from the questionnaire?
- (3) What are the differences in and similarities between the reading behaviour of multicultural and monocultural students?

I predict that reading motivation and attitude – as confirmed by various investigations – does influence one's reading competence. Because reading competence is not explicitly tested in this study, I will deduce their reading competence based on their self-efficacy statements and the achieved level of schooling (all the students are in the same class). I also predict that the literate environment is one of the student's greatest incentives to read, for Baker et al. (1997) report that the literary experiences is very influential for a young child: "children whose early encounters with literacy are enjoyable are more likely to develop a predisposition to read frequently and broadly in subsequent years" (p. 69). Furthermore, I expect that the

multicultural students differ in their reading environment and their reading background from the monocultural students, because I believe that different cultures assign a different value to the notion 'reading', as illustrated by Baker et al. (1997), Van Kempen (2003), and Iyngar and Pepper (1999) in section 2.4.4.

4 Method

4.1 Participants

This study involved fifteen children in the first class of high school. The criteria for these students were: (1) they are in the same level of schooling (a combined HAVO/VWO class); (2) they all have roughly the same age; and (3) there is a mix of monocultural and multicultural backgrounds. The students' ages varied between 12 and 14 years ($M = 12.73$ years, $SD = 0.59$). The students grew up in the Netherlands, and six of these students have a multicultural background, i.e. in addition to the Dutch culture. Three of these six students are raised with two home languages; one Arabic and Dutch, one Spanish and Dutch, and one Berber and Dutch. (Please note: bilinguals tend to mix their languages, so one cannot speak of two separate languages – usage of a mix of the two languages is common as well.) The other three can speak another language besides Dutch (one Arabic, one German and one Surinamese) but their parents have raised them using the Dutch language primarily, and one student is passive proficient in Italian: he has an Italian mother but does not speak Italian himself. All seven students are classified as multicultural. The other eight students are Dutch monolingual students with Dutch (grand)parents.

4.2 Design

Students' reading motivation is measured via two different methods: (a) a questionnaire and (b) an interview. These two methods measured the students' reading amount, reading strategies and reading preferences, in order to obtain information on the concepts motivation, proficiency and individual differences.

4.2.1 Questionnaire

First, the subjects completed (a): an adapted version of Wigfield & Guthrie's (1997) Motivations for Reading Questionnaire (MRQ). This adapted version contained questions on the components: (i) interest, (ii) (value of) choice, (iii) self-efficacy, (iv) involvement, (v) social goals and (vi) individual differences (based on the investigation of amongst others, Guthrie et al., 2006 and Monteiro, 2013). I have chosen to examine these components for the same reasons Guthrie et al. (2006) did: these components are researched thoroughly by various investigators and display the internal reading motivations of the students. Likert-scale type of questions were asked, so the student could indicate whether (s)he (strongly) agrees or (strongly) disagrees.

4.2.2 Interview

The interview (b) allowed me to study reading motivation in more depth than had previously been possible in research that relied solely on questionnaires. The present study investigates reading motivation by using both questionnaires as well as interviews in order to, besides obtaining information, relate the outcomes of both investigation methods to each other. The semi-structured interviews are designed in such a way that the student's internal reading motivations will be discovered. Again, the focus of the questions are, similar to the questionnaire, on the components: (i) interest, (ii) (value of) choice, (iii) self-efficacy, (iv) involvement, (v) social goals and (vi) individual differences (based on the investigation of Guthrie et al., 2006). The interview questions and the questionnaire can be found in the Appendix.

4.2.3 Clarification of the components

Interest in reading is characterized as a positive attitude towards reading, texts, topics and authors (Guthrie et al., 2006). *(Value of) choice* is described by Guthrie et al. (2006) as “perceived control”, and implies the value of choosing one’s own books and the enjoyment of reading independently (p. 294). Guthrie et al. (2006) state that “*self-efficacy* for reading was defined as the belief in one’s capability to read well and to understand hard parts in books” (p. 295, italics by current researcher).

Involvement covers the amount of time spent reading and the possibility to lose track of time while reading (Guthrie et al., 2006). *Social interaction* is essential to motivation. Monteiro (2013) believes that “classmates’ comments and sustained arguments introduce elements of surprise that stimulate curiosity and interest” (p. 306). For example, engagement in reading can result from a peer’s interest and engagement in reading. Guthrie et al. (2006) call *social goals* ‘collaboration’, and they define it as “communicating orally or in writing with other individuals or groups about reading” (p. 295).

Individual differences is a component which is not included in Guthrie et al. (2006) or Wigfield and Guthrie’s (1997) investigations. However, Baker et al. (1997) claim that the literacy environment can be highly influential for a child’s reading behaviour, and Medford and McGeown (2012) state that children can also be intrinsically motivated by their personality characteristics. For this reason, the component *individual differences* is included in this study. The present study focuses primarily on the literacy environment, for this is the individual factor that is the most concrete to measure. Only one interview and one questionnaire does not suffice to make any conclusions about a child’s personality characteristics, and for that reason this difference amongst students is not tested. Also, the notion of *reading aloud* was touched upon in the interviews as well as the questionnaires, since Brabham and Lynch-Brown (2002) showed that reading aloud has a major influence on

the literacy development of a child. Lastly, the participants' cultural background was mentioned in this part of the interview and questionnaire. The focus was on the languages spoken at home, whether the participants' parents read aloud in their mother language, and/or the participants preferred reading in another language than Dutch.

4.3 Procedure

The experiment was designed as a cross-cultural study that consisted of two parts. In the first part, the students, individually, completed a questionnaire containing 30 items one week before the interview took place. This did not take longer than 10 minutes to complete. A Likert-scale questionnaire is used in order to ascertain the students' attitudes towards (aspects of) reading. The extent to which the students agree or disagree is measured on a scale which ranges from 1-5: a score of 1 point means that the student strongly *disagrees* and conversely, a score of 5 points means that the student strongly *agrees* with the question/statement from the questionnaire. The answers to the questionnaire were analysed and the interview questions were partly based on the outcome of the questionnaire answers.

In the second part, semi-structured group interviews were held with one, two or three students per interview. I chose to do group interviews, so the students could listen to each other and add information. I did not want to put pressure on the students so the interview form was more like a conversation: students complemented each other and motivated each other to speak. On two occasions some participants were unable to attend and under those circumstances I conducted the interview with the only student present.

The interviews and questionnaires were conducted in May, 2015, for a total of seven interviews with fifteen students. Each group of students was interviewed by the same interviewer, and the interviews lasted between 10 and 20 minutes. The interviews took place

outside school hours and outside the school's property, in a café. The interviews were recorded with an audio-recorder and were transcribed literally by the same interviewer.

Each interview started out with general questions, such as “Do you like reading?” and “How often do you read?”. When necessary, the interviewer asked follow-up questions in order to retrieve more in-depth information, but the conversations were also supplemented by information from fellow-students and/or in the course of the conversation.

4.4 Scoring

The scores of the questionnaire were used in the analysis. Each question was answered on a 1 to 5 scale, so the scores could range from 30 to 150.

In order to analyse the transcripts, a coding system was used in order to score the students' responses to the interview questions. This system is based on existing literature and is called “analytic induction” (Guthrie et al., 2006, p. 289). This coding system assigns points to the level of motivation for the different components or their level of interest in certain topics. In this way, I was able to ‘measure’ the reading motivation level and compare this with the outcomes of the other reading motivation levels. More specifically: the transcripts were, using this method, divided into categories and these categories were then linked to the different motivational aspects. This means that the statements and arguments the students made were categorized and then scored. One statement could sometimes be applied to multiple categories, and all these categories and the division of arguments are illustrated in the Results section and in the Appendix. Again, in line with Guthrie et al. (2006), the level of motivation of all the different aspects were coded on a scale from 1-4, 1 having the ‘lowest’ and 4 having the ‘highest’ level of motivation. These scores were applied to all the students, and therefore serve as a measure of motivation. These scores were also used to examine any possible relations with the questionnaires.

For example, for the category ‘interest’, the attributes (a) displays a positive attitude and high interest towards reading, (b) takes pleasure in reading, (c) talks in detail about interest in reading, (d) has an extensive variation of interest in topics, and (e) relates reading to personal feelings, were developed. Comments and statements of the students were linked with these attributes and scored accordingly. When a student claims he “doesn’t like reading”, he scores one point for (b) takes pleasure in reading, and when a student claims he “loves to read” and “does it every day” he scores four points for (a) displays a positive attitude and high interest towards reading, and (b) takes pleasure in reading.

5 Results

In order to address the main question and the sub questions, the different reading motivations of the participants were scored and analysed. Descriptive analysis is applied in this investigation. The scoring method focused on the following motivation components: (i) interest, (ii) (value of) choice, (iii) (self-) efficacy, (iv) involvement, (v) social goals and (vi) individual differences. The scored attributes, which stem from the student's statements and responses, are revealed in the Interview section below. Except where otherwise specified, all the findings reported below amount to a total of fifteen (the number of participants). (Not all scores amount to fifteen, because not all topics were discussed in the interviews.)

5.1 Questionnaires

5.1.1 Interest

The statements that were used to create the questionnaire came from an adapted version of Wigfield and Guthrie's (1997) MRQ. From this MRQ, statements were combined from the component *curiosity* and the component *interest*, because these components overlap in such a way that the questions were applicable to this study's definition of *interest*. The statements related to the component *interest* were formulated as follows: (1) 'I like to read', (2) 'I read about my hobbies to learn more about them', (3) 'I read to learn new information about topics that interest me', (4) 'I like to read about new things', (5) 'I enjoy reading books about people in different countries', and (6) 'If I am reading about an interesting topic I sometimes lose track of time' (Wigfield & Guthrie, 1997). Figure 1 shows the mode (the most frequently occurring value) of the answers concerning *interest* from the questionnaire. This study chooses not to discuss the standard deviation and mean on the basis that the data is qualitative rather than quantitative. For example, a score of 2 and a score of 5 comes to a mean of 4 but this data is misleading for it does not represent the actual score of the question. The numbers

on the Y-axis of the graph represent the mode amount of points each question has received, and the items on the X-axis represent the questions as described above.

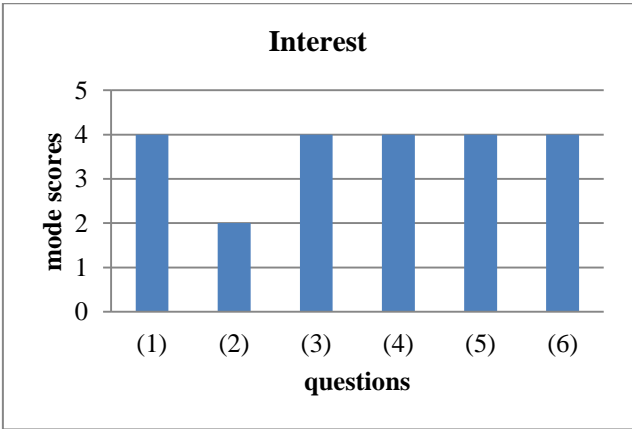

Figure 1: Group mode scores questionnaires (interest)

The results show that the majority of students agree or strongly agree to: like to read (87%), read to learn new information about topics that interest them (80%), like to read about new things (93%), enjoy reading books about people in different countries (60%), and that they lose track of time while reading (73%). Many students (47%) do not or rarely read about their hobbies to learn more about them, only 33% answered this question with an ‘agree’ or ‘strongly agree’.

5.1.2 (Value of) Choice

The questionnaire involved the following statements on *(value of) choice*: (1) ‘I go to the library often’, (2) ‘I always read the same type of books’, (3) ‘I like it when someone picks a book for me’, and (4) ‘I like it when someone recommends a book’. Figure 2 provides the results obtained from the component *(value of) choice* on the questionnaire.

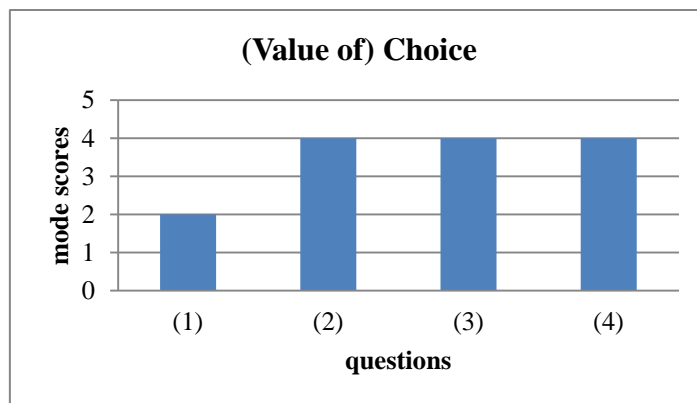

Figure 2: Group mode scores questionnaires (value of choice)

Figure 4 shows that most students often read the same type of books (47%), like it when someone picks a book for them (60%), and like it when someone recommends a book (53%).

5.1.3 Self-efficacy

The statements on the questionnaire concerning (*self-)*efficacy were the following: (1) ‘I am a good reader’, (2) ‘I know that I do well in reading’, and (3) ‘I learn more from reading than most students in the class’ (Wigfield & Guthrie, 1997). The results are presented in Figure 3:

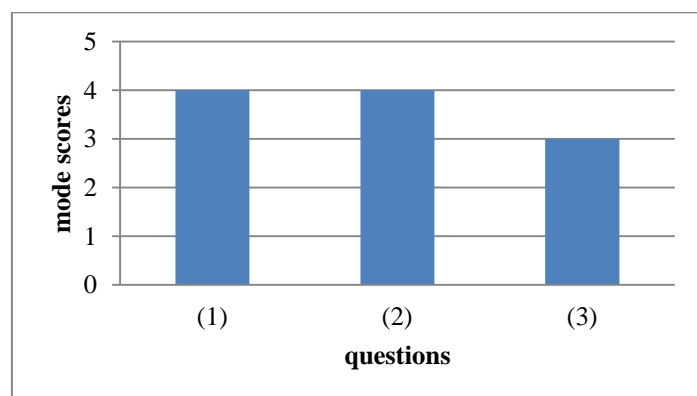

Figure 3: Group mode scores questionnaires (*self-)*efficacy)

The vast majority of participants (87%) (strongly) agree that they are good readers. Additionally, 73% (strongly) agrees that they know they do well in reading. The third (3) statement was difficult: 67% of the participants do not have an opinion on this statement, and 20% (strongly) agree, and the remaining 13% disagree with the statement.

5.1.4 Involvement

Wigfield and Guthrie's (1997) MRQ contained a large amount of questions on the component *involvement*, which are also used in the questionnaire used in this study. These statements were formulated as follows: (1) 'I read stories about fantasy and make-believe', (2) 'I make pictures in my mind when I read', (3) 'I feel like I make friends with people in good books', (4) 'I like mysteries', (5) 'I enjoy a long, involved story or fiction book', (6) 'I read a lot of adventure stories', and (7) 'I often lose track of time when I read' (Wigfield and Guthrie, 1997). The group mode of the responses is illustrated in Figure 4.

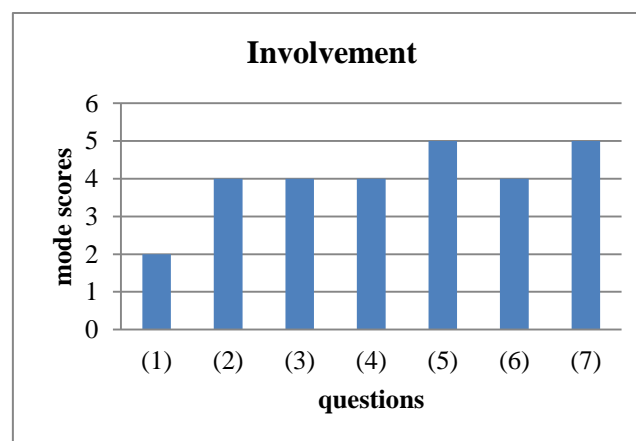

Figure 4: Group mode scores questionnaires (involvement)

These results show the most frequent given answers of the participants per question. 33% of participants do not often read fantasy stories. However, all the other answers are mainly positive. All but one participants make pictures in their head of what they read (93%), and most participants: feel like they make friends with the characters they read about (47%), like mystery books (53%), like a long, involved story (53%), read adventure stories (60%) and also lose track of time while reading (67%).

5.1.5 Social goals

The results of the component *social goals* can be found in Figure 5. The statements, based on Wigfield and Guthrie's MRQ (1997), that were included in the present study's questionnaire

were: (1) ‘I visit the library often with my family’, (2) ‘I often read to my brother or sister’, (3) ‘My friends and I like to trade things to read’, (4) ‘I talk to my friends about what I am reading’, and (5) ‘I like to tell my family about what I am reading’.

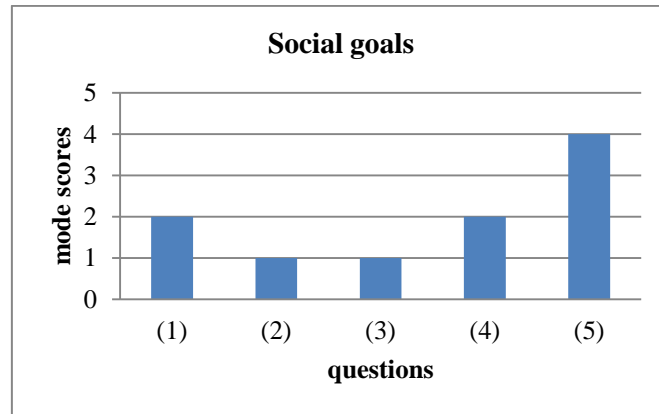

Figure 5: Group mode scores questionnaires (social goals)

Figure 5 clearly shows the negative responses to the *social goals* statements: 87% of the participants claim they (almost) never visit the library with their family, 60% state that they (almost) never read aloud to their siblings, 53% of the participants say they (almost) never exchange books or other texts and 67% do not talk about what they have read with their friends, and only 13% do talk with their friends about their reading. On the other hand, 40% like to tell their family members about what they have read, and only 27% do not share this information at all (33% have no opinion about this matter).

5.1.6 Individual differences

The statements used in the questionnaire did not focus on the language spoken at home. The general terms ‘native language’ (‘moedertaal’) and ‘other languages’ (‘andere talen’) were used in order to phrase the statements objectively and intelligibly for the participants. The statements used to question the component *individual differences* were the following: (1) ‘I only read books in my native language’, (2) ‘I like to read books in other languages’, (3) ‘My parents read a lot’, (4) ‘My siblings read a lot’, and (5) ‘We have many books at home’. Figure 6 shows the group mode of the answers to these statements.

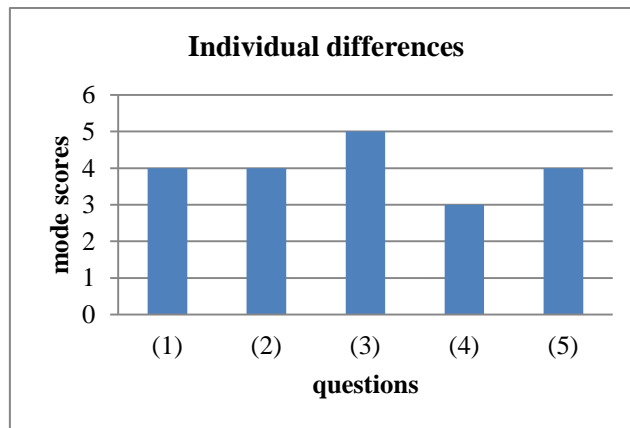

Figure 6: Group mode scores questionnaires (individual differences)

On the whole, Figure 6 presents positive results. These results show that 47% of the participants read books only in their home language. It is important to keep in mind that both mono- and multicultural students had to fill in the same questionnaire. Details about these numbers will be explained more thoroughly in the next section. Also, 47% of the participants like to read books in other languages than Dutch. Again, it is important to realise that both multi- and monocultural students interpreted this question differently. Since English is being taught at school, the monocultural children referred to this language, whereas the multicultural children referred to the language(s) spoken in the home environment. 67% of the participants claim that their parents read a lot. Once more, the present study solely looks at the participants point of view: ‘a lot’ and ‘many’ is very subjective, and the participants’ own view on ‘a lot’ is used in the scoring system. Only 33% of the participants state that their siblings read a lot. Eleven of fifteen participants (73%) claim that they have many books at home.

5.2 Interviews

5.2.1 Interest

Each interview started with the question: “Do you enjoy reading?”, which was the main question of the component *interest*. The attributes that were scored stem from the responses to

questions such as: “do you like reading”, “which type of books do you like most” and “do you find books interesting”. After analysing all the responses, the following attributes were developed: (a) displays a positive attitude and high interest towards reading, (b) takes pleasure in reading, (c) talks in detail about interest in reading, (d) has an extensive variation of interest in topics, and (e) relates reading to personal feelings. After establishing these attributes, all the transcripts were analysed again and scored. One point stands for a low interest in, or negative attitude towards reading whereas four points stand for high interest in and positive attitude towards reading. For example, one student that claims, amongst other things, that he finds reading ‘very comforting’ would score three points for attribute (e): relates reading to personal feelings. A student that claims that she ‘only reads when they have to, in class’ would score one point for attribute (a). Figure 7 presents an overview of the group results of the component *interest*. The numbers on the Y-axis of the graph represent the number of students that have received 1, 2, 3 or 4 points for each attribute, and the items on the X-axis represent the attributes. Only three out of fifteen students (20%) stated clearly that they did not like reading books and prefer not to read at all. 47% of the participants show a positive attitude towards reading, whereas 67% claim they find pleasure in reading. Four participants (27%) state that they talk in detail about their reading and 33% have a variation of interesting topics. Finally, six participants (40%) can relate their personal feelings to their reading material.

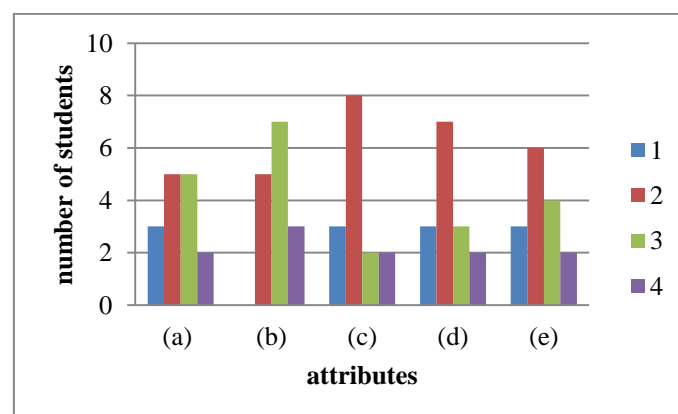

Figure 7: Group results attributes (interest)

There are two students (13%) that score the highest on the *interest* component. These students claim to ‘love to read’, can give a detailed description of types of books they like and have favourite authors and topics to read. The scoring tables along with the comments of each student can be found in the Appendix. Table 2 shows the mean and standard deviation (SD) of each attribute for the component *interest*. This table shows that the students have a rather positive attitude towards *interest*, and these results do not deviate greatly from each other.

Table 2: Interview - Mean and SD of attributes (interest)

Interest	Mean	SD
(a)	2,40	0,99
(b)	2,87	0,74
(c)	2,20	0,94
(d)	2,27	0,96
(e)	2,33	0,98

5.2.2 (Value of) Choice

The attributes assigned to this component are based on the data gleaned from the interview responses: (a) likes to choose his/her own books, (b) rather chooses his/her own books than that someone else chooses it for them, (c) likes to go to the library, (d) likes to choose a book for someone, and (e) likes to receive a book. The majority of the students (53%) likes to pick their own books. Furthermore, most of the students interviewed state that they would choose a book for someone else that they like themselves, whereas the minority would choose a book based on the recipient’s personality. The results of the attributes are shown in Table 3.

Table 3: Interview – Mean and SD of attributes (value of choice)

Choice	Mean	SD
(a)	2,40	0,91
(b)	2,50	0,80
(c)	2,42	1,24
(d)	2,18	0,87
(e)	2,25	0,87

Figure 8 shows the scores for each attribute for the whole group. 53% of the participants claim that they like to choose their own reading, and four out of twelve participants (33%) prefer to choose their own books over the possibility that someone else chooses a book for them – three participants (25%) did not make any statements about this topic.

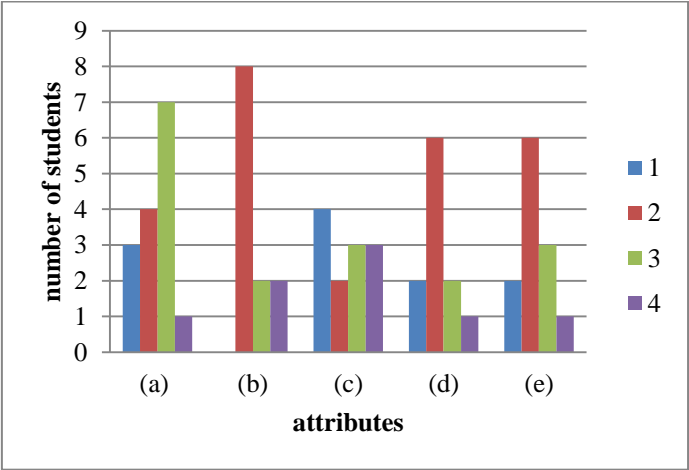

Figure 8: Group results attributes – (value of) choice

Six students (50%) out of twelve claim that they like going to the library or that they go to the library often. The remaining participants (50%) state that they would only go to the library if they had to find a book to read for educational purposes. Eleven participants discussed the question of choosing a book for someone else, of which six (55%) responded positively to the question. Four participants stated that they like to receive books, and three students did not comment on this question for they have never received a book and could therefore felt like they could not answer the question.

5.2.3 Self-efficacy

The attributes for *self-efficacy* that came forward when analysing the responses and comments on questions such as: ‘do you find reading books easy?’, ‘do you ever encounter difficult parts in books? What do you do, then?’ are: (a) finds himself/herself a good reader, (b) finds it easy to read (books), and (c) effectively deals with difficult parts in books. Table 4 shows the mean and standard deviation of the scoring of the interviews.

Table 4: Interview – Mean and SD of attributes (self-efficacy)

Efficacy	Mean	SD
(a)	2,53	0,64
(b)	2,90	0,57
(c)	2,80	0,68

Only one participant believes she is not a good reader (7%), whereas nine (60%) believe they are good readers. Eight out of ten participants (80%) commented that they find it easy to read books. 80% of all participants claim that they effectively handle difficult parts in books, which means that they either ask their parents to explain and/or help them, they consult a dictionary, or they read it over and over again until they understand the excerpt. The other 20% claim that they skip difficult parts, and have therefore received a score of one or two points on this attribute. Figure 9 reports the group scoring of the attributes.

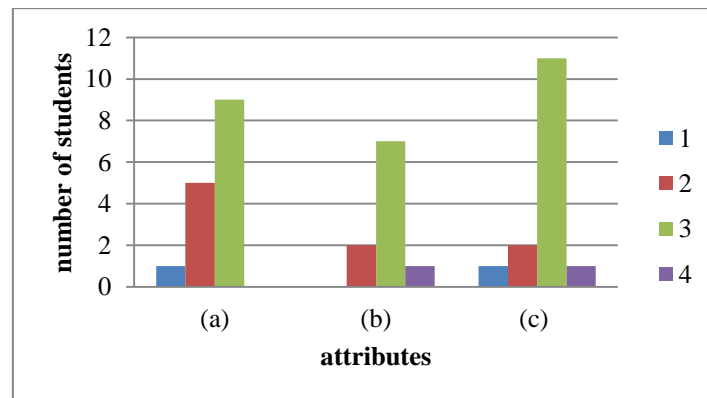

Figure 9: Group results attributes – (self-)efficacy

5.2.4 Involvement

The attributes for *involvement* that were analysed and scored after examining the transcripts are: (a) reads daily, (b) reads a lot, and (c) loses track of time while reading. Attribute (b) is highly subjective, but the scoring of this attribute was based on the participants' own response to the question 'do you read a lot?' (and the scoring varied from one to four on the responses such as 'no', 'a little', 'quite', and 'yes'). Table 5 presents an overview of the mean and standard deviation of the scoring of the interviews, and Figure 10 shows the group results of each attribute.

Table 5: Interview – Mean and SD of attributes (involvement)

Involvement	Mean	SD
(a)	2,33	1,05
(b)	2,27	0,96
(c)	3,33	0,78

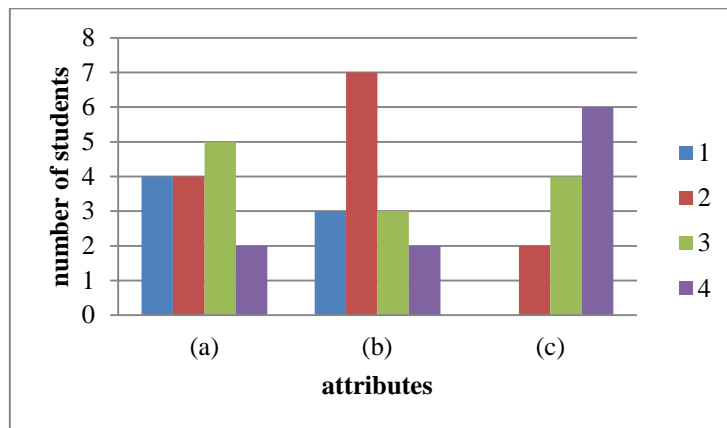

Figure 10: Group results attributes – involvement

As can be seen in Figure 10, almost half of the participants (47%) claim that they read daily, but only a minority (33%) of the participants believe that they read a lot. Ten participants of a total of twelve (83%) state that they lose track of time when they read. In the interview with three participants this issue did not come up so that leaves this attribute unanswered for these participants.

5.2.5 Social goals

The attributes connected to *social goals* are: (a) often talks about books with other people, (b) likes to recommend books to others, and (c) likes to read aloud to other people. The questions asked to retrieve information on *social goals* were similar to ‘what kind of books would you recommend to someone?’, ‘do you ever talk about what you have read with other people?’, and ‘do you ever read aloud to someone?’. Figure 11 displays the group results. This subject did not always come up in the interviews, and therefore does not always represent the fifteen

participants, as is evident in Figure 11. This has also influenced the mean and standard deviation, which are displayed in Table 6.

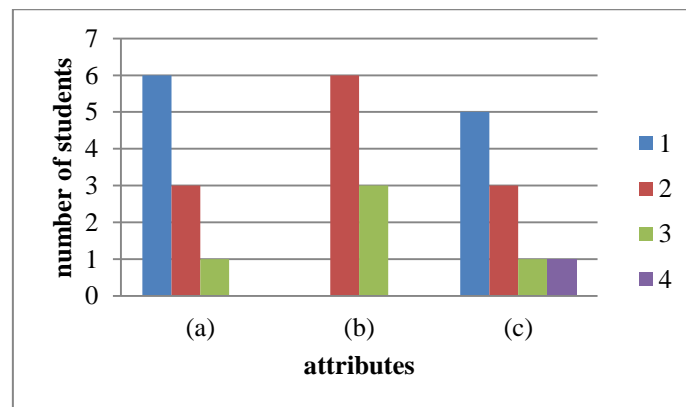

Figure 11: Group results attributes – social goals

In two interviews (total of 5 participants) attribute (a) was not discussed. In the rest of the interviews, six participants (60%) claim they never talk to their friends or family about what they read or have read. 30% claim they sometimes talk about their reading and only one participant (10%) said he likes to talk to other people about books. Additionally, in two other interviews (total of six participants) attribute (b) did not come up. Of the other nine participants, three (33%) like to recommend books to others, and the other six (67%) do not. Attribute (c) was not discussed in two interviews either, and this accounts for a total of five participants. Of the other ten participants, only two (20%) (often) read aloud to their siblings.

Table 6: Interview – Mean and SD of attributes (social goals)

Social goals	Mean	SD
(a)	1,50	0,71
(b)	2,33	0,50
(c)	1,80	1,03

5.2.6 Individual differences

In the interview, questions such as ‘did your parents read to you when you were younger?’, ‘do your parents read?’, ‘do you have many books at home/do your parents have many books at home?’, ‘what languages do your parents speak?’, ‘do you ever read a book in another language than Dutch?’, ‘do your parents ever read a book in another language than Dutch?’

were asked, and the responses of the participants led to the following attributes for *individual differences*: (a) parents often read aloud, (b) often reads a book in another language than Dutch, (c) parents read a lot, (d) has got many books at home, and (e) parents often read (aloud) in another language than Dutch. Table 7 shows the group mean and standard deviation of the responses. Because eight participants of fifteen are monocultural, half of the questions and attribute (e) do not apply to these participants. Attribute (b) has been interpreted differently by the participants, for they learn English and French in school, so they could read books in those languages as well. These responses have been omitted in the group results, but are highlighted in the subgroup results, which is discussed in the next section. The group results are presented in Figure 12. The majority of the participants (62%) state that their parents often read aloud when they were younger. This subject did not come up for two participants, so the percentage is based on a total of thirteen participants. Additionally, ten of fifteen participants claim that their parents read a lot (67%).

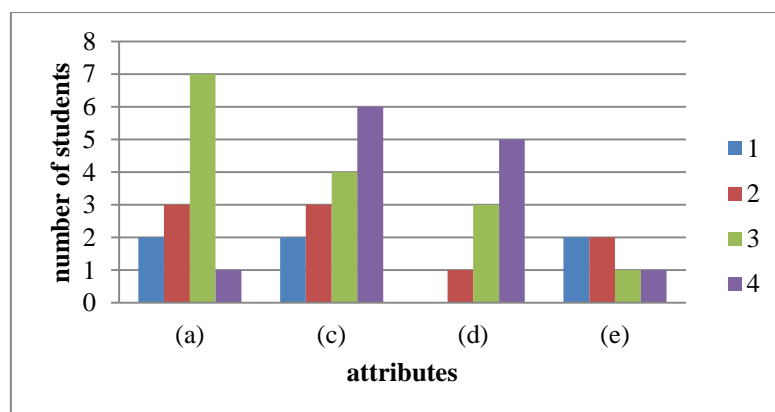

Figure 12: Group results attributes – social goals

Attribute (d) was not mentioned by six participants. Of the other nine participants, eight (89%) state that their parents or they themselves own (a lot of) books. Only one participant (11%) said she does not ‘really have books at home, only cook books’. Of the seven multicultural students, six responded to attribute (e). Of these six, only two (33%) were read aloud by their parents in the mother tongue of one of their parent (other than Dutch). Table 7 shows the standard deviation and the mean of the group results.

Table 7: Interview – Mean and SD of attributes (individual differences)

Individual differences	Mean	SD
(a)	2,54	0,88
(c)	2,93	1,10
(d)	3,44	0,73
(e)	2,17	1,17

5.3 Comparison results questionnaire and interview

5.3.1 Interest

Even though the questions asked in the two research method are not identical, some findings can be compared. The questionnaire results showed that 87% like to read, and the interview shows similar results: only 20% explicitly state that they do *not* like to read.

Dissimilar results arise as well: the questions (2) ‘I read about my hobbies to learn more about them’ and (3) ‘I read to learn new information about topics that interest me’ from the questionnaire can be compared with the interview attribute (d): ‘has an extensive variation of interest in topics’. Even though the vast majority (80%) claims to read to learn new information, not that many participants (33%) show a variation of interests in the interviews.

5.3.2 (Value of) Choice

Two questions from the questionnaire and the interview are comparable for the component (*value of*) choice. 73% of respondents claim that they do not go to the library often (statement (1) in the questionnaire). This differs from the interview responses: 50% of the respondents (six out of twelve) gave an affirmative response to attribute (c): ‘likes to go to the library’.

The questionnaire question (3) ‘I like it when someone picks a book for me’ corresponds with attribute (a) ‘likes to choose his/her own books’, and (e) ‘likes to receive a book’. 60% of the participants like it when someone picks a book for them (questionnaire result), whereas the interview findings show that 53% like to choose their own books and

33% prefer to choose their own books over the possibility that someone else chooses a book for them.

5.3.3 Self-efficacy

Only one question and attribute is suitable for comparison for the component *self-efficacy*. The results of question (1) on the questionnaire ('I am a good reader') had a positive response: 87% of the participants agree that they are good readers. However, the interview findings display somewhat different results: only 60% of the participants responded positively to attribute (a): 'finds himself/herself a good reader'.

5.3.4 Involvement

Again, only one question can be compared for *involvement*. The participants were asked in both the interview as well as the questionnaire whether they lose track of time while reading. The responses did not match: 67% of the participants state they lose track of time while reading in the questionnaire, whereas 83% of the participants (ten out of twelve participants) assert this claim in the interview.

5.3.5 Social goals

For the component *social goals*, two questions are comparable from the questionnaire and interview. 60% of the fifteen participants responded that they do *not* often read aloud to their brother or sister. (Question (2) of the questionnaire: 'I often read to my brother or sister'.) However, only 20% of ten participants claim in the interview to read aloud to their brother or sister.

The questionnaire findings show that 13% of the participants talk to their friends about what they are reading, and 40% talk to their family members about what they have read.

These results does not corresponds with the interview findings: 60% out of ten participants state they never discuss their reading with their friends or family. More precisely: only one participant (10%) claimed he *did* like to talk about his reading with his family members.

5.3.6 Individual differences

Two questions of the questionnaire (related to the component *individual differences*) can be linked to two interview attributes: in both research methods the themes ‘my parents read a lot’ and ‘we have many books at home’ were addressed. The first theme, ‘my parents read a lot’ is the only subject that shows identical results. 67% of the participants claim that their parents read a lot in both the interview as well as the questionnaire.

Eleven of fifteen (73%) participants claim in their questionnaire that they have many books at home, whereas eight out of nine (89%) participants state in the interview that their parents own many of books. Although there results are not identical, they do point out similar responses on this subject.

5.4 Subgroup results

In order to answer the final sub question (What are the differences in and similarities between the reading behaviour of multicultural and monocultural students?), a different take on the results is required. In this section, the results will be divided between groups: monocultural and multicultural. A summary of the results as discussed above are shown in Table 8.

Table 8: Summary group results

Group results	Questionnaire		Interview	
	Mean	SD	Mean	SD
Interest	3,79	1,03	2,41	0,93
(Value of) Choice	2,87	1,14	2,35	0,93
Self-efficacy	3,71	0,89	2,73	0,64
Involvement	3,50	1,27	2,60	1,04
Social goals	2,35	1,08	1,86	0,83
Individual differences	3,32	1,24	2,5	1,10

These results show a summary of the group results – but a division can also be made based on the monocultural and multicultural background of the participants. Table 9 and 10 show a summary of these subgroup results.

Table 9: Group results - Questionnaire

Results per group Questionnaire	Monocultural			Multicultural		
	Mean	SD	Mode	Mean	SD	Mode
Interest	3,80	1,13	4	4,00	0,90	4
(Value of) Choice	2,70	1,21	1/3	3,20	0,98	4
Self-efficacy	3,90	1,05	4	3,70	0,73	3
Involvement	3,60	1,39	5	3,60	1,14	4
Social goals	2,30	1,14	1	2,50	1,04	2

Table 10: Group results – Interview

Results per group Interview	Monocultural		Multicultural	
	Mean	SD	Mean	SD
Interest	2,35	1,17	2,49	0,56
(Value of) Choice	2,21	0,98	2,48	0,87
Self-efficacy	2,65	0,71	2,82	0,53
Involvement	2,48	1,21	2,71	0,85
Social goals	1,71	0,77	2,08	0,90

These tables show that in both the interview as well as the questionnaire, the standard deviation is greater amongst the monocultural group. This means that the scores of the multicultural group deviate less than the scores from the monocultural group.

The results of the component *individual differences* need clarifying: these results cannot be compared, since the monocultural groups interpreted the questions differently than the multicultural students. Attribute (b) in the interview (‘often reads in another language than

Dutch') was asked with two different intentions: in the interviews with the multicultural children the question referred to (and was interpreted accordingly) their home language, whereas in the interviews with the monocultural children, the same question referred to their preference of reading in English, French or German. The latter interpretation is not of importance for the present study, thus those results will not be discussed. Looking at solely the results from the multicultural group, it can be seen that three out of seven participants (43%) never read in their mother tongue and four out of seven (57%) sometimes do.

The questionnaire subgroup results show that 75% of the monocultural participants and 86% of the multicultural participants is interested in reading. 13% of monocultural participants value choice as opposed to 57% of the multicultural group. 86% of the monocultural group believe (s)he is an efficient reader and 57% of the multicultural group agree with this statement. 63% of the monocultural participants and 43% of the multicultural participants score a positive result for the *involvement* component. 25% of the monocultural participants talk to their friends/family about their reading as opposed to 43% of the multicultural group. Finally, 75% of the monocultural students and 57% of the multicultural participants obtain positive results for the component *individual differences*. The interview results show that the multicultural subgroup scores a higher mean for *all* the components. These results will be discussed in the next chapter.

6 Discussion

This section will discuss the results, and will answer the main and sub questions of this study. Subsequently, the limitations of this study and implications for research will be considered.

6.1 Discussion of the results

The main research question of this study is:

Which factors influence the reading behaviour of high school students?

And the sub questions of the present study, as described in section 3, are repeated below:

- (1) To what degree are reading motivation and reading attitude perceived to contribute to reading competence?
- (2) To what extent are the results from the interview similar to or different from those from the questionnaire?
- (3) What are the differences in and similarities between the reading behaviour of multicultural and monocultural students?

Some of the sub questions can only be answered by examining the results on an individual level. The first prediction, related to the first sub question (1), is to a certain degree confirmed: the two participants that had the most positive attitude towards reading, student A and student B, scored a mean score of $M=3,35$ and $M=3,22$, respectively. These are the highest score achieved from the group. These individual results can be found in the Appendix. Initially, student A claimed that he was a very bad reader, since he has dyslexia, but over time he has learned to read properly and claims he is now one of the best readers in his class. He states that he loves to read and tries to read the same books as his older cousins. Student B is an equally avid reader: he loves to read and reads every day. He is also one of the best readers

in class, and his peers come to him for advice on topics to read. At the other end of the scale, there is one participant, student C, who states that she is not a good reader. She also claims that she does not like to read, and she expressed a predominantly negative attitude towards reading. Overall, this participant, together with two other participants (student D and student E), scored the lowest on all components in the interview ($M=1,53$, $M=1,76$ and $M=1,37$ respectively). On almost all components, these three girls scored a mean lower than 3.00. The prediction is only partially confirmed because not all of the necessary information is available: the results are based on the students' own perception of efficacy.

In the questionnaire these girls were more optimistic: student C scored a mean of 2,73; student D $M=3,26$; and student E $M=2,80$. This difference between the interview and questionnaires is related to the second sub question (2). As can be seen in Table 8 (repeated below as Table 11) it becomes clear that the participants were more positive in their questionnaires than in the interviews.

Table 11: Summary group results

Group results	Questionnaire		Interview	
	Mean	SD	Mean	SD
Interest	3,79	1,03	2,41	0,93
(Value of) Choice	2,87	1,14	2,35	0,93
Self-efficacy	3,71	0,89	2,73	0,64
Involvement	3,50	1,27	2,60	1,04
Social goals	2,35	1,08	1,86	0,83
Individual differences	3,32	1,24	2,5	1,10

Yet, it is important to keep in mind that different scales were used to score the motivation levels. The interview used a 1 – 4 scale whereas the questionnaire posed questions using a 1 – 5 scale, including a 'no opinion' option. This means that, for the questionnaire, a mean above three displays an overall positive attitude towards the components whereas for the interview, this is the case for a score above two. The group findings display roughly similar results. On an individual level, as mentioned with the girls' example above, differences do occur. These

differences can be explained by the methods used and the time at which both methodologies were employed. One plausible explanation is that the participants took the questionnaire task demands more seriously. The questionnaire was filled in during an English class, which could have exerted undue pressure on the children (thereby impacting their results). The questionnaire was administered by the classroom teacher, and the students might have supposed that these results would go in their records. The interview, on the contrary, took place in a café outside school and outside school hours, so the participants might have felt differently when talking about their feelings and thoughts on reading and books.

The third sub question focuses on differences between the monocultural and multicultural group. Table 9 and 10 from the Results are repeated below (as Table 12 and 13) to discuss the (possible) differences.

Table 12: Group results - Questionnaire

Results per group Questionnaire	Monocultural			Multicultural		
	Mean	SD	Mode	Mean	SD	Mode
Interest	3,80	1,13	4	4,00	0,90	4
(Value of) Choice	2,70	1,21	1/3	3,20	0,98	4
Self-efficacy	3,90	1,05	4	3,70	0,73	3
Involvement	3,60	1,39	5	3,60	1,14	4
Social goals	2,30	1,14	1	2,50	1,04	2

Table 12 presents the scores of the questionnaire. These findings show that that there are no major differences between the two groups. The monocultural group scores higher (looking at the mode) on the components *self-efficacy* and *involvement*, whereas the multicultural group scores higher on both *(value of) choice* and *social goals*. The mean scores suggest a different outcome: the monocultural group scores higher on the component *self-efficacy*, and the multicultural group on *interest* and *(value of) choice*. The scores are very similar, so no conclusive statement can be made about these differences.

The standard deviation is greater amongst the monocultural students. This implies that the responses varied more amongst the monocultural students, whereas they were more similar amongst the multicultural students. The only major difference concerns the component (*value of*) choice. This component has a bi-modal value: both one and three is the most frequent chosen value. When studying the individual results, it becomes apparent that there is a difference between how monocultural and multicultural students value choice: only one monocultural student values choice whereas four out of seven (57%) multicultural students value choice.

Table 13: Group results – Interview

Results per group Interview	Monocultural		Multicultural	
	Mean	SD	Mean	SD
Interest	2,35	1,17	2,49	0,56
(Value of) Choice	2,21	0,98	2,48	0,87
Self-efficacy	2,65	0,71	2,82	0,53
Involvement	2,48	1,21	2,71	0,85
Social goals	1,71	0,77	2,08	0,90

Table 13 presents the findings from the interview, and shows considerably different results. Here we see that all the multicultural participants score a higher mean and lower standard deviation in almost all components. The only modification concerns the component *individual differences*, which can be attributed to the fact that these questions were interpreted differently, and is not comparable (and therefore omitted), by the different groups. Thus, it can be concluded that there are no obvious differences between the two groups: the prediction is not confirmed. Further research is necessary to investigate their reading motivations in order to establish any significant results. The lack of dissimilarities between the two subgroups might be due to the fact that all participants are born and raised in the Netherlands. Would this study have been a cross-country study, different outcomes of the tests might have been more plausible. This will be further discussed in the next section.

In order to answer the main research question, each individual component will be discussed briefly in order to ascertain the influence that each component has on the participants' reading behaviour.

For *interest*, it is clear from both the interview and the questionnaire that their interest in books and other texts were connected to their reading behaviour – the three students that did not show any interest in books also claimed they do not like to read and do it as little as possible. Also, when students were highly interested in books and reading they also liked different topics and could recall various types of texts. The two highly motivated participants both scored the highest on the *interest* component. These findings are in line with Medford and McGeown (2012), who found that there is a correlation between children who are curious and open to experiences and their desire to learn through reading.

(Value of) choice did not show such a clear relation: most students like to choose their own books and prefer to do so when possible, but they often indicated that they do not object whenever someone chooses a book for them or recommended a certain book. Again, the students that do not like to read also indicated that they would rather not receive a book as a gift. The two most highly motivated readers of this study both score relatively highly on this component, but they both do not mind receiving books or receiving advice either.

Self-efficacy has been addressed in the questionnaires through questions concerning the students' own perception of their ability to read, whereas the interview focused more closely on their way of dealing with difficult parts in texts. Most students perceive themselves as efficient readers, and almost all participants deal effectively with difficult parts in texts. The only student that did not regard herself as an efficient reader also claimed she does not like to read. No conclusions can be drawn for this component, for all but one students indicate they are efficient readers, but not all students read often or like to read. A different approach is recommended to establish a relationship between (self-)efficacy and reading behaviour.

Involvement is characterized as losing track of time while reading, reading often, and reading various types of books. A number of students claimed that they often are absorbed by their reading and try to read every night. Other students stated that they do not read that often and that they only liked one type of books. However, the majority of participants claim that they lose themselves in the story, and often lose track of time. These are also the students that read the most (as has come forward in the interviews) and that indicate they enjoy reading. The three students that indicate that they do not like to read and only read for curriculum activities, also scored the lowest on the component *involvement*. A relation between the reading behaviour and *involvement* is therefore recognized. These results are consistent with data obtained by Guthrie et al. (2006), who argue that engagement is a key component in reading proficiency.

Social goals is clearly not an important component in these participants' reading behaviour. With the group scoring a mean of 1,86 (with a standard deviation of 0,83) for the interview, and with the group mode being a 2 for the questionnaire, it is evident that the participants do not talk about their reading with their friends or family and that most of them do not read aloud to others. However, one of the most avid readers in the group also claims he loves to talk about his reading with his family. Since this is the only student that meets this criteria, no conclusive statements can be drawn for this component.

Individual differences show different results: from both the questionnaire as well as the interview it becomes clear that when parents read a lot and when there are books available in the home environment, the child is often keen on reading, too. These results are in agreement with Baker et al. (1997). However, the majority of participants with two languages spoken in the home-environment do not read in two languages, almost all participants chose to read in Dutch. English is an option, too, since it is a curriculum activity, but Dutch is the main language in which the participants of this study read. Conversely, from the three

students that read the least and like reading the least of the group, two of them claim their parents *do* read a lot. The only clear relation found for this component is the reading aloud practices conducted by the parents. The participants of whom the parents are perceived to have read aloud ‘a lot’, are also the students that read ‘a lot’ themselves. This finding is in line with the investigation conducted by Monteiro (2013) and Baker (2003), who found that there is a relation between the reading aloud practices and one’s reading motivation.

The main research question can thus be answered with: in the perception of the participants, the components interest, involvement and the literate environment influence the reading behaviour of these particular high school students. It is important to note that these are not the *only* components that contribute to the participants’ reading motivation. Researchers such as Wigfield and Guthrie (1997) and Guthrie et al. (2006) have established the dimensions of reading motivation and reading behaviour as discussed in the literature review. This investigation investigated the reading motivation components that influenced the reading behaviour of these particular high school children. The intention of the present study is not to dispose of the findings of previous work, but solely to gain more insight in the reading behaviour of these particular participants.

6.2 Limitations

Some limitations of the research presented in this study should be mentioned. First of all, all the data gathered is drawn from subjective opinions: the point of view of the participant is asked. Consequently, the answers are liable to be influenced by a variety of external factors such as the timing of the experiment, the location of the interviews, and the emotional state of the children interviewed.

This study has used methods similar to Guthrie et al. (2006), but their investigation underwent a peer review: other researchers validated the methods that were employed to

collect and score data. In this study, only the author of the present study has analysed the methods employed to collect and score data and thus it has not been reviewed by third parties. However, all the scoring is supported by the data, which can be found in the Appendix.

Another limitation of the study concerns the set of items that were included in the questionnaire. The set of items chosen may suggest that the dimensions chosen to investigate are the only motivation dimensions. Questionnaires containing other items will uncover other motivation dimensions. Extension of the search for additional dimensions is therefore recommended.

6.3 Implications for research

The present study demonstrated that there are different components of reading motivation and that these components relate differently to the children's individual reading behaviour. It is also revealed that the reading motivation components vary per individual, and that each participant's reading motivation is multi-faceted. It has been proven useful to use both a questionnaire and an interview to investigate these reading motivation components in-depth, and to establish the possible influence of the home environment on the reading behaviour.

The present study has made use of a descriptive analytic analysis of the data. A suggestion for further research would be to use this data for a statistical analysis. In that way, the precise differences between the two groups can be measured as well as the relation between the data and the components. Also, the multicultural group was very diverse: different case-studies could measure the (possible) difference between the Spanish, German, Moroccan, Surinamese, and Italian and the Dutch reading culture.

A potentially interesting follow-up study would be an in-depth investigation in high-school students' relation between the different types of books they read. Furthermore, even though the literate environment is established as one of the influencing components of a high-

school student's reading behaviour, investigation into the different parts of a reading environment is an interesting field: to what degree does the educational environment contribute to the reading attitude and motivation? An additional possible interesting follow-up study would be a longitudinal study, in order to see the possible shift in reading attitude and behaviour of the same participants.

There are, clearly, many other questions arising from this investigation. Research could be conducted to establish what *improves* the student's reading motivation, but what *deteriorates* one's reading motivation and attitude is just as important. To descry these suggestions, further research is necessary.

7 Conclusion

The purpose of this thesis was to take a close look at the reading behaviour of high school children. The main research question was: *which factors influence the reading behaviour of high school children?*, and the sub questions related to this main question were: (1) to what degree are reading motivation and reading attitude perceived to contribute to reading competence? (2) to what extent are the results from the interview similar to or different from those from the questionnaire?, and (3) what are the differences in and similarities between the reading behaviour of multicultural and monocultural students? In order to answer these questions, this study has examined the reading behaviour of fifteen high school children, and has taken a close look at the reading motivation components *interest, (value of) choice, (self-) efficacy, involvement, social goals* and *individual differences*. This study has shown that reading motivation and reading attitude do contribute to reading competence, and that the results of both methodologies employed show comparable findings. The reading behaviour and reading motivations of monocultural and multicultural are likewise similar: only one major difference is found between the subgroups and the individuals. The component *(value of) choice* shows dissimilarities: the majority of the multicultural children value choice, whereas the majority of monocultural participants does not. However, further research is necessary to make conclusive statements on the (possible) differences between the two groups. Finally, the findings indicate that interest, involvement and the literate environment are perceived to be the factors that influence the reading behaviour of high school children.

Several limitations of this study need to be taken into account, such as the answers to the interview and questionnaire: these are liable to be influenced by a variety of external factors such as the timing of the experiment, the location of the interviews, and the emotional state of the children interviewed. Furthermore, due to the absence of third parties, the methods employed to collect and score the data is validated by the author of this thesis only.

Further research on the reading behaviour of high school students might explore a possible shift in attitude and motivation over time, and an in-depth investigation in high-school students' relation between the different types of books they read, and the influence of the educational environment on the reading behaviour and motivation are potentially interesting follow-up studies.

References

- Andreassen, R. & Bråten, I. (2010). Examining the prediction of reading comprehension on different multiple-choice tests. *Journal of Research in Reading*, 33:3, pp 263–283.
- Anmarkrud, O. & Bråten, I. (2009). Motivation for reading comprehension. *Learning and Individual Differences*, 19:2, 252–256.
- Backus, A. (2002). Etniciteit als sociolinguïstische factor. *Levende talen tijdschrift*. 3:1, 3-10.
- Baker, L. (2003). The role of parents in motivating struggling readers. *Reading & Writing Quarterly: Overcoming Learning Difficulties*. 19:1, 87–106.
- Baker, L. & Scher, D. (2010). Beginning Readers' Motivation for Reading in Relation to Parental Beliefs and Home Reading Experiences. *Reading Psychology*, 23, 239-269.
- Baker, L., Scher, D. & Mackler, K. (1997). Home and Family Influences on Motivations for Reading. *Educational Psychologist*, 32:2, 69-82.
- Baker, L. & Wigfield, A. (1999). Dimensions of children's motivation for reading and their relations to reading activity and reading achievement. *Reading Research Quarterly*, 34: 4, 452–477.
- Barth, F. (1998). *Ethnic groups and boundaries: The social organization of culture difference*. Waveland Press.
- Benet-Martínez, V. Lee, F., & Leu, J. (2006). Biculturalism and Cognitive Complexity, Expertise in Cultural Representations. *Journal of Cross-Cultural Psychology*. 37:4, 386-407.
- Brabham, E. G. & Lynch-Brown, C. (2002). Effects of Teachers' Reading-Aloud Styles on Vocabulary Acquisition and Comprehension of Students in the Early Elementary Grades. *Journal of Educational Psychology*. 94:3, 465-473.
- Bucholtz, M. & Hall, K. (2005). Identity and interaction: a sociocultural linguistic approach. *Discourse Studies*. 7:4-5, 585-614.

- Chen, S. X., Benet-Martínez, V., & Harris Bond, M. (2008). Bicultural Identity, bilingualism, and psychological adjustment in multicultural societies: immigration-based and globalization-based acculturation. *Journal of personality*, 76:4, 803-838.
- Goldberg, L. K. (1990). An alternative 'description of personality': The big-five factor structure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59, 1216–1229
- Guthrie, J. T. et al. (2006). Reading motivation and reading comprehension growth in the later elementary years. *Contemporary Educational Psychology*, 32, 282-313.
- Guthrie, J. & Wigfield, A. (2000). Engagement and motivation in reading. In M. Kamil & P. Mosenthal, D. Pearson, & R. Barr (Eds.), *Handbook of reading research*. Mahwah, N.J.:Earlbaum. 49(7), 518-533.
- Hall, S. (ed.) (1997). *Representation: Cultural Representation and Signifying Practices*. London: Sage Publications.
- Iyengar, S., & Lepper, M. (1999). Rethinking the value of choice: A cultural perspective on intrinsic motivation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76, 349-366.
- Kush, J. C. & Watkins, M. W. (1996). Long-Term Stability of Children's Attitudes Towards Reading. *The Journal of Educational Research*, 315-319.
- Lau, K. & Chan, D.W. (2003). Reading strategy use and motivation among Chinese good and poor readers in Hong Kong. *Journal of Research in Reading*, 26:2, 177–190.
- Law, Y. (2009). The role of attribution beliefs, motivation and strategy use in Chinese fifth-graders' reading comprehension. *Educational Research*, 51:1, 77–95.
- Leseman, P.P.M. & Şahin, S. (1996). Tweektalige ontwikkeling van Turkse peuters. *Pedagogische Studiën. Tijdschrift voor onderwijskunde en opvoedkunde*, 76: 6, 259 – 273.

- Lockwood, P., Marshall, T. C. & Sadler, P. (2005) Promoting Success or Preventing Failure: Cultural Differences in Motivation by Positive and Negative Role Models. *Society for Personality and Social Psychology*, 31:3, 379-392.
- McKenna, M. C. & Kear, D. T. & Ellsworth, R. A. (1995). Children's Attitudes toward Reading: A National Survey. *International Reading Association. Reading Research Quarterly*, 30:4, 934-956.
- Medford, E. & McGeown, S. P. (2012). Learning and Individual Differences. *Elsevier*, 22, 786-791.
- Meijnen, W., Rupp, J.C.C. & Veld, T. (2001). Succesvolle allochtone leerlingen. Leuven: Garant.
- Merisuo-Storm, T. (2004). What would interest boys? Boys as readers and writers. *European Conference on Educational Research*, 1-13.
- Monteiro, V. (2013). Promoting Reading Motivation by Reading Together. *Reading Psychology*, 34:4, 301-335.
- Morgan, P. L. & Fuchs, D. (2007). Is There a Bidirectional Relationship Between Children's Reading Skills and Reading Motivation? *Exceptional Children*, 73:2, 165-183.
- Nederlands Jeugd Instituut (2015). *Cijfers over migrantengezin*. (NIJ publication). Retrieved from www.nji.nl
- Petscher, Y. (2010). A meta-analysis of the relationship between student attitudes towards reading and achievement in reading. *Journal of Research in Reading*, 33: 4, 335–355.
- Sapienza, P., Zingales, L., & Guiso, L. (2006). Does culture affect economic outcomes? *National Bureau of Economic Research*. No. w11999, 1-50.
- Schaffner, E. & Schiefele, U. (2007b). The effect of experimental manipulation of student motivation on the situational representation of text. *Learning and Instruction*, 17:6, 755–772.

- Shiefele, U. et al. (2012). Dimensions of Reading Motivation and Their Relation to Reading Behaviour and Competence. *Reading Research Quarterly*, 47:4, 427-463.
- Smith, M. C. (1990). A Longitudinal Investigation of Reading Attitude Development from Childhood to Adulthood. *The Journal of Educational Research*, 83:4, 215-219.
- Soetaert, R., Schram, D., & Coussens, E. (2006). *De cultuur van het lezen*. Nederlandse Taalunie.
- Tercanlioglu, L. (2001). The nature of Turkish students' motivation for reading and its relation to their reading frequency. *The Reading Matrix: An International Online Journal*, 1:2, 1-33.
- Unrau, N., & Schlackman, J. (2006). Motivation and its relationship with reading achievement in an urban middle school. *The Journal of Educational Research*, 100: 2, 81–101.
- Van Kempen, M. (2003). *Een geschiedenis van de Surinaamse literatuur*. Vol. 2. De Geus.
- Wardaugh, R. (2010). *An Introduction to Sociolinguistics*. United Kingdom: Wiley-Blackwell
- Wigfield, A. & Guthrie, J. T. (1997). Relations of Children's Motivation for Reading to the Amount and Breadth of Their Reading. *Journal of Educational Psychology*, 89:3, 420-432.
- Wigfield, A. et al (2004). Children's Motivation for Reading: Domain Specificity and Instructional Influences. *The Journal of Educational research*, 97:6, 299-309.

Appendix

I: Interview questions

Algemene vragen:

Wat is je favoriete boek?

Wat vind je het leukste aan lezen?

Vind je jezelf een lezer? Waarom, of waarom niet?

Interesse:

Welke boeken vind je interessant?

(Waarde van) keuze:

Wat voor boeken kies je graag om te lezen?

Waarom kies je dit soort boeken?

Vind je het leuk wanneer iemand je een boek geeft of voor je uitzoekt?

Sociale doelen:

Wat voor soort boeken zou je aanraden aan iemand?

Praat je wel eens met anderen over wat je hebt gelezen?

Lees je wel eens voor?

Doeltreffendheid:

Ben je goed in het lezen van boeken?

Vind je het makkelijk om boeken te lezen?

Kom je vaak 'moeilijke' stukken tegen in boeken? Wat doe je als je een stuk moeilijk vindt om te lezen?

Betrokkenheid:

Hoe lang ben je ongeveer bezig om een boek te lezen?

Hoe vaak lees je per dag of per week?

Wanneer lees je meestal?

Heb je ooit een boek gehad die je zo goed vond dat je niet kon stoppen met lezen?

Individuele verschillen:

Hebben je ouders je ooit voorgelezen?

Wat voor soort boeken las je toen je klein was?

Lees je ooit boeken in verschillende talen?

In welke taal lazen je ouders je voor?

Lezen je ouders thuis ook wel eens een boek?

In welke taal lezen je ouders nu?

In welke taal lees je liever?

Denk jij dat lezen in je moedertaal je tweede taal beïnvloedt?

Als je zelf mocht kiezen in welke taal je zou moeten lezen voor bijvoorbeeld je schoolvakken, welke taal zou je dan kiezen?

II: Questionnaire

Enquête IHAVO/VWO

Naam:

Leeftijd:

Deze enquête gaat over je leesgedrag. Probeer eerlijk te zijn bij het beantwoorden van de vragen.

De gegevens zullen vertrouwelijk worden behandeld en komen alleen in handen van de onderzoeker.

Er bestaan geen goede of foute antwoorden, in dit onderzoek gaat het om *jouw* mening.

Probeer altijd een antwoord in te vullen, ook als je twijfelt.

Het invullen duurt ongeveer 10 minuten.

	Helemaal mee eens	Mee eens	Geen mening	Niet mee eens	Helemaal niet mee eens
1 Ik vind het leuk om te lezen.	☐	☐	☐	☐	☐
2 Ik kan goed lezen.	☐	☐	☐	☐	☐
3 Ik lees graag fantasieverhalen.	☐	☐	☐	☐	☐
4 Ik ga vaak naar de bibliotheek.	☐	☐	☐	☐	☐
5 Ik lees alleen boeken in mijn moedertaal.	☐	☐	☐	☐	☐
6 Ik ga vaak naar de bibliotheek met mijn familie.	☐	☐	☐	☐	☐
7 Ik weet dat ik goed ben in lezen.	☐	☐	☐	☐	☐
8 Ik lees over mijn hobby's zodat ik er meer over kan leren.	☐	☐	☐	☐	☐
9 Ik beeld me het verhaal in als ik lees.	☐	☐	☐	☐	☐
10 Ik lees mijn broertje(s)/zusje(s) vaak voor.	☐	☐	☐	☐	☐
11 Ik lees altijd hetzelfde type boeken.	☐	☐	☐	☐	☐
12 Ik vind het leuk om boeken in mijn tweede taal/andere	☐	☐	☐	☐	☐

talen te lezen.

13 Ik leer meer van
lezen dan mijn
klasgenoten.

14 Ik lees zodat ik
nieuwe dingen kan
leren over
onderwerpen die mij
interesseren.

15 Ik heb het gevoel
dat ik vrienden kan
worden met de
personages in het
boek dat ik lees.

16 Mijn vrienden en
ik vinden het leuk
om boeken uit te
wisselen.

17 Ik vind het
leuk wanneer
iemand een boek
voor me uitzoekt.

18 Mijn ouders
lezen veel.

19 Ik vind het
leuk om te lezen
over nieuwe
dingen.

20 Ik vind
mysterie-boeken
leuk.

21 Ik praat met
mijn vrienden
over wat ik lees.

22 Ik vind het
leuk als iemand
mij een boek
aanraadt.

23 Mijn
broers/zussen
lezen veel.

24 Ik vind het
leuk om verhalen
te lezen over
mensen in andere

landen.

25 Ik vind het leuk om een lang, meeslepend verhaal te lezen.

26 Ik vind het leuk om mijn familie te vertellen over wat ik heb gelezen.

27 We hebben veel boeken thuis.

28 Als ik over een interessant onderwerp vergeet ik soms de tijd.

29 Ik lees veel avontuurlijke verhalen.

30 Ik heb de tijd vaak niet in de gaten als ik lees.

III: Interviews

Gesprek met Noortje (N), Denise (D) en Bo (B). Woensdag 20 mei, 2015 om 15:00 in een café in Woerden. Het gesprek duurde 19:25 minuten. De interviewer, Mirjam van Dijk, wordt aangegeven met M.

- M: Oké, nou dit gaat een beetje over wat we ook in de enquête eigenlijk, wat ik allemaal heb gevraagd, alleen wil ik nu gewoon jullie mening weten over alles, dus als jullie eventjes een rondje willen maken en zeggen hoe je heet en hoe oud je bent en in welke klas je zit bijvoorbeeld dan heb ik dat ook eventjes op de recorder staan. Zullen we beginnen?
- D: Ik ben Denise, ik ben dertien jaar en ik zit in 1BB.
- N: Ik ben Noortje, ik ben dertien jaar en ik zit in 1BB.
- B: Ik ben Bo, ik ben twaalf jaar en ik zit in 1BB.
- M: Ah jij had gereageerd op de e-mail inderdaad, super. Nou ik zal gewoon beginnen met wat algemene vragen, zullen we het gewoon de hele tijd zo rond doen dan is het wel zo makkelijk als je het dan gewoon beantwoorden, en eh, je mag ook inspringen als je iets toe te voegen hebt of wat dan ook het is gewoon een vrijblijvend gesprek, maar het gaat dus over lezen, of jullie het leuk vinden om te lezen, en hoe vaak je leest en ook als je helemaal niet leest mag je ook het gewoon zeggen dat is geen probleem, dat wil ik gewoon weten maar eh vind jij het leuk om te lezen? Doe je dat vaak?
- D: Nou niet zo vaak ik vind het eigenlijk alleen leuk als het een leuk boek is.
- M: Oh ja, wat vind je leuke boeken dan?
- D: (...) Dingen die echt kunnen gebeuren, niet echt kinderlijke boeken verder ja
- M: Dus niet zoiets als Harry Potter ofzo
- D: Nee
- M: Dat vind je niet leuk
- D: Nee
- M: Een beetje realistische boeken
- D: Ja
- M: En lees je vaak of niet?
- D: Niet echt
- M: Nee? Alleen voor school zeker
- D: Ja, als het moet
- M: Ja, zo deed ik het ook altijd hoor. En jij?
- N: Nou, ik lees niet zo heel vaak, ja vroeger leesde ik wel vaak en vond ik het wel opzich wel leuk ja maar nu ben ik ook wel wat, ja ik weet niet, nu lees ik niet eigenlijk meer
- M: Je hebt het ook drukker natuurlijk of niet

N: Ja, dat ook ja, ja ik weet niet, nu niet echt veel meer

M: Nu niet meer zoveel, maar vroeger las je wel veel

N: Ja

M: En wat voor boeken las je? Weet je dat nog een beetje?

N: Nou, ehm, toen las ik juist meer van dat soort boeken die niet waar ja weet je wel, (...) ja niet echt

M: Fantasie en dat soort dingen allemaal

N: Ja zoiets allemaal van die kinderboeken. En nu lees ik niet echt meer ja voor Nederlands moeten we wel zo'n boekverslag doen

M: Oh ja

N: Maar

M: Lees je het boek dan ook echt of ga je dan gewoon een samenvatting opzoeken

N: Nou ja als ik hem niet helemaal uit heb dan niet maar als ik hem uit heb dan heb ik hem gelezen

M: Ohja, zo deed ik het inderdaad ook. En jij?

B: Ehm nou ik lees niet zo vaak ik vind het ook niet heel leuk

M: Allebei niet, dus je doet het eigenlijk gewoon nooit.

B: Alleen voor Nederlands. Maar dat is meestal dan een boek waar ik al de film van heb gezien, dan weet je het verhaal al een beetje

M: Dan weet je al wat er gebeurt. En dan vind je het niet leuk om ook nog een boek te lezen

B: Nou sommige zijn wel leuk, van Carry Slee lees ik dan wel

N: Ja als je eenmaal in een boek zit dan is het als het een leuk boek is dan is het opzich wel leuk en ja ik houd ook niet echt van dikke boeken ofzo

B: (...) het zal zeg maar niet zo zijn dat ik in mijn vrije tijd een boek zou pakken ofzo

M: Nee precies dat, en op vakantie dan? Dan ook niet?

B: Dan eerder een tijdschrift.

D: Meestal heb ik op vakantie niet echt veel tijd

M: Nee?

D: Nee

M: Doe je dan andere dingen, gewoon leuke dingen

D: Ja

M: Ga je niet thuis zitten lezen

D: Nee

M: Wat vind je dan wel leuk om te doen, in je vrije tijd?

D: Gewoon, nou niks

M: Gewoon niks, dat kan toch ook

D: Ja gewoon met vrienden afspreken enzo

M: Oh ja

N: Op je mobiel

M: Op je mobiel, dan lees je eigenlijk ook heel veel he, als je daar de hele tijd op zit te smsen enzo

N: Dat zeg ik ook tegen m'n ouders maar het werkt niet

M: Ze geloven je niet he

N: Nee, ook met Nederlands ja met typen leer je ook Nederlands maar het werkt niet helemaal

M: Nee, dat is ook, ja ik denk eigenlijk dat het wel werkt hoor, als je heel veel typt en als je heel veel leest op je mobiel dat je dan best wel werkt voor je Nederlands. Maar dat is natuurlijk weer verschillend. Dus jullie vinden allebei lezen niet zo leuk en jij deed het vroeger nogal wel eens. Toch? Heb ik het zo goed?

N: (...) vroeger vond ik het volgens mij, nu omdat ik het weet vond ik het nog wel leuk maar nu niet

M: Nee precies. Oké. Even kijken hoor. Dus jullie zien jezelf niet echt als een lezer.

(alle drie): Nee

M: Even kijken hoor, dus geen fantasy boeken, jij vond het vroeger wel leuk maar nu niet meer

N: Maar niet echt, niet echt Harry Potter ofzo maar meer van die, ja ik lees meer van die meidenboeken weet je wel van die zo'n rare babysit club ofzo

M: Oh ja, maar niet met pratende dieren of wat dan ook, niet dat soort dingen

N: Nee dat niet, dat vond ik gewoon stom dat ik wist gewoon dat dat niet bestond

M: Dat het niet bestond en dat het niet kon. Nee oke. En jij (Bo) Carry Slee enzo, van die echte boeken, natuurlijk, dat soort dingen

B: Ja

M: Ja, ja, en vinden jullie het ook leuk als iemand jullie een boek geeft? Of als je zelf een boek mag uitzoeken? Van iemand?

D: Nou als iemand een boek wil dan zoek ik dat wel voor hem uit maar ja

M: Maar als jij het op je verjaardag krijgt dan vind je het niet leuk

D: Nou het is niet dat ik het gelijk niet leuk vind maar het is niet dat het het beste is eh wat je me kan geven

N: En niet dat ik het niet niet ga lezen ofzo maar misschien een keer later niet niet gelijk als je het boek krijgt dat je dat ook gelijk gaat lezen zo ben ik niet

M: Nee precies, nee oke. Maar het is natuurlijk wel leuk als je iets krijgt, nou ja, soms is het leuk als je iets krijgt maar je moet het natuurlijk wel leuk vinden als je het niks vindt heb je er ook niks aan.

M: En praten jullie wel eens met anderen over wat je hebt gelezen? Of ook niet echt

(alle drie): Nee

M: Niet met je ouders, of met je vriendinnen

- N: Nee
- M: Allemaal niet. Ook niet als je voor Nederlands een boekverslag hebt geschreven
- N: Ja dan zeg je wel van wat voor boek heb jij weet je wel maar niet echt waar het over gaat
- D: Als je een boek moet kiezen ofzo dan zeg je meestal wel ik heb die en die en nja
- N: Mijn ouders vertellen thuis ja nee die vertellen niet maar mijn ouders lezen wel heel veel en dan zie je wel eens die boeken en dan denk je zo ja nee dit ga ik niet, ja maar, m'n ouders lezen wel heel veel
- M: En als je nou, bijvoorbeeld, een nieuwe hobby hebt ofzo, ja zullen we zeggen, wat voor hobby's kun je allemaal hebben, maar stel dat je daar een leuk boek over vindt, zou je daar dan in geïnteresseerd zijn, om te lezen? Of dat je denkt nee.. zoals fotografie of zo, zo iets.
- B: Wel zo'n boek voor informatie zeg maar, niet echt, nee.
- N: Vroeger had ik wel heel veel van die hockey boeken
- M: Oh ja, heb je ook gehockeyd?
- N: Nee zit nog steeds op hockey
- M: Oh je zit nog steeds op hockey. Oh ja, dat is dan wel leuk inderdaad. Als je daar dan over leest.
- N: Ja, maar nu weet ik er wel veel over, ja ik weet niet
- M: Ja maar je hoort ook wel eens van meisjes die dan op paardrijden zitten dat ze paardrijdboeken heel leuk vinden, of paardenboeken gewoon, dat is natuurlijk best wel logisch, als dat je interesse is, dan zou je denken dat dat ook wel kan

(andere groepje komt binnen, gesprek stopt even)

- M: Vinden jullie zelf dat je goed bent in lezen?
- D: Nee
- M: Nee?
- D: Ik kan niet echt goed lezen dat weet ik ook van mezelf dus
- M: dat je niet goed kunt lezen
- B: Ik gewoon een beetje
- M: Een beetje. En jij?
- N: Ik kan wel lezen
- M: Maar het kan zijn dat je soms bijvoorbeeld
- D: We hadden vroeger ook altijd CITO lezen enzo en dan had ik altijd een E een E dat bestaat niet eens maar een E of een C ofzo, echt het laagste, en dan komen er mensen die hebben dan helemaal het hoogste nou ja
- N: We hadden ook allemaal van die woordjes die moest je dan heel snel zo gaan lezen zo'n A
- D: Dat kon ik dan wel snel van die korte woorden

N: Maar als ik heel lang een verhaal lees, hardop, dan heb je soms van die woorden die je dan op een gegeven moment niet meer die heb je dan gezien zo en dan komen ze en dan kun je ze niet meer lezen. Zoiets raars.

M: Ja precies. Ja maar als je er dan ook veel mee bezig bent op dat moment dat kun je natuurlijk ook hebben.

M: En jij bent een beetje goed in lezen (Bo)? Gewoon gemiddeld

B: Ja

M: En denk je ook dat het daardoor komt dat je het misschien niet leuk vindt?

B: Nee

M: Dat heeft niks met elkaar te maken. En bij jou ook niet? (Denise schudt hoofd) Vind je (Denise) het ook moeilijk om een boek te lezen?

D: Nee niet echt, soms wel sommige woorden dat ik denk van wat is dat maar niet dat ik het moeilijk vind ofzo.

M: Nee precies, en jij (Noortje) vindt het natuurlijk wel makkelijk dan? Of niet?

N: met wat?

M: Boeken lezen? Heb je daar moeite mee of niet?

N: Oh eh gewone boeken? Of

M: Gewone boeken

N: Oh. Nou ja ik raak heel snel afgeleid, als ik een boek aan het lezen ben dan ja dan ligt je telefoon daar en dan nee, dan ga ik toch maar op m'n telefoon en dan op een gegeven moment stop je ook met lezen.

M: En bij schoolboeken dan? Heb je dan hetzelfde?

N: Oh dat was bij dat was nee bij schoolboeken ja nou ik raak wel snel afgeleid maar ja meestal leg ik wel probeer ik wel telefoon weg te leggen

M: Dat is altijd moeilijk natuurlijk, vooral tegenwoordig, iedereen heeft een smartphone

N: Ja

M: Dat is lekker makkelijk natuurlijk. Vind jij (Bo) het makkelijk om boeken te lezen?

B: (...)

M: Jawel?

B: Nou het is niet moeilijk

N: Nou ik heb er ook geen moeite mee dat je zegt van

D: Ik heb ook gewoon geen zin, dat ook. Want er is veel meer dingen die je wel kan doen die wel heel leuk zijn, ja dan ga je niet lezen.

N: Ja misschien s avonds ofzo maar dat doe ik eigenlijk ook niet echt.

M: Nee, nee, mijn broertje heeft hetzelfde hoor die vind het wel lastig juist om boeken te lezen en daarom doet hij het niet, hij vond het wel leuk maar hij vond het vroeger wel lastig daarom

- deed hij het niet. Ik dacht misschien heeft dat met elkaar te maken. Maar bij jou is dat dus niet zo, je vindt het gewoon niet leuk.
- D: Nee
- M: Dat kan natuurlijk ook gewoon.
- M: Lezen jullie wel eens voor?
- B: Ja in de klas soms maar niet echt thuis
- D: Dat gaat ook niet echt goed
- M: Nee, vind je dat moeilijk?
- D: Ja
- M: En heb je ook broertjes of zusjes?
- D: Ja ik heb wel een broertje maar die leest zelf.
- M: Oh oke, die hoeft je niet meer voor te lezen. En lees jij wel eens voor?
- N: Vroeger op school hadden we altijd van die dingen dan moest je aan kleine kinderen gaan voorlezen ofzo op woensdagmiddag en dan ja zoiets
- D: dat moesten wij ook
- N: en dan moest je kinderen uit groep 3 helpen voorlezen
- M: Oh ja
- N: Nee maar ja, dat was opzich nog wel leuk
- M: Vond je dat wel leuk om te doen
- N: Ja
- D: Maar wij hadden toen van die dikke dikke boeken en dan sloeg ik gewoon een bladzijde over dat merken ze toch niet
- N: Nee maar die kinderen gingen ook de hele tijd over iets anders praten en maarja (...) ik heb ook een klein nichtje en neefje doe ik het ook wel eens voor omdat ze dan vragen ze dan hebben ze bijvoorbeeld ja zoals dit weekend hadden ze een nieuw boek voor hun verjaardag gekregen en dan willen ze heel graag dat ze dat het snel voorgelezen krijgen en dan willen ze heel graag en dan ga ik het even snel voorlezen
- M: Oh ja
- N: Maar dat zijn dan van die hele dunne boekjes
- M: Ja precies. En jij (Bo)? Lees jij wel eens voor?
- B: Nee
- M: Heb je ook geen broertjes of zusjes ofzo
- B: Jawel een broertje maar die houdt ook niet echt van lezen eerst soms maar nu niet meer
- M: Ja precies ja. Oké. En als jullie nou voor een vriend of vriendin een boek willen kopen, wat voor soort boek zou je dan uitzoeken?
- D: Nou gewoon normaal
- M: Gewoon een normaal boek

D: Een realistisch boek

B: Ja zo een van Carry Slee ofzo

N: Wij hebben wel alle drie ongeveer dezelfde boeken interesse

M: Ja. Jullie zouden dus eenzelfde boek voor iemand anders kiezen als dat jij leuk zou vinden

D: Meestal wel

M: Dat is ook wel logisch denk ik, als je dat doet. Dat je iets uitzoekt wat je zelf ook leuk vindt.

M: Als je nou een normaal Carry Slee boek hebt he, hoelang denk je dan dat je erover doet om dat helemaal uit te lezen. Bo? Wat denk jij?

B: Nou dan lees ik, elke avond wel een hoofdstuk

M: Oh ja, dan heb je hem in twee weken ofzo wel uit. En jij?

N: Nou is heel raar vroeger leesde ik snel altijd heel snel een boek uit maar nu doe ik er echt heel lang over een zo'n boek

M: En is dat denk je ook omdat je meer afgeleid bent?

N: Ja dat ook

M: Misschien had je vroeger geen telefoon enzo en dan kon je dan natuurlijk in één keer doorlezen

N: Ja maar dan is er ook tv

M: Dat is wel waar, daar heb je een goed punt

D: Meestal als ik een boek leuk vind dan heb ik hem heel snel uit. Als ik een boek leuk vind dan lees ik ook gewoon bijna de helft van een boek helemaal omdat ik dan ook echt al helemaal ver ben en dan ook ineens helemaal al heel laat is en dan ga ik doorlezen

M: Dus jij hebt wel eens dat je de tijd helemaal vergeet als je aan het lezen bent. Oh ja, ja.

N: Soms heb je ook van die boeken die dan aan het begin heel saai zijn en dan denk je nee toch maar even doorlezen en dan maar dan wordt het gewoon niet meer leuk en dan wil je toch je denkt dat het toch leuk wordt en dan ga je toch nog en dan ja

M: Nou dat vind ik wel heel knap als je dan wel door blijft lezen

N: Nou meestal doe ik dat niet hoor maar dat heb ik wel nou dat deed ik wel elke keer

D: Als ik een boek niet leuk vind en maar ik wil toch weten hoe het afloopt dat ik dan gewoon het laatste hoofdstuk ga lezen

M: Dat is ook wel slim om te doen inderdaad

M: En wat voor boek zou jij (Bo) aanraden aan iemand, kopen voor iemand, wat voor soort boek. Ook iets wat je zelf leuk zou vinden?

B: Ehm, ja. Voor mijn vriendinnen wel.

M: Ja. En voor je ouders iets anders

B: Ja voor mijn vader iets (...) en m'n moeder.. ik weet niet

D: Mijn moeder heeft bijna alle boeken al uitgelezen ze heeft zo'n e-reader daar staan veel te veel boeken op

M: Dus je ouders lezen heel veel

D: Nou mijn vader niet die kan niet echt goed lezen en ook niet echt goed schrijven

N: Mijn vader ook niet

M: Dus je moeder leest wel heel veel

D: Ja, bijna de hele dag

M: Ja joh?

D: Als ze thuis is zit ze op haar e-reader en 's avonds ook en ...

M: Oh ja. En jouw ouders?

N: Dit had ik net ook al gezegd maar die lezen echt heel veel mijn vader heeft ook echt van die hele dikke boeken die hij dan in één vakantie kan uitlezen en dan denk ik echt van ehhe hoe kan dat

M: Ja echt he

N: Ja

M: En jouw ouders?

B: Nee. Nou, nou ze hebben er ook niet echt de tijd voor.

M: Nee precies, allebei dus niet echt

B: Vroeger ook alleen op vakantie eigenlijk

M: Oh ja, lazen ze vroeger ook voor bij jullie?

B: Nee

D: Nee, ik vond het ook nooit leuk.

M: Oh ja, dus toen heb je dat ook duidelijk gemaakt

B: Alleen soms tip de muis

M: Ja? Toen jullie nog heel jong waren. En jij? Lazen ze bij jou ook voor?

N: Ja mijn zussen wilden altijd ja, 's avonds ofzo wilden m'n zusjes altijd dat mijn moeder ging voorlezen nou ging ik er dan naast zitten maar ik vond het nou niet echt dat ik zei van mama ga nou eens voorlezen weet je

M: Nee precies dat zei je dan weer niet

N: Nee

M: Oké (...) spreken jullie ook nog andere talen, behalve het Nederlands?

D: De talen die je op school leert.

M: Oh ja, Frans en Duits en Engels

B: Duits nog niet, hebben we pas in de tweede

M: Frans hebben jullie al wel, gehad

D + N: Ja

M: En lezen jullie ook wel eens boeken in het Engels?

D: Ja in de klas maar dat zijn van die hele dunne boekjes

N: Van die babyboekjes maar dan in het Engels

D: Dat vind ik wel leuk. Dat is wel heel raar want ik vind in het Engels lezen wel makkelijker dan Nederlands

M: Ja? Dat is dan wel bijzonder toch? Is dat ook omdat het nieuw is ofzo, of omdat het een andere taal is denk je

D: Nee

M: Gewoon makkelijker

D: Ja. Ik spreek ook met mijn vriendin, die is ook Nederlands trouwens, ik spreek ook heel vaak met haar Engels en ik kijk ook heel veel van die Engelse Youtubers enzo

M: Ah ja, dus je bent eigenlijk gewoon heel goed in Engels. Misschien vind je het daarom ook leuker om te lezen.

M: Lezen jullie ook wel eens in een andere taal, of niet?

N: Ja Engels dan

B: Ja in de klas maar verder ik vind dat lastig

M: Ja

N: Als ik dan een keer lees dan lees ik wel in het Nederlands

M: Dat snap ik. Zouden jullie ervoor kunnen kiezen om meer Engels te lezen? Jij waarschijnlijk wel, maar zouden jullie dat ook willen?

B: Nou in de Engelse les wel maar ik zou niet dat het lesboek nou ook in het Engels moet ofzo

D: Nee, maar sommige Engelse boeken moeten gewoon in het Engels blijven

M: Ja precies

D: Want dan vertaal je ze naar het Nederlands en dan slaat het nergens op

M: Dat kan ook ja, dan moet je het gewoon heel goed vertalen.

N: Dat heb ik ook met liedjes enzo, ineens ga je een liedje opzoeken, de vertaalde versie en dan is het ineens een heel ander liedje.

M: Ja

N: Dan past het ook gewoon niet meer bij wat het liedje inhoudt.

M: En als jullie wel Nederlandse boeken lezen hè, hebben jullie dan wel eens dat je dan echt moeilijke stukken in de boeken tegenkomt?

D: Niet echt

M: Niet echt?

N: Bedoel je moeilijk dat degene in het boek het moeilijk heeft ...

M: Nee dat je het moeilijk vindt om te lezen. Nee dat is een goede vraag, nee dat je het gewoon lastig vindt om te lezen.

N: Oh ja, nou, weet ik eigenlijk niet

M: Ik heb bijvoorbeeld wel eens als ik een boek lees dat zich in verschillende tijden afspeelt, laten we zeggen in het verleden ergens in de zeventiende eeuw en nu, ik vind dat wel heel lastig om te lezen omdat het ander taalgebruik is

- B: Dan weet je niet meer waar je bent gebleven
- M: Ja ook dat inderdaad, dat soort dingen. Heb je dat wel eens?
- B: Ja met geschiedenisboeken bijvoorbeeld
- M: Sla je het dan over of ga je het dan heel goed proberen te lezen?
- B: Ja dan ga ik het wel goed doorlezen
- D: Maar bij geschiedenis dan gaat het over een onderwerp en dan ineens iets een heel anders
- M: Oh ja
- N: Ja dan moet je het soms goed nog een keer lezen om te kijken van waar gaat het nou wel over
- M: En dan lees je het wel nog een keer in plaats van dat je het overslaat lees je het gewoon nog een keer
- D: Ja, want ik wil het dan wel snappen
- M: Ja precies, ja dat snap ik

(gesprek afgerond)

Gesprek met Omar (O), Nabil (N) en Thijs (T). Woensdag 20 mei, 2015 om 15:30 in een café in Woerden. Het gesprek duurde 17:30 minuten. De interviewer, Mirjam van Dijk, wordt aangegeven met M.

- M: Zouden jullie misschien om de beurt eventjes je naam willen zeggen en hoe oud je bent, dat het even hierop staat.
- O: Ook achternaam of?
- M: Maakt niet uit
- O: Omar, en ik ben dertien jaar
- N: Nabil en ik ben ook dertien jaar
- T: Ik ben Thijs en ik ben twaalf jaar
- M: Helemaal goed, dank jullie wel. (verdere introductie over het onderzoek) Laten we beginnen met de eerste vraag, vinden jullie het leuk om te lezen?
- O: Ja ik vind het best wel leuk om te lezen
- M: Doe je het vaak?
- O: Ehm, af en toe
- M: En wanneer lees je meestal?
- O: Waar ik meestal?
- M: Wanneer?
- O: Wanneer, ehm, ja, ik weet niet, gewoon als ik er gewoon zin in heb ja dan lees ik een boek, als ik er niet zin in heb dan niet.

M: Nee, dat is wel een goeie natuurlijk.

M: En jij? Vind je het leuk om te lezen?

N: Ja, ja ik vind het wel leuk om te lezen.

M: En doe je het vaak of niet?

N: Ehm, niet bepaald vaak, maar ehm ja tegenwoordig heb je er niet zo heel veel tijd voor maar ik lees vaak als ik op de camping zit in Zandvoort

M: Oh ja, dat is ook wel een goeie plek inderdaad.

N: Ja dat is heel rustgevend

M: Ja, precies. En jij?

T: Ik lees vaak 's avonds voordat ik ga slapen en dan lees ik een boek.

M: Dat vind je ook leuk om te doen, dus

T: Ja, het helpt slapen

M: Oké. Ja? Dat is wel handig. En wat voor soort boeken lees je?

T: Leesboeken? Ik vind ehm boeken over reizen heel cool

M: Oh ja, dat is ook leuk inderdaad ja. En jij, Nabil?

N: Ehm, niet zulke boeken als Harry Potter die echt ehh

M: Fantasie

N: Ja, en ook soms plaatjes, is ook niet echt leuk

M: Stripboeken

N: Ja vind ik wel leuk, maar ehm boeken zoals leven van de loser, zulke boeken vind ik wel leuk

M: Oh ja, dat snap ik wel ja. En jij, wat voor boeken lees jij?

O: Gewoon ja, niet van die fantasieboeken gewoon boeken met echte mensen soort van ja niet met ehh

M: Beetje van die Carry Slee boeken achtig

O: Ja zoiets ja en ehm gewoon zulke boeken gewoon met echte mensen nee fantasieboeken lees ik niet

M: Geen pratende dieren en al dat soort dingen, ja dat kan. Ehm, wat vind je het leukste eraan? Lezen? Wat vind je er nou zo leuk aan?

O: Ja het geeft me meer een beetje rust en dat is best wel leuk en ja stel je voor eh bijvoorbeeld je hebt niks te doen ofzo en je verdiept je echt in het boek dan is het wel echt heel erg leuk om te lezen

M: Ja precies. Ja het geeft gewoon rust. En jij?

N: Ja hetzelfde en ik kan me goed verbeelden in iemand en dan is het ook grappig als je je kan verbeelden ofzo

(gesprek wordt even onderbroken)

M: En Thijs, jij vond het leukst omdat je dan goed kan slapen?

T: Ja maar ook gewoon omdat ik me ook best wel goed in een boek kan verdiepen en je vergeet heel snel de tijd

M: Ja, dus je hebt wel vaak dat als je leest dat je dan de tijd vergeet

T: Ja, alleen kan niet zo goed

M: Nee, dat vinden je ouders vast ook niet zo fijn

T: Dat valt opzich wel mee

M: En raak jij ook de tijd kwijt?

O: Nee ik niet echt maar als ik wel gewoon nog even in verdiep dan denk ik wel op een gegeven moment oh de tijd maar ik vergeet niet echt de tijd

M: Nee, je raakt jezelf niet helemaal kwijt zeg maar

O: Nee

M: En jij wel?

N: Ja ik wel

M: Jij bent natuurlijk in een hele andere wereld als je leest

N: Ja ik denk ik heb drie minuten gelezen kijk ik op de klok is het een uur verder

M: Oh ja joh

N: Ja

M: Ja dan zit je er goed in inderdaad ja. Even kijken, ik heb hier ook nog een vraag over wat voor boeken kies je graag om te lezen, dat is volgens mij hetzelfde als wat jullie leuk vinden om te lezen namelijk gewoon normale boeken, reële boeken, ja precies, en jij boeken over reizen natuurlijk. Kies je dat ook echt uit?

T: Op de een of andere manier wel

M: En gaan jullie ook wel eens naar de bibliotheek?

T: Ja dat wel

M: Ja? Alle drie?

N: Ja maar soms koopt mijn moeder ook gewoon een boek

M: Oh ja, dat is natuurlijk ook handig

M: En lezen jullie ouders ook veel?

O: Mijn moeder eerst wel maar nu is ze meer bezig met series kijken dus dat is nu niet echt

M: En bij jou?

N: Ligt eraan, als je de telegraaf op je telefoon meetelt? Dan wel

M: Het is wel lezen, dat wel. De krant lezen wel

N: Dan wel

M: Maar geen boek

N: Nee niet echt boeken nee. Mijn moeder wel, alleen mijn vader niet.

M: Oké, dus je moeder leest wel veel en je vader niet

N: Nou, nee ze leest niet veel eigenlijk niet zo veel alleen als ze er echt veel tijd voor heeft

M: Ja precies op vakantie of zoiets dergelijks

N: Ja

M: En hebben jullie ook veel boeken thuis?

N: Nee

M: Dat niet?

N: Nee dat niet echt

M: En jij Thijs?

T: Ja wij wel mijn ouders wel want mijn vader heeft laatst voor zijn verjaardag had hij zo'n e-reader gekregen dus die leest heel veel

M: Ja

T: En ze lezen natuurlijk ook de krant en ja, en we hebben heel veel boeken

M: Ja precies, dan kun je ook veel lezen. Lezen jullie ook wel veel voor, aan iemand anders?

O: Ja af en toe aan mijn zusje

M: Ja?

O: Af en toe als ze wil slapen ofzo en ze wil voorgelezen worden dan doe ik het wel

M: Oh wat leuk, ja, dat is natuurlijk leuk voor haar

O: Ja

M: Als haar grote broer voorleest. En jij?

N: Ja, aan mijn zusje van drie als ze gaat slapen

M: Ja? Dat is ook leuk

N: Ja, dat is heel leuk

M: En jij Thijs?

T: Nou mijn broertje is al tien dus die hoeft niet meer voorgelezen te worden

M: Werden jullie vroeger ook voorgelezen door je ouders?

T: Ja, heel veel zelfs

M: Ja? Dat is leuk

O: Nou ik las meer dan met mijn ouders, bijvoorbeeld had ik een boek ofzo dat ik wou lezen en dat was dan meer begin groep drie ofzo, en dan las ik altijd met mijn moeder mee enzo. Dan probeer ik het te lezen en als ik dan een fout maak corrigeerde ze me altijd. Zelf voorgelezen worden vond ik ook niet fijn, ik wilde zelf boeken lezen wel.

M: Ja precies, ja. En jij?

N: Een beetje afwisselend, als ik echt moe was, vond ik het fijn als mijn moeder voorlas, en anders wou ik graag meelesen.

M: Vinden jullie zelf dat je goed bent in lezen? In boeken lezen?

O: Wat is goed?

M: Ja, nou, gaat het je makkelijk af?

O: Ja het gaat best wel makkelijk ja

M: Je hebt er geen moeite mee zeg maar

O: Nee

M: Jij ook niet?

N: Nee ik ook niet. Maar ik merk wel, als ik in mijn hoofd lees, lees ik veel sneller dan wanneer ik hardop lees

O+T: Heb ik ook

M: Ja, en vind jij ook dat je goed bent in lezen?

T: Ja, ik heb hetzelfde denk ik als Nabil, dat je in je hoofd veel sneller leest dan je hardop leest. En, ik vind het ook best wel moeilijk mij te concentreren op het boek, en dan als je dan voorleest dan heb je heel snel dat je de dingen kwijtraakt zeg maar

M: Je hebt dus meer moeite met concentratie als je voorleest dan dat je in jezelf leest.

T: Ja

M: Hebben jullie wel eens dat je een heel moeilijk stuk in het boek tegenkomt? Waar je gewoon moeite mee hebt om te lezen

N: Ik wel

M: En sla je het dan over of lees je het dan heel goed door?

N: Dan lees ik hem drie keer, en dan oh zo en zo

M: Ah

N: Dan lees ik het

O: Ik heb precies hetzelfde als Nabil

M: Ja? Heb je dat ook wel eens

T: Ja, ik lees je het gewoon door en als ik het dan niet begrijp dan ja, pech

M: Jammer dan

T: Ja

M: Dan ga je gewoon door. Oké. Wanneer jullie allemaal lezen, dat hebben we al besproken. Jij op vakantie, jij voor het slapen gaan, en jij (Omar), wanneer lees jij?

O: Gewoon wanneer ik er zin in heb

M: Gewoon wanneer je er zin in hebt, dus dat is dan thuis meestal

O: Ja ook wel op de vakantie

M: En vinden jullie voor school lezen ook leuk?

O: Nee voor school moet je altijd van die opdrachten maken

N: Ja

O: En dat is wel wat minder

M: Nee dat snap ik. En dan kies je natuurlijk ook niet zelf wat je leest

O: Zij kiest dan altijd het onderwerp, zij kiest dan altijd het thema enzo dan moet je daar boeken over lezen

M: Oh ja

N: En vaak dan is de deadline er al bijna en dan ga ik een beetje stressen van oh nee en dan lees ik het niet goed

T: Hadden we eigenlijk hier moeten zitten met Floris

O: Ja, die geven ze meestal boeken voor het vijfde ja

M: Ja, heeft hij moeite met boeken lezen

N+O: Ja

M: En vinden jullie het leuk ook om boeken uit te kiezen zelf?

O: Ja het is best wel, ja, het is ook wel fijn als je het zelf uitkiest, want jij wil ook weten wat je leest en je komt best wel veel nieuwe boeken tegen, ook in de bieb enzo

M: En wat vinden jullie ervan dan als jullie ouders boeken voor jullie uitzoeken?

O: Ja dat vind ik ook wel leuk, maar je komt altijd, bijvoorbeeld mijn moeder een boek uitkiest kom ik altijd, komt ze wel altijd met een nieuw ja een nieuw boek

M: Ja

O: Dat gewoon totaal anders is dan wat ik normaal soort van lees

M: En dat vind je meestal wel leuk

O: Ja

N: Ja, hetzelfde

M: Heb jij dat ook?

T: hmhm (ja)

M: Dat is wel handig, dat ze het uit mogen zoeken. En als jullie een boek voor iemand anders kopen, wat voor boek zouden jullie dan uitzoeken?

T: Meestal koop ik dan altijd hetzelfde boek, leven van de loser

M: Ja?

N: Ja, ik ook

T: Vroeger vond ik (...) van (...) maar nu leven van de loser

M: En waarom kies je die, omdat je die zelf leuk vindt?

T: Ja, en bijna iedereen vindt die wel leuk

M: En als die persoon dat boek al heeft gelezen

O: Ja als ik hem dan zelf nog niet heb gelezen en hij wilt hem niet nou ja

M: Dan houd je je eigen cadeau gewoon

O: Ja

N: Ik kijk denk ik meer naar de persoon, als het iemand is die druk is zou ik denk ik een boek zoals het leven van de loser kopen, maar als het echt zo'n Floris type is, wat rustig enzo, zou ik denk ik meer zo'n Harry Potter boek kiezen

M: Oh ja, dat kan ook inderdaad ja

O: Jammer dat ie dyslexie heeft

N: Ja

M: Even kijken. Ja, spreken jullie ook nog andere talen dan het Nederlands?

O: Ja ik spreek wel ik spreek thuis best wel vaak met mijn moeder Berbers, en met mijn vader ook. Maar af en toe spreek ik ook, best wel vaak, meestal spreek ik gewoon Nederlands maar gewoon af en toe ja dat hoort dan gewoon ja spreek ik gewoon Berbers

M: Maar je hebt geen boeken natuurlijk in het Berbers, het is geen geschreven taal

O: Ja Berbers is wel een geschreven taal maar het is een super lastige taal je hebt allemaal van die rare tekentjes dus eigenlijk is het wij praten Berbers maar we lezen en schrijven gewoon Arabisch

M: Oké, en lees je wel eens boeken in het Arabisch?

O: Laatste tijd niet echt, daar is mijn vader meer een beetje mee bezig

M: En heeft je vader dat vroeger ook wel gedaan bij jou, samen met jou ook wel

O: Ja

M: En vind je dat ook leuk?

O: Ja ik vind dat wel leuk vooral als ze voor wat ik als ik iets niet snap ofzo en dan is het meestal wel een heel interessant stuk en dat snap ik dan niet en dan vraag ik aan mijn vader en dan verteld hij het altijd zelf. Dat is wel mooi enzo.

M: Ah, ja. Precies.

O: Dat is wel leuk

M: En nu lees je niet meer zoveel in het Arabisch

O: Nee nu laatste tijd, kijk ik het af en toe wel met mijn moeder die series en het waren altijd Arabische boeken over de ja over ons geloof over de profeet enzo en m'n moeder kijkt nu van die series daarover en af en toe kijk ik gewoon mee

M: Ah, ja. Dan houd je het nog wel bij enzo

O: Ja

M: En jij, Nabil?

N: Thuis spreken we Nederlands en als er familie is of wij zijn naar familie dan spreken we gewoon Arabisch, en ik lees niet Arabisch alleen ik kan het wel lezen maar het is niet bepaald dat ik boeken lees in het Arabisch. Heel soms eh, nee eigenlijk niet

M: En hebben je ouders vroeger ook voorgelezen in het Arabisch?

O: Nee dat niet

N: Nee, mijn oma, mijn oom daar werd ik door voorgelezen

M: En wat vond je daarvan, vond je dat toen leuk?

N: Ja ik vond het heel leuk, het zijn echt Marokkaanse verhalen, legendarisch enzo, dat is heel leuk

M: Ja precies. Dat is wel heel leuk inderdaad

N: Ja

M: Ook in het Arabisch, het is dan natuurlijk veel echter dan in het Nederlands

N: Ja

M: En spreek jij nog een andere taal dan het Nederlands?

T: Ja mijn moeder is Italiaans en alleen als we bij familie zijn praten we Italiaans

M: Oké, ja

T: En ik kan niet in het Italiaans lezen, dat is hetzelfde als Frans, dat kan ik ook niet lezen

M: Nee precies

T: Oh jawel dat kan ik wel een beetje

M: En heeft je moeder ook wel eens voorgelezen in het Italiaans?

T: Ja maar dat was zeg maar omdat we op vakantie waren en er waren geen andere boeken, toen sprak ik ook nog niet zo goed Italiaans. Maar het is wel gewoon leuk

M: En snap je het dan wel? Als ze dat dan voorleest?

T: Vroeger niet maar als ze het nu zou doen denk ik wel

M: Oké, dat is wel leuk inderdaad ja

M: Als jullie zelf mogen kiezen, vanaf nu, vanaf dit moment, stel je zou mogen kiezen in welke taal je zou mogen lezen, welke taal zou dat dan zijn?

O: Als ik eerlijk ben dan toch wel beter wel Nederlands want Arabisch is wel ik kan het wel gewoon maar het is meer wel veel ingewikkelder dan het Nederlands. Om te lezen dan

M: Ja precies. En jij?

N: Ja, hetzelfde. Nederlands

M: Wel Nederlands houden. En jij dan ook, lijkt me

T: Nee, ik zou denk ik Engels gaan lezen. Omdat je daar meer aan hebt

M: Dat kan ook nog. Kun je goed lezen in het Engels?

T: Ja

M: Ja? Dat is ook wel handig, er zijn heel veel boeken in het Engels. Dus je zou liever in het Engels lezen?

T: Dat denk ik niet, maar het zou meer, handiger zijn, voor de toekomst.

M: Ja precies, dat is ook zo ja.

M: Ehm, dit is misschien meer specifiek voor jullie twee, maar als je leest in het Arabisch he, denk je dan dat het je Nederlands beïnvloedt of niet

O: Moeilijke vraag. Misschien als je veel leest. Het is zeg maar als ik alleen maar lees dan denk ik wel maar ik doe het meer afwisselend af en toe doe ik ook gewoon die boeken dan is het wel Arabisch en dan staat er ook Nederlands achter dan lees ik eerst bijvoorbeeld het Arabisch ofzo en dan lees ik gewoon het Nederlandse gedeelte, dan doe ik het gewoon allebei, dan snap ik het nog beter dan als ik gewoon één deel doe

M: Ja. En jij?

- N: Nou, het zou wel heel moeilijk zijn om het mijn taal te laten beïnvloeden, want ik spreek eigenlijk meer Nederlands dan Arabisch maar als ik twintig jaar alleen maar Arabische boeken lees dan is er wel een mogelijkheid dat het slechter wordt
- T: Waarschijnlijk ook na één jaar al
- M: Ja ik denk dat als je bijvoorbeeld alleen maar Engelse boeken leest zal dat ook wel je Nederlands beïnvloeden
- N: Ja beetje een accent
- M: Ja dat denk ik ook ja, dat krijg je wel heel snel he
- N: Ja
- M: Wat voor soort boeken lazen jullie eigenlijk toen je nog klein was?
- T: Wie heeft er op mijn hoofd gepoept?
- O: Ik las altijd zo'n altijd gewoon één boek ja dat was echt een periode dat ik die alleen maar las dat was de leeuw is los, dat is zo'n klein boekje, en die las ik toen altijd en later kwam dan ook Geronimo Stilton en toen las ik die ook maar nu ja gewoon
- M: Oh ja
- N: Toen ik klein was las ik Mowgli boeken, zulke boeken, Winnie de Poeh, Mowgli,
- M: Oh ja dat is ook leuk inderdaad
- N: Mowgli was echt mijn vaste boek, dat was echt een soort van Tarzan, dat was heel leuk
- M: En jij Thijs?
- T: Ik had, vroeger had ik een heel groot boek, dat hebben we nog steeds, van de sprookjesboom, en dat was dan zo'n dik boek, en dat waren dan allemaal kleine sprookjes, en las dan voor en dat waren dan van die beestenletters dat je gewoon kon lezen
- O: Koeienletters
- M: Nee maar dat zulke boeken hadden wij ook thuis allemaal, dat vond ik ook heel leuk
- T: Oh ja en vroeger had ik ook nog maar dat was meer een kijk ding maar dat was eh uit Duitsland hadden ze een hele grote encyclopedie met daarin speelgoed, en daar zat ik dan altijd in te kijken, en dat was dan zeg maar mijn eet, mijn eetpil omdat dan las ik daarin en dan at ik alles
- M: Dan had je niet meer door wat je aan het eten was
- T: Nee, het zit waarschijnlijk ook helemaal vol met allemaal vieze baby voer daartussen.
- M: Zo'n kijkboek is natuurlijk wel een goed begin, om daarmee te gaan lezen.

Gesprek met Jurek (J) en Felix (F). Vrijdag 22 mei 2015 om 14:15 in een café in Woerden. Het gesprek duurde 10:35 minuten. De interviewer, Mirjam van Dijk, wordt aangegeven met M.

M: Zouden jullie misschien om de beurt jullie naam willen zeggen en hoe oud je bent dan staat dat hierop, en dat heb ik dat. Wil jij beginnen?

J: Is goed. Mijn naam is Jurek en ik ben twaalf jaar oud.

F: Ik ben Felix en ik ben ook twaalf jaar.

M: Nou dan beginnen we even met wat algemene vragen, en dat is dan als eerste, vind je lezen leuk?

J: Ja, eigenlijk wel.

M: Ja? Doe je het vaak?

J: Ja, best wel, natuurlijk boek is wel leuk, is het een heel moeilijk boek dat je niet echt begrijpt, dat is niet echt leuk je moet ook wel echt ja moet ook wel echt verhaal in zitten

M: Ja

J: Je moet er wel bij kunnen blijven

M: En wat voor soort boeken vind je leuk?

J: Ik heb niet specifiek echt een genre dat ik echt leuk vind, ik, kijk ik heb gewoon een leuk boek en als ik dat interessant vind dan lees ik hem en anders gewoon niet

M: Ja, en wanneer lees je meestal?

J: Vaak in de avond

M: In de avond, oké. En jij? Vind jij lezen leuk?

F: Ja, ja ik houd wel gewoon heel erg van lezen, ik doe het echt elke dag, en mijn favoriete boeken die zijn geschiedenisromans en ontdekkingsreizigers boeken

M: Oh ja, wat leuk. En je leest dus elke dag wel?

F: Ja en dan meestal in de avond

M: Ja, dat is wel makkelijk natuurlijk dan ben je gewoon thuis enzo. En vind je lezen ook heel belangrijk? Is dat belangrijk voor jou?

F: Ja want je leert er ook heel goed van praten enzo dus

M: Ja, het helpt je Nederlands natuurlijk wel. En vind jij het ook belangrijk?

J: Ja ik denk dat het wel belangrijk is want dan ga je ook vroeger, op vroege leeftijd, zes dan ga je al wel lezen

M: Ja

J: Dan gaat het ook mee zeg maar waardoor je begrijpend lezen ook beter wordt en met begrijpend lezen kun je ook heel veel dingen doen waardoor als je niet veel leest, als je veel leest dan gaat je begrijpend lezen omhoog, waardoor je wiskunde waarschijnlijk ook omhoog gaat, en je aardrijkskunde, dat je het dan beter begrijpt en dan beter kan (...) enzo

M: Ja, daar heb je goed over nagedacht. En, als je het ongeveer zou berekenen, hoelang ben je dan ongeveer met een boek bezig? Als je een boek leest

J: Ja, ligt eraan hoeveel pagina's het heeft.

M: Dat is wel waar ja

J: Als een boek tweehonderd pagina's heeft dan ben ik er meestal rond de vier dagen mee bezig

M: Oh, zo snel nog

J: Ja meestal wel

M: Ja dat kan, dan ben je een goede lezer. En jij?

F: Bij mij ligt het er echt aan wat voor boek ik lees want soms lees ik boeken van driehonderd en dan de andere keer maar van zestig,

M: Dat is ook zo

F: Maar soms een boek van driehonderd, ligt er ook aan hoe leuk ik het vind want ik heb wel een van driehonderd heb ik in twee dagen omdat ik de hele nacht had doorgelezen want ik had al de hele tijd niet meer naar mijn wekker gekeken

M: Oh ja, dus je leest gewoon, dan vergeet je gewoon de tijd

F: Ja, in de ochtend toen was ik echt helemaal brak en toen moest ik nog naar school want ik had de hele nacht doorgelezen

M: En je had niet door dat het al zo laat was

F: Nee, ik zat gewoon zo in m'n boek

M: Nou ja dat was mijn volgende vraag ook voor jou, of je ooit een boek gehad had dat je niet kon stoppen met lezen maar jij wel dus

F: Ja

M: Heb jij dat ook wel eens gehad?

J: Ja dat heb ik wel (...) gewoon die boeken van waar ik in zit dan, vaak wil je dan gewoon niet stoppen met lezen omdat je dan bang bent dat je het verhaal gewoon kwijtraakt

M: Ja, en heb je ook wel eens dat je de tijd helemaal vergeet? Als je aan het lezen bent?

J: Nee, ik ben best wel tijdvast zeg maar

M: Oh oké, dus daar heb je niet zo'n last van

J: Nee

M: Oké, ja. Ik had al gevraagd welke boeken jullie interessant vinden maar dat is wel duidelijk, jij hebt niet echt een specifiek genre dat je leuk vindt, dus van alles wat eigenlijk, en wat vinden jullie ervan als iemand een boek voor jullie uitkiest?

F: Ja dat vind ik altijd wel leuk. Want hij heeft er dan wel goeie ervaringen mee en dan hoeft je niet zomaar een boek uit te kiezen waar je eigenlijk helemaal niet weet wat iemand ervan vindt

M: Ja

F: Anders is het misschien helemaal niet leuk.

M: Nee precies, dat is ook zo. En jij?

J: Als het een ervaren iemand is zoals Felix die zegt die ook wel weet van die boeken zijn leuk en ook weet wat onze stijl is van lezen dan zou ik dat opzich wel doen maar als er een keer een vriend komt die naar de bibliotheek gaat en die zegt zal ik een boek voor je meenemen dan heb ik dat liever niet want dat dan vaak niet mijn stijl boeken zijn

M: Ja precies. En gaan jullie ook wel eens naar de bibliotheek?

F: Ehm..

M: Nee?

F: Nou, niet echt want wij hebben thuis wel heel veel boeken

M: Je ouders lezen ook veel

F: Ja heel veel zelfs

M: Ja? Allebei

J: Ja, we hebben vooral een grote verzameling van dezelfde boeken zeg maar want mijn moeder en ik zijn best wel fan van Stephen King

M: Ah oké, jij ook?

J: Ja opzich wel ja. Het zijn wel moeilijke boeken maar het zijn wel leuke boeken

M: Ja, dat zijn ook van die dikke pillen he

J: Ja wel driehonderd vierhonderd pagina's

M: En je vader, leest die ook veel?

J: Dat weet ik niet, mijn moeder en mijn vader zijn gescheiden

M: Oh oké, en je moeder leest dus veel

J: Mijn vader die werkt van vier uur 's ochtends tot negen uur 's avonds dus ik denk dat hij daar geen tijd voor heeft

M: Nee die zal vast niet zoveel tijd hebben om te lezen. Wat voor boek zouden jullie aanraden aan andere mensen?

F: Welk boek of?

M: Wat voor soort boeken, of welk boek mag ook als je iets weet

F: Ja, ja in ieder geval iets heel spannends en een boek waar je echt in blijft zitten waar ik gewoon, wat ik zelf heel gaaf vind

M: Ja, dat snap ik. En jij?

J: Nou van groep zes tot groep acht zou ik ongeveer van groep vier tot groep acht zou ik leven van de loser wel aanraden want dat zijn wel grappige boeken en vanaf groep acht zijn bijvoorbeeld stephen king boeken zijn al wel wat leuker met wat grotere actie

M: Ja, ja precies. En vinden jullie het ook leuk als iemand je een boek geeft, voor je verjaardag ofzo of heb je dan ook zoiets als bij de bibliotheek van, doe het maar niet.

F: Ja als iemand mij een boek geeft dan ga ik het wel lezen en dan zie ik het wel of ik het leuk vind

J: Ik zou het opzich niet heel leuk vinden als ik een boek voor mijn verjaardag omdat ik specifiekere wensen heb maar vraag ik een boek en dan krijg ik die dan zou ik dat wel heel leuk vinden

M: Ja precies. En zouden jullie, als je even over jezelf nadenkt, zouden jullie dan zeggen dat je goed bent in het lezen van boeken?

J: Ja opzich wel

F: Ja ik ook wel

M: Het gaat jullie natuurlijk ook wel makkelijk af hè

J: Als je veel leest wordt je er gewoon vanzelf goed in

F: Ja

M: Dat is ook zo. En hebben jullie ook wel eens dat als je een boek leest dat je dan een heel moeilijk stuk tegenkomt in het boek? Dat je lastig vindt om te lezen?

J: Nou dat wel denk ik maar dan ga ik naar m'n ouders ofzo

F: Ik niet echt want alle woorden kan ik wel makkelijk uit de context halen wat het betekent

M: Ja, en sla je, hebben jullie nooit eens dat je het stuk dan overslaat?

J: Heel soms wel zeg maar want je hebt nu ook boeken van die heeft dan een heel stuk gewoon voorpagina met dingen over de schrijver en waarom het boek is gemaakt

M: Oh ja

J: Een eerbetoon aan iemand

M: Ja

J: Maar je hebt ook bijvoorbeeld dat als je een boek leest over een specifieke overval dan hoef je niet dan lees ik vaak wel de voorbereiding maar niet zeg maar dat ze erheen rijden en dat ze hebben gekletst met elkaar en een sigaret gaan roken dat hoef ik dan zeg maar niet te

M: Ja precies ja, gewoon de juiste informatie wil je eruit halen

J: Ja

F: Ik skip nooit eigenlijk iets uit een boek want dan begrijp ik het hele verhaal nooit echt meer goed

M: Ja dat is ook zo. Werden jullie vroeger ook voorgelezen?

F: Ja

M: Door je ouders? Of door je broers en zussen?

F: Mijn vader meestal

M: Ah ja, en wat voor boeken vond je vroeger leuk?

F: Ja, beetje fantasieverhalen enzo

M: Ja

F: Of van een persoon die heel dicht bij me staat beetje die dan dingen beleeft

M: Oh ja, kun je je dan ook helemaal inleven in de personages?

F: Ja

M: Dus dan kun je je ook helemaal inbeelden waar het verhaal over gaat

F: Ja

M: En jij, Jurek?

J: Mijn moeder die heeft nooit echt voorgelezen maar die vertelde mij vaak verhalen van haar jeugd en dingen die ze heeft meegemaakt enzo wel leuke verhalen

M: Ja

J: Fantasier verhalen die zij nog weet van ergens van zij heeft toen op een school gewerkt dus, maar mijn moeder is ook een (...) dus die was ook zo van ga zelf lezen daar word je zelf ook veel vaardiger van.

M: Ja dat is ook zo ja en als ze verhalen verteld is dat natuurlijk hetzelfde als voorlezen, toen je nog niet kon lezen

J: Ja

M: Had je vroeger ook een soort lievelingsboek?

J: Nee

M: Niet echt, of je weet het niet meer kan natuurlijk ook

J: Ik las wat er te lezen valt

M: En heb je ook wel dat als je een boek leest dat je het je helemaal kan inbeelden? Waar het verhaal over gaat?

J: Ja opzich wel ja

M: Ja?

M: Nou even kijken hoor. Spreken jullie ook nog andere talen behalve het Nederlands?

F: Ik lees wel heel veel Engelse boeken ook

M: Oh ja? En dat vind je ook leuk om te doen

F: Ja want sommige Engelse boeken die naar het Nederlands zijn vertaald zijn niet helemaal echt beetje vertaald echt van dat ehm ja dat hele oude Nederlands vertaald dat het dan helemaal nergens meer op slaat

M: Ja, ja

F: Dus dan lees ik wel het Engelse versie liever

M: Ja precies. En jij, lees jij ook wel eens iets in het Engels?

J: Ja ik lees vaak boeken die gaan over een specifieke film bijvoorbeeld, en ik vind en dat vinden de meeste mensen ook wel een boek is veel uitgebreider dan een film

M: Ja dat is ook zo ja

F: Ik, bijvoorbeeld als ik Harry Potter lees, ik heb al die boeken in het Engels gelezen

M: Ja?

F: Ja, dat vind ik veel gaver

M: Ja, ik heb ze allemaal in het Nederlands gelezen, nog niet allemaal in het Engels alleen volgens mij deel een en twee, dus dan ben je me alweer voor

F: Ja

M: Ik denk dat we zo alles wel gehad hebben

(einde gesprek, gesprek wordt afgerond)

Gesprek met Anna (A) en Tom (T). Vrijdag 22 mei 2015 om 14:30 in een café in Woerden. Het gesprek duurde 14:04 minuten. De interviewer, Mirjam van Dijk, wordt aangegeven met M.

M: (introductie gesprek) Voordat we beginnen zou ik graag willen vragen of jullie even om de beurt je naam willen zeggen en je leeftijd zodat het hier op staat

T: Hele naam?

M: Maakt niet uit, alleen je voornaam is ook goed hoor

T: Oké. Tom K---, maar meestal word ik genoemd Tomas, en ik zit in 1BA, ik ben twaalf jaar, en ik word achtentwintig mei, dat is over zes dagen, word ik dertien

M: Alvast gefeliciteerd dan

T: Dank je

A: Ik ben Anna B---, ja ook in 1BA, ben dertien jaar en word negen oktober veertien

M: Oké, dank jullie wel, ik begin eerst met wat algemene vragen, en als eerste, vind je lezen leuk?

T: Ja, ik lees al best wel lang, en dan vooral natuurlijk Nederlands. Soms ook Engelse en Duitse

M: Ah ja. En wanneer lees je vaak?

T: Nou het liefst lees ik 's avonds. Want als ik moet slapen ga ik altijd nog lezen, heb geen zin, en ik, maar overdag heb ik wel wat beters te doen denk ik dan

M: Ja precies, en je bent ook met school bezig natuurlijk. En wat voor soort boeken vind je leuk?

T: Nou, vroeger had ik nooit wat met thrillers, en nu ook nog niet maar ik houd wel veel van actie en toch ook wel weer dat er verhaal in zit

M: Ja, dat snap ik. En jij? Houd je ook van lezen?

A: Ja eigenlijk best wel en ja ik lees opzich ook best wel veel

M: En wanneer lees je meestal?

A: Nou eigenlijk ook wel, nee meestal als ik niet kan slapen, dan vind ik het wel fijn om te lezen ook op vakantie dan ja dan heb ik nooit zoveel te doen dus dan ga ik ook een boek lezen enzo

M: Ja, en wat voor soort boeken vind je leuk?

A: Ja, actieboeken ook wel leuk maar ook gewoon beetje van die fantasieboeken die vind ik ook altijd wel gewoon leuk om te lezen

M: Ja

A: En soms ook gewoon wel (...) boeken enzo

M: En vind je lezen ook belangrijk?

A: Ja eigenlijk wel, want ja je taal enzo wordt er ook gewoon beter door, dus

M: En vind je lezen ook belangrijk?

T: Ja eigenlijk wel, ik was tot en met groep zes

M: Ja

T: Was ik altijd een van de slechtste van de klas in begrijpend lezen en toen begon ik eigenlijk echt goed te lezen en toen ging mijn taalkunde best wel omhoog

M: Ja

T: Van een zes naar een acht

M: Oh dat is wel goed inderdaad, en hoe kwam het dat je dan in een keer goed begon te lezen?

T: Daarvoor vond ik het altijd ontzettend saai

M: Oh ja

T: Want kijk ik zit ik dacht in mijn hoofd van alleen maar lettertjes, en je ziet geen plaatjes ofzoiets of geen verhaal maar dat begon uiteindelijk te ontwikkelen

M: Ja dat is leuk inderdaad dat het zo omhoog is gegaan ook, dat is ook wel heel knap. En als je een ruwe schatting moet maken he, hoelang ben je ongeveer bezig met een boek te lezen?

T: Heel snel, nou, als, ik kan, dat heb ik van mijn oma, die leest een bladzijde van achthonderd een boek van achthonderd tot duizend bladzijden binnen drie uur

M: Echt? Kan ze snellezen

T: Die leest echt alleen maar

M: Ah, de hele dag door zeg maar

T: En ik kan het wel binnen een uur, tweehonderdvijftig

M: Zo, en hoe snel, ik kan dat niet hoor, en hoe snel doe jij, of, hoe lang doe je er eigenlijk over?

A: Ligt er ook een beetje aan als ik het echt een leuk boek vind en ik heb echt wel zin om te lezen dan denk ik drie vier uur ofzo

M: Ah ja

A: En als ik er minder zin in heb dan ben ik wel een paar dagen bezig

M: Ja precies. Dat heb ik meestal ook wel hoor voordat ik er helemaal doorheen ben. Ehm, even kijken, als je het over jezelf moet zeggen, vind je dan dat je goed bent in het lezen van boeken?

T: Ja eigenlijk best wel

M: Ja?

T: Maar dan niet perfect natuurlijk maar wel goed

M: En als je nou een keer een moeilijk stuk tegenkomt in een boek, heb je dat wel eens?

T: Ja

M: En wat doe je dan, als je dat tegenkomt

T: Ehm nou dan vraag ik of aan m'n ouders want die weten dat meestal wel, vooral m'n moeder, of woordenboek

M: Oh ja, en je slaat het nooit eens over ofzo

T: Nee, omdat, als je iets overslaat, en bijvoorbeeld het hangt aan dat ene woord, de rest van het verhaal

M: Ja

T: Dan gaat eigenlijk je (...) niet meer leuk

M: Dan snap je niet meer waar het over gaat natuurlijk

T: Nee

M: Heb jij dat ook?

A: Eh ja, soms wel en ja inderdaad soms aan je ouders vragen maar soms lees ik ook wel door en dan kom ik eigenlijk ook vanzelf wel achter wat het betekent of waar het dan precies over gaat enzo

M: Ja precies. En vind je ook dat je goed bent in lezen?

A: Ja opzich wel, niet een van de beste maar ook niet dat ik echt ja moeite mee heb ofzo of dat ik ja gewoon niet slecht in ben

M: Nee, precies. En wat voor soort boeken kies je eigenlijk vaak om te lezen?

T: Nou tot vorig jaar las ik nog echt wel van die groep achters boeken maar nu lees ik meer van actie en Carry Slee bijvoorbeeld vind ik ook vet leuk

M: Ja

T: Maar ook Dirk Klok dat heb ik van mijn mentor geleerd dat is die heeft mij dan aangekozen welke boeken wel leuk vond om misschien te proberen en ja, dat vond ik wel leuk, die is eigenlijk hetzelfde als Carry Slee

M: En vind je het ook leuk als andere mensen boeken voor je uitkiezen?

T: Nee

M: Nee vind je dat niet leuk?

T: Nee nou dat heb ik, dat vond ik eerst wel maar het is gewoon dat alleen ik weet wat ik leuk vind en zij niet

M: Ja, en ga je ook wel eens naar de bibliotheek?

T: Ja ja, ik ga elke, om de twee weken

M: Oh ja?

T: Maar dan niet in mijn eigen school maar gewoon in Woerden

M: Ja, de centrale bibliotheek. Heb jij dat ook, wat voor boeken kies jij vaak om te lezen?

A: Nou ja verschillend de ene keer actieboeken en de andere keer grappige boeken maar ik merk toch wel echt dat ik fantasieboeken wel het leukst vind want ja het zijn gewoon dingen die eigenlijk niet kan maar wat toch wel wat ook wel leuk is al zou het echt zo gebeuren ofzo zo zie ik dat dan

M: Ja precies. En vind jij het leuk vinden als mensen boeken voor je uitkiezen?

A: Nou ja ik vind niet heel leuk maar het is elke keer wat anders omdat je zelf telkens dat je eigen boeken kiest en misschien kiest diegene wel een boek voor jou die je misschien wel heel leuk vindt en dan kan je daar weer mee verder gaan

M: Ja, precies. Ga je ook naar de bibliotheek?

A: Nou vroeger ging ik altijd naar een biebbus maar nu eigenlijk niet zo heel vaak meer omdat nou je moet je boeken ook weer wisselen ruilen en dat vergeet ik dan misschien wel weer

M: Ja precies, dat heb ik ook wel inderdaad. En als jullie een boek voor iemand anders moeten uitkiezen, voor z'n verjaardag of wat dan ook wat voor boek zouden jullie dan uitkiezen?

T: Dan zou ik ten eerste het alleen doen als ik hem echt goed kende, dat deed ik tenminste wel voor mijn beste vriend, dat was meestal stripboeken of actie

M: En dan wist je dat hij dat leuk vond

T: Ja. En anders zou ik gewoon geld geven zodat hij zelf kan kopen

M: Dat kan natuurlijk ook inderdaad, en jij?

A: Ja het is, het ligt eraan wat diegene voor soort boeken allemaal leuk vindt dus ja inderdaad als zou ik diegene goed zou kennen dan weet ik oh dan kan ik dit boek wel kiezen of dan kan ik dit boek kiezen dus

M: Ja, en zou je snel een boek kiezen voor iemand als cadeau of zou je sneller voor iets anders gaan?

A: Ik denk dan toch wel sneller voor iets anders maar stel diegene gaat op vakantie of die gaat gewoon iets anders doen ofzo dan kan ik er wel voor kiezen gewoon om dan gewoon een boek te geven

M: Ja precies, en praten jullie ook wel eens met anderen over wat jullie hebben gelezen?

T: Ik ben een jongen dus niet echt. Nee, nee.

M: En je denkt dat meisjes dat wel vaker, sneller doen?

T: Nou die vertellen over, nou die vertellen elkaar over bijvoorbeeld wat er laatst is gebeurd terwijl jongens die die houden dat gewoon

A: Dat is wel waar ja

M: Ja?

A: Ja

M: Kun je dat beamen, vertel je wel eens aan je vriendinnen bijvoorbeeld wat je hebt gelezen?

A: Nou ja, dat is meer doe ik in groep acht ik zit nu in de eerste maar dan hadden we soms moment dan moesten we lezen en als je dan bijvoorbeeld net een stukje had gelezen of je boek was uit dan heb je iets van dan ga je gewoon vertellen oh dit is gebeurd en dit stukje vond ik echt grappig en of dit vond ik een stom boek of een leuk boek, dus

M: Oh ja, dat is ook wel handig inderdaad

A: Ja

M: En lezen jullie wel eens voor? Aan iemand?

T: Ja, m'n zusje

M: Aan je zusje.

T: Nou dat deed ik nu niet meer nu is ze wat te oud ervoor, maar ja daar las ik wel aan voor

M: En dat wou ze graag altijd

T: Ja

M: Dat is wel leuk

T: Want ik leesde wat leuker voor dan m'n ouders, m'n ouders was echt alleen maar voorlezen en ik liet het haar zien

M: Oh ja. En lazen je ouders vroeger ook voor aan jou?

T: Ja, omdat m'n ouders meestal weg waren deden mijn oppassers dat

M: Dat is ook leuk inderdaad

T: Ik heb er best wel veel gehad

M: Ja, en lezen je ouders zelf ook veel?

T: Nou, mijn vader moet wel voor, nou, tenminste hij gaat, hij krijgt nieuw werk en daar moet het wel voor gebeuren, en mijn moeder die heeft dokter en die schrijft boeken voor een oog, (...). Maar ja die moet ook natuurlijk veel lezen om informatie te krijgen en dan moet ze, ja

M: Ja dus ze lezen wel heel veel allebei. En lees jij wel eens voor aan iemand?

A: Nou ja eigenlijk niet heel erg want ik heb heel veel grote broers en zussen dus gaat meestal wel moeilijk maar nou ja niet zo heel vaak

M: En lazen je ouders vroeger ook voor aan jou?

A: Ja eigenlijk wel elke avond

M: Oh ja

A: En ja dat was wel grappig en leuk eigenlijk

M: En lezen zij zelf ook veel?

A: Mijn vader niet echt, ja misschien met zijn werk maar ik weet niet precies, en mijn moeder wel geloof ik

M: Hebben jullie ook veel boeken thuis, of niet echt?

A: Ja wel eigenlijk wel echt hele rek met hele oude boeken en ja ook wel boeken waarvan ik soms denk van nou dat lijkt me niet heel erg leuk want die zijn dan echt heel oud die hele kافت zo dan helemaal kapot zijn

M: Ja

A: Maar ook wel weer bij boeken van m'n zussen en broers in die ja tijd waren

M: Ja

A: Soms lees ik die dan wel

M: Dat is dan wel leuk natuurlijk. Als ik het goed begrijp dan, jij bent half Duits, toch? Of je ouders

T: Een kwart Duits

M: Een kwart Duits, dus wordt er thuis ook Duits gesproken?

T: Nou mijn vader is in Nederland geboren maar mijn oma die is Duits en die kan wel Nederlands alleen dan sommige zinnen die kan ze gewoon nog niet en die praat ze dan in het Duits en dan leren we haar of verbeteren we haar met wat het in het Nederlands is

M: Ah ja. En spreek jij ook zelf veel Duits? Of niet

T: Nou, niet echt heel veel, ik vind het moeilijk om te spreken en verstaan kan ik ook

M: En heeft je vader bijvoorbeeld ook ooit in het Duits voorgelezen vroeger? Of niet

T: Nee, dat niet

M: Gewoon voornamelijk Nederlands

T: Mijn oma deed het wel, mijn opa maar mijn vader niet

M: Nee oké, en spreek jij ook nog een andere taal?

A: Nee, gewoon Nederlands, nou ja, andere landen dan

M: Ja precies, en lees je ook wel eens boeken in het Engels?

A: Niet heel erg eigenlijk maar ja nu ook wel omdat je Engels krijgt op school en je moet ook wel boeken daar voor lezen in het Engels, dus misschien ga ik nu ook wel meer Engelse boeken lezen omdat ik het nu ook meer begrijp enzo

M: Ja precies, je leert het natuurlijk wel nu, dat is wel heel leuk, en jij wel toch? Engelse boeken of niet

T: Ja, ja, ja, dat, als je dan in het buitenland, en dan heb je boeken mee, dan ga ik altijd wel voor de Engelse

M: En daar kom je ook altijd goed doorheen, door die boeken

T: Ja

M: Wat goed zeg. Ehm, ja. Je leest dus nooit een boek in het Duits

T: Nee, bijna nooit, maar het is wel dat ik soms gewoon stukken lees en als ik dan op familiebezoek ga en daar liggen dan boeken dan doe ik dat

M: Ja, ja, precies. Nou ik denk dat we alles wel behandeld hebben op deze manier. Ja ik heb nog één ding. Hebben jullie wel eens dat je een boek leest, dat je jezelf helemaal verliest in het verhaal? Dat je ook de tijd vergeet en dat je

A: Ja, ik wel

T: Ja, dat is een nadeel van hoe laat ik lees,

M: Ja

T: Meestal nou kijk, nu lees ik door het huiswerk weer iets minder maar meestal was ik om half twaalf erachter kom dat ik dat het zo laat al was

M: Oh ja

T: En toen ging ik slapen

M: Ja precies

A: Ik had het meer op vakantie dan hadden we gewoon een tentje ging ik er gewoon erin pak ik gewoon mijn boek ging ik gewoon lezen en dan ook echt na een poosje echt dacht van oké, hoe laat zou het zijn dat ik naar buiten ging dan was het eerst gewoon licht en dan nu is het gewoon donker

M: Oh ja, dan ben je ook echt helemaal de tijd vergeten ja

A: Ja ik ben dan zo verdiept in het verhaal dat je gewoon heel die tijd niet meer weet

M: Ja precies

(afronding gesprek)

Gesprek met Maya (Ma), Sanae (S) en Bradley (B). Vrijdag 22 mei 2015 om 15:10 in een café in Woerden. Het gesprek duurde 17:38 minuten. De interviewer, Mirjam van Dijk, wordt aangegeven met M.

M: (introductie gesprek) Als we even beginnen met een rondje te maken dus dat je om de beurt eventjes je naam zegt en hoe oud je bent dan staat dat hier even op en dan heb ik dat, ja?

S: Nou ik ben Sanae en ik ben dertien jaar en nou ik zit dus in de eerste en nou, dat was het

B: Ik ben Bradley, ik ben ook dertien jaar

Ma: Ik ben Maya en ik ben ook dertien jaar

M: Oké, super, ik begin even met wat algemene vragen, en ehm ja, het is gewoon een vrijblijvend gesprek dus jullie mogen ook gewoon elkaar aanvullen, je mag elkaar onderbreken, het is allemaal niet erg als je iets te zeggen hebt mag je het gewoon zeggen, dus, je mag elkaar ook helpen met vragen, ehm, dus we beginnen maar gewoon, vind je het leuk om te lezen?

S: Nou, soms dan heb ik niet zo'n zin om te lezen maar als ik dan zeg maar ben begonnen vind ik het wel leuk om te lezen

M: En wat voor boeken lees je?

S: Nou, gewoon, ja, boeken van Carry Slee enzo een beetje dat soort boeken van m'n leeftijd, en (...) verschillend, soms gaat over de Tweede Wereldoorlog enzo

M: Oh ja

S: En soms over het gewone leven ofzo

M: En wanneer lees je meestal?

S: Nou, meestal in de avond, voor ik naar bed ga, en in het weekend soms als ik dan opsta even als ik het boek uit wil hebben ofzo

M: Oh ja, precies ja, en jij Bradley?

B: Nou ik vind, ja, ik lees graag gewoon boeken met meerdere delen, bijvoorbeeld Hunger Games enzo

M: En wanneer lees je meestal?

B: Ook in de avond

M: En vind je het leuk ook om te lezen dus?

B: Ja

M: Je doet het wel veel

B: Ja (...) veel

M: Oké, en jij Maya?

Ma: Ik lees ook meestal boeken van Carry Slee of net zoals Sanae, en ook meestal in de avond

M: En je vindt het ook leuk om te lezen?

Ma: Ja als je eenmaal bezig bent want af en toe moet je wel zin maken om te lezen maar dan als je aan het lezen bent wil je niet meer stoppen.

M: Nee precies. En vind je lezen ook belangrijk?

Ma: Ja

M: Ja? Jij ook, Sanae?

S: Nou, ik merk niet echt verschil als ik lees dat ik dan betere cijfers haal ofzo maar ja in het begin toen ik jonger was vond ik het wel belangrijk maar nu kan ik wel gewoon goed lezen en doe ik het meer voor plezier

M: Ja precies ja. En vind jij het belangrijk?

B: Ja, ik lees eigenlijk ook voor m'n plezier want ik leer er niet echt heel veel van, van woorden enzo

M: Nee, precies, het helpt niet echt met het Nederlands ofzo
(alle drie) Nee

M: Met Nederlands en begrijpend lezen of weet ik veel
(alle drie) Nee

M: En als je even een ruwe schatting moet maken, hoelang ben je ongeveer bezig om een boek te lezen?

S: Nou, ik dan drie dagen, meestal lees ik hem dan heel snel uit dan als ik eenmaal ben begonnen vind ik het gewoon een leuk boek en dan wil ik gewoon weten hoe het afloopt en dan ongeveer drie dagen.

M: Oh ja, en jij?

B: Ik ook wel een paar dagen maar ik weet niet precies hoelang ik erover doe

M: Nee, ligt ook aan het boek natuurlijk he

B: Ja, hoe dik het is

M: Ja, precies, en jij Maya?

Ma: Meestal een week ongeveer

M: Ja, oh ja, precies. Ehm, hebben jullie ooit een boek gehad dat je zo leuk vond dat je het gewoon niet kon wegleggen bijvoorbeeld?

Ma + S : Ja

M: Ja? En verliezen jullie dan ook de tijd enzo?

S: Ja eigenlijk wel want dan denk je ik ga gewoon half uurtje leren eh lezen en dan denk je daarna ga ik leren en dat half uurtje wordt dan veertig minuten en dat wordt dan een uur en dan ja uiteindelijk ja soms ook wel dan zegt mijn moeder ja ga nog maar een kwartiertje lezen

- en dan komt zij boven en dan denkt ze oh slaap je nou nog niet dan ben ik de tijd een beetje vergeten
- M: Oh ja ja och precies. Heb jij dat ook wel eens?
- B: Ja
- M: Dat je de tijd een beetje vergeet enzo?
- B: Soms dan wil ik gewoon niet stoppen met lezen als het verhaal leuk is enzo
- M: En leef je je ook helemaal in, in de personages enzo?
- B: Nou soms wel, soms niet
- M: Vooral bij boeken zoals Hunger Games natuurlijk lijkt me wel dat je er dan helemaal in kan leven
- B: Ja dat is waar
- M: Ja, heb jij dat ook wel eens?
- Ma: Ja
- M: Ook dat je de tijd helemaal vergeet enzo
- Ma: Ja
- M: Ja. Ehm, ja welke boeken vind je eigenlijk heel interessant om te lezen?
- S: Nou ik dan soms dan kies ik een boek dat gewoon over het normale leven gaat, dan gebeurt er iets, bijvoorbeeld dat ze een feest gaan geven ofzo of gaan optreden of zoiets, en heel af en toe eens een boek van vroeger, maar dat is dan echt heel soms, af en toe als ik er eentje zie staan en dan denk ik oh die is wel leuk daar begin ik dan aan, maar dat soort boeken vind ik meestal wel heel leuk als ik daaraan begin want dat is dan een beetje een ander boek en andere boeken lijken een beetje op elkaar en die zijn best wel een beetje voorspellend dat soort boeken, vind ik
- M: Ja precies, en wat vind jij interessant Bradley?
- B: Vooral die spannend zijn en dat je een beetje niet weet wat er gaat gebeuren enzo dat je dan een beetje verrast wordt als je het leest
- M: Ah ja ja, en jij Maya?
- Ma: Eigenlijk de dingen die gewoon overdag ook gewoon gebeurt, wat er allemaal gebeurt ja in het leven
- M: Beetje realistische boeken
- Ma: Ja
- M: Ja. En als je het over jezelf zou moeten zeggen, vind je dan dat je goed bent in het lezen van boeken?
- S: Nou, ja, ik kan niet echt, niet heel erg, ik weet niet echt want als ik lees dan lees ik in m'n hoofd en dan gaat het wel gewoon goed, opzich, ik vind dat ik wel opzich wel vloeiend kan lezen niet heel vaak woorden door elkaar haal ofzo maar gewoon normaal
- M: En heb je ook wel eens dat je een heel moeilijk stuk tegenkomt in een boek?

S: Nou dat heb ik niet, dat ik het niet begrijp of data ik het niet kan lezen?

M: Allebei

S: Nou soms dan lees ik een zin en dan snap ik hem niet en dan snap ik het stukje niet maar als ik het dan nog een keer lees of wat er daarna gebeurt dan denk ik oh ja dat bedoelde ze nou, en als ik hardop lees dan struikel ik wel eens over de woorden maar ja dat is dan opzich niet erg

M: Nee, nee, dat is ook helemaal niet erg, en vind jij dat je goed bent in het lezen van boeken?

B: Ja opzich wel maar ik vind het echt irritant dat ik sommige woorden zijn dat ik niet weet wat het betekent

M: En wat doe je dan als je die woorden tegenkomt

B: Meestal zoek ik het op ofzo

M: Oh ja

B: Dan wil ik wel weten wat het betekent want ja anders snap je het niet

M: Sla je het ook wel eens over ofzo, of niet

B: Ja soms wel

M: Ja?

B: Ja

M: Ja dat kan natuurlijk ook. En, heb jij dat ook?

Ma: Ja vooral dat ik dan ook de woorden niet weet, alleen ik lees op een e-reader en die heeft een woordenboek erin dus als je lang op het woord drukt dan komt gelijk de betekenis erachter staan

M: Dat is wel makkelijk natuurlijk

Ma: Ja

M: En vind je ook dat je goed bent in het lezen van boeken?

Ma: Nou, ja wel maar als ik hardop moet lezen dan struikel ik wel over de woorden

M: Ja dat is ook logisch inderdaad ja. Ehm. Wat voor soort boeken kies je graag voor jezelf maar ook stel dat je een cadeautje wil geven aan iemand, wat voor soort boek zou je dan eigenlijk kiezen voor die persoon? Wat zou jij doen?

S: Nou ligt er een beetje aan wat voor persoon het is, maar als het een beetje een persoon is als mij, dan zou ik een boek kiezen dat een beetje tussen de dertien en vijftien jaar is, zoiets, en dan gewoon een boek die ik zelf misschien heb gelezen, die ik zelf leuk vind

M: Ja

S: Dan denk ik dan vindt zij het ook wel leuk, en die gaan dan een beetje over school en dan bijvoorbeeld, ja wat ik dus al eerder had verteld

M: Ja. En vind je het ook leuk wanneer iemand jou een boek geeft?

S: Nou

M: Of voor je uitkiest

S: Als iemand zegt dat boek moet je eens lezen, dan vind ik het opzich wel leuk, als ik bijvoorbeeld al bezig ben met een serie ofzo en dan zeggen ze bijvoorbeeld ja de derde moet je echt lezen dan vind ik dan wel leuk want dan denk ik ik ga de serie gewoon uitlezen

M: Ja en heb jij dat ook dat als je een boek moet uitzoeken voor iemand, wat voor soort boek zoek je dan meestal uit?

B: Nou ligt ook aan degene natuurlijk, maar meestal geef ik wel meerdere delen, zodat je steeds door kan lezen

M: Oh ja, dat je alles in één keer kan lezen

B: Want als je één deel geeft dan moet de andere persoon natuurlijk ook de andere delen hebben

M: Ja dat is wel waar, dan is hij alleen maar meer geld kwijt. En vind je het ook leuk als andere mensen boeken voor je uitzoeken?

B: Nou ligt eraan wat voor boeken

M: Dat is ook wel waar. En ga je ook wel eens naar de bibliotheek?

B: Ja soms wel

M: Ja? En dan zoek je zelf al je boeken uit

B: Ja, dat wel

M: Heb jij dat ook, wat voor boeken je uitzoekt voor mensen

Ma: Ja net zoals Sanae gewoon een boek dat ik zelf een keer eerder heb gelezen dat ik heel leuk vond en die ook een beetje van deze tijd is, dan ja dan geef ik dat soort boeken meestal

M: En vind je het ook leuk als mensen boeken voor je uitzoeken?

Ma: Als we er een keer over hebben gepraat en dan, en als ik er enthousiast over ben en dan wel

M: Ja

Ma: Maar als ik er nog niks van heb, als ik er nog niks van weet dan ja

M: Ja dat snap ik dan ook wel weer, en ga je ook wel eens naar de bibliotheek

Ma: Nee want ik heb alle boeken op m'n e-reader staan dus dan vraag ik aan m'n moeder of ze het wil downloaden

M: Oh ja dat is ook wel handig inderdaad ja. En ga jij ook wel eens naar de bibliotheek of niet?

S: Ehm nou ja maar dan zeg Nederlandse leraar je moet dus boekverslagen maken dan ga ik naar de bibliotheek en dan haal ik iets van drie of vier boeken en die lees ik dan

M: Ja

S: In die tijd, en dan maak ik er dus een verslag over

M: Oh ja

S: Dus eigenlijk ga ik alleen maar voor een verslag

M: Ja, alleen voor Nederlands

S: Ja

M: Ja ja. Wel handig dat je dan naar de bieb kan toch, om dat te doen

S: Ja

M: Ehm, even kijken waar we zijn hoor, praten jullie wel eens met anderen over wat je hebt gelezen? Als je een leuk boek hebt gelezen ofzo

S: Nou niet echt misschien soms een keer als bijvoorbeeld bij Nederlands misschien iets was zeg maar gebeurt en dan zegt diegene iemand de leraar ofzo je gaat een boek lezen ofzo en dan zeg ik ofzo en dan zegt ie zo dat van die schrijver en dan zeg ik oja dat had ook een keer een boek en dan heel leuk zo'n situatie niet in m'n vrije tijd zeg ik bijvoorbeeld tegen Maya ja dat boek moet je echt lezen

M: Dat heb je niet nee

S: Nee

M: En jij, Bradley?

B: Ja ik praat niet echt met veel anderen over boeken maar ik vind het bijvoorbeeld wel leuk om een boek aan te raden aan iemand ofzo

M: Ja, ja. En jij, Maya?

Ma: Nou als we dan bijvoorbeeld in de klas hebben we altijd nou dan hebben we een paar keer per jaar dat je dan je boek mee mag nemen en dat je dan kan lezen, en dan zit er bijvoorbeeld een heel leuk stukje in en dan laat ik het wel aan degene naast me zit wel af en toe lezen

M: Ah ja, dat is wel leuk inderdaad. En dan mag je dus boeken meenemen naar de les

Ma: Ja die lezen we voor het boekverslag en dan kan je die meenemen

M: Ah ja, en mag je ook zelf uitzoeken wat je leest voor je boekverslag?

Ma: Ja maar, ja eigenlijk in principe wel

S: Mag geen stripverhaal zijn denk ik. Ligt ook aan wat, het moet wel een verhaal zijn

Ma: Ligt ook aan wat voor boek je hebt, wat voor schrijver want als je echt een kleuterboek hebt dan krijg je laag cijfer dus

M: Nee precies, ja ja

S: Meestal dat je dan een boek hebt waarvan je denkt daar kan ik wel een goed cijfer voor halen

M: Ja dat is ook zo ja. En spreken jullie ook nog een andere taal dan het Nederlands?

B: Nou ik spreek niet echt Surinaams maar kan het wel verstaan

M: Je kan het wel verstaan

B: Ja maar ik spreek het niet

M: En spreken je ouders ook Surinaams?

B: Ja m'n vader

M: Je vader. En heeft je vader je ook wel eens voorgelezen, in het Surinaams of niet?

B: Ja hij heeft een gedichtenboekje in het Surinaams en ja daaruit leest hij wel eens iets voor

M: En lazen je ouders je sowieso vroeger voor of niet

B: Jawel maar niet echt uit verhalenboek maar wel stripboeken enzo

M: Ah ja als je niet kan lezen is dat wel leuk natuurlijk

B: Ja

M: En jij, Sanae?

S: Nou m'n vader die praat dan zeg maar wel vaak Marokkaans tegen me maar ik antwoord gewoon in het Nederlands omdat ik kan wel goed Marokkaans verstaan maar ja ik antwoord dan gewoon in het Nederlands omdat ja het spreken ik denk zo van ja ik ben toch Nederlands en ik denk ook niet echt, ik kan het ook niet super goed spreken en Nederlands spreek ik en hij verstaat ook gewoon goed Nederlands dus dan doe ik dat gewoon

M: Ah ja, en lazen je ouders vroeger ook voor?

S: Ja, toen ik klein was wel

M: En las je vader dan ook voor in het Marokkaans of alleen in het Nederlands

S: Nee dat niet echt

M: Nee, alleen Nederlands

S: Nou dat deed m'n moeder gewoon

M: Ah ja, precies. En jij?

Ma: Nou ik praat ja met mijn moeder altijd Spaans en als ik dan Nederlands praat dan wordt ze meestal boos

M: Spreekt zij geen Nederlands?

Ma: Jawel ze spreek wel Nederlands alleen ze zegt ja ik ben Spaans dus ik wil dat je Spaans met me praat

M: Oh ja, en lazen je ouders vroeger ook voor aan je?

Ma: Ehm, van wat ik weet wel, maar dan meestal in het Nederlands, alleen toen ik zelf al een beetje kon lezen toen ging ik altijd samen met mijn moeder een boek lezen en dan lees lazen we het wel in het Spaans

M: Oh ja, als je moeder dat natuurlijk leuk vindt dan is dat wel makkelijker. En wat voor soort boeken lazen jullie toen jullie klein waren? Weet je dat nog?

S: Nou, toen ik zelf al kon lezen of?

M: Ja?

S: Een beetje nou toen vond ik paarden nog heel leuk een beetje boeken die nog niet zo moeilijk waren en met paarden, en ja niet zulke boeken zoals ik nu lees gewoon beetje kinderlijke boeken

M: Ja precies, en jij Bradley?

B: Nou ik las niet echt van die boeken met verhalen erin maar gewoon strips enzo, vond ik ook makkelijker

M: Ja, ja dat is ook leuk, en jij Maya, weet je dat nog?

Ma: Ja, allemaal van die boeken met kleine verhaaltjes erin gewoon over roodkapje of van dat soort dingen

M: Van die sprookjes enzo, oh ja, en lezen jullie ouders überhaupt zelf ook, thuis? Weet je dat?

S: Nou m'n moeder leest wel eens een tijdschrift maar niet echt een boek

M: En hebben jullie ook boeken thuis?

S: Nou is niet echt boeken met een verhaal maar dan bijvoorbeeld boeken waar iets over instaat maar dan kijk dat is iets van vroeger ofzo

M: Oh informatieve boeken

S: Ja een beetje dat soort boeken of kookboeken

M: Oh ja, ja, praktische boeken

S: Ja

M: En jouw ouders, Bradley?

B: Ja, ze lezen niet echt boeken maar niet van die verhaal met die verhalen erin ofzo

M: Nee, en bij jou Maya?

Ma: Mijn moeder leest echt heel veel, dan als ze vrij is zit ze meestal achter een boek, en mijn vader vindt lezen wel leuk maar hij heeft heel weinig tijd voor dus dan als hij tijd heeft leest hij wel

M: En je moeder heeft zeker ook een e-reader dan

Ma: Ja het hele gezin

M: Ja precies, dat is wel zo makkelijk, kun je alle boeken daarin hebben

S: Maar m'n vader leest wel zeg maar een boek zoals nou hij is gelovig hij is islam dus dan leest hij wel eens de koran maar dat is misschien niet hetzelfde als een boek maar

M: Nou het is wel lezen natuurlijk

S: Ja het is wel lezen maar het is dan gewoon geen verhaal

M: Maar het is dan ook in het Arabisch. Lees jij ook wel eens in het Arabisch?

S: Nou het was meer toen ik nog wat kleiner was toen leerde hij het me dus dus dan als je het Nederlands leert dan leert hij me gewoon Marokkaans dus dan kan wel stukjes lezen maar ik denk niet dat ik het goed kan lezen

M: Nee

S: Ik heb het eigenlijk ook niet nodig ofzo dus niet persé nou nee hoeft van mij niet

M: Nee. En lees jij nog steeds Spaans wel eens?

Ma: Nou ik wil het wel alleen ik was tijdje heel slecht in begrijpend lezen dus toen zei mijn moeder hou je nu nog maar even bezig met Nederlandse boeken lezen in de vakantie dan lees ik wel Spaanse boeken

M: Oh ja, maar je snapt het wel als je Spaanse boeken leest

Ma: Ja

M: Denken jullie wel eens als je leest in het Arabisch of Surinaams, wat jullie niet zo vaak doen maar als je dat zou doen, of in het Spaans dus, denk je dan dat dat het Nederlands zou beïnvloeden? Dus dat je Nederlands er misschien slechter van wordt, of juist beter van wordt?

B: Nee ik denk niet dat mijn Nederlands er slechter van wordt als ik in het Surinaams lees

M: Niet of wel?

B: Nee

M: Nee? Waarom denk je dan van niet

B: Nou, ik lees niet zo heel veel boeken in het Surinaams ik lees gewoon alleen in het Nederlands en dan verleer je het niet echt

M: Nee dat is ook zo inderdaad

B: En je praat ook elke dag Nederlands

M: Ja en niet elke dag Surinaams

B: Nee

M: Nee dat is ook zo. Wat denk jij? Als je in het Spaans leest

Ma: Ik denk het ook niet want ja je gebruikt Nederlands altijd en je verleert het eigenlijk niet echt

M: Nee, en zouden jullie ook willen dat je bijvoorbeeld want kijk jij kan natuurlijk zo goed Spaans, je kan ook gewoon hele boeken lezen in het Spaans, zouden jullie misschien meer in het Marokkaans of meer Surinaams willen lezen?

S: Nou ik denk het niet want ik kan niet, heb niet echt de mogelijkheid ervoor want ik wil gewoon een boek met een verhaal en ik weet gewoon niet zo goed waar ik zo'n boek vandaan haal

M: Nee

S: Dus als ik zeg maar ik wil een stukje lezen dan is dat gewoon wel in het Marokkaans maar gewoon in Nederlandse letters

M: Oh ja

S: Dus niet in Arabische letters want ja dat kan ik wel maar dat is gewoon best lastig

M: En dat vind je ook leuk als het Marokkaans is met gewoon Nederlandse letters

S: Ja maar dat komt niet zo vaak voor dus dan, want we hebben wel boekjes thuis die m'n vader dan heeft gekocht waar dan in het Marokkaans staat en ook in het Nederlands maar dat is dan misschien niet echt een verhaal ofzo

M: Nee precies. En zou jij meer willen lezen in het Surinaams of niet?

B: Ja maar er zijn niet echt veel verhaal boekjes in het Surinaams maar wel spreekwoorden enzo

M: Ja, het is natuurlijk niet echt een geschreven taal of in ieder geval nog niet heel veel literatuur is in het Surinaams lijkt me toch of wel?

B: Ja dat wel

M: Ja, maar voor jou hoeft het niet persé, of wel

B: Nee hoeft niet persé

M: Nederlands vind je wel prima

B: Ja

M: Ja dat kan natuurlijk ook, even kijken waar we zijn hoor. En jouw vader leest dus wel eens in het Arabisch

S: Ja

M: Leest jouw vader ook wel eens in het Surinaams?
B: Ja, soms
M: Soms wel. En jouw moeder leest altijd in het Spaans, of ook in het Nederlands
Ma: Ja meestal Spaans of Engels en af en toe ook Nederlands
M: Lezen jullie ook wel eens in het Engels trouwens?
B: Ja in het Engels heb ik wel al een paar boeken gelezen
M: Ja?
B: Ook wel Roald Dahl enzo
M: Oh ja dat is natuurlijk heel leuk en vind je dat ook makkelijk?
B: Ja ik vind het Engels wel makkelijk en ik ben er ook goed in
M: Ja precies. En jij Sanae?
S: Nou dat is dus alleen maar tijdens de Engelse les als we dus zo'n boekverslag moeten maken
M: Ja
S: Maar niet echt dat ik naar de bieb ga en ik haal een Engels boek
M: Nee je kiest er niet zelf voor
S: Nee
M: Nee, en jij?
Ma: Zelfde als Sanae, tijdens de les als we een boekverslag moeten maken
M: Ja
Ma: Dan lees ik een Engels boek maar in mijn vrije tijd niet
M: Nee, oké.

(afronding gesprek)

Gesprek met Floris (F). Woensdag 27 mei 2015 om 14:55 in een café in Woerden. Het gesprek duurde 11:18 minuten. De interviewer, Mirjam van Dijk, wordt aangegeven met M.

M: (introductie gesprek) (...) dus, vind je het leuk om te lezen?
F: Ik vind het wel leuk, in het begin las ik, in groep acht las ik allemaal Geronimo Stilton boeken maar toen ik een boekverslag moest maken, toen was ik echt zo, brief voor de koning, driehonderd bladzijdes, en ik kon eigenlijk toen ik er klaar mee was wou ik eigenlijk dat het gewoon nog door ging
M: Oh je vond het dus wel leuk
F: Ik vond het echt super gaaf
M: Ja? Oh wat leuk

F: Ja, en later, we waren gewoon even gewoon voor de leukheid gewoon een film gedownload en gekeken

M: Ja

F: En eigenlijk was er een enorm groot verschil t ging echt

M: Nee he, de boeken zijn sowieso heel anders

F: Het kern van het verhaal was wel zo maar de franjes, die waren niet zo

M: Ja. Dus je vindt lezen wel heel leuk?

F: Ja ik vind het super leuk

M: En doe je het ook vaak

F: Ja, eigenlijk wel. Ik lees, nu lees ik voor mijn eindlijst eigenlijk

M: Ja

F: En ga ik bij de examens de samenvatting even doorlezen en dan krijg je het vaak wel gewoon alles weer terug

M: Oh ja, ja precies

F: En ik kan, ik lees nu eigenlijk vwo boeken, drie (...). En ik lees ongeveer acht boeken en dan elk boek zo ongeveer honderd bladzijdes

M: Oh ja, en wat voor soort boeken vind je leuk om te lezen?

F: Nou, ik heb echt wel net heb ik gewoon een boek van driehonderd bladzijdes gelezen en ik ben nu bezig met oorlogswinter

M: Oh, echt?

F: Ja, en het gouden ei, die wil ik later lezen, want mijn nicht die doet nu ook vwo, m'n nichtje en de andere nicht doet ook weer vwo en die leest die boeken nu

M: Ah, dus je leest al helemaal vooruit eigenlijk, voor je niveau

F: Nou ik lees nu een beetje, ja vooruit gewoon ja

M: Wat leuk zeg. En wanneer, als je thuis, in de week even kijkt, wanneer lees je dan

F: Nou, ik lees eigenlijk altijd s avonds dan meestal gewoon even een half uurtje lezen

M: Ja

F: Dan heb ik ongeveer twintig bladzijdes gelezen

M: Oh ja. En heb je ook wel eens dat als je leest, dat je dan gewoon de tijd helemaal vergeet?

F: Eigenlijk wel ja

M: Ja?

F: Ik heb, nou ja kijk, aan het eind van het lezen denk ik zo ik ben ongeveer een half uur tot veertig minuten aan het lezen geweest maar tijdens het lezen word ik niet eigenlijk afgeleid

M: Nee nee, nee oké. Oké even kijken hoor, hoe kan het denk je, dat je zo, dat je, zie je jezelf als een goede lezer?

F: In groep acht was het zo dat ik, in groep zeven had ik, had ik een, nee in groep zes had ik gewoon een normale juf, en die normale juf deed gewoon alles gewoon goed, en ja, toen was

- gewoon zo voor al die jaren daarvoor had ik niet echt iemand, een juf gewoon, die gaf gewoon een goede tip, en dus in groep zeven zei juf lees leven van de loser
- M: Ja
- F: En nu heb ik echt, toen dat jaar had ik echt alle boeken doorgelezen, ik had echt in één dag één zo'n boek uit, en dat was gewoon in de vakantie en dat vond ik super leuk
- M: Ja
- F: En ik heb er mijn boekbespreking over gedaan, maar toen ging ik ook een toets doen voor het lezen en toen was het echt super hoog geworden
- M: Ja
- F: Toen zat ik ineens ver boven het gemiddelde van de klas
- M: Wat goed zeg, dus, en vind je het dan ook wel makkelijk om boeken te lezen
- F: Ja, ja sommige wel maar meestal bijvoorbeeld geschiedenis ofzo, die vakken
- M: Ja
- F: Daar is het gewoon elke zin moet ik twee keer nalezen, gewoon puur, nou dat is gebeurd, en gewoon de stappen doorneemt in plaats van dat je in één keer er doorgaat.
- M: Ja precies ja
- F: En dat heeft ook wel te maken met dyslexie
- M: Heb je last van dyslexie
- F: Ja, zware, ook
- M: Oh wat knap dan dat je zoveel kan lezen, dat is dan toch wel heel goed
- F: Nou, ik lees, daarom leesde ik ook altijd gewoon die kinderboeken, donald duck pockets
- M: Ja
- F: Die, en daarom ben ik niet echt vaak begonnen met grote boeken
- M: Nee, maar nu lees je oorlogswinter
- F: Ja
- M: Dat is wel fantastisch toch, dat je dat nu kan
- F: Ja
- M: Dit hebben we net ook een beetje gezegd maar kom je wel vaak moeilijke stukken tegen in boeken?
- F: Ja eigenlijk wel
- M: En wat doe je dan
- F: Nou, ik zit echt gewoon te kijken kan ik doorgaan met het verhaal en dan denk ik zelf nee het gaat toch niet lukken of ga ik het echt nog herhalen en als ik het daaruit nog steeds niet kan uitleiden wat het betekent, de zin
- M: Ja
- F: Dan ga ik echt gewoon de zin daarvoor lezen, daarna, zit ik echt een soort van puzzel te doen
- M: Ja precies en dan probeer je het uit de context een beetje te halen

F: Ja

M: Wat het nou zou kunnen zijn

F: En meestal is het dan zo weer gewoon, oh ja dan is dat het

M: Ja

F: Het is niet dan weer gewoon ongeveer dat is het dan ongeveer het is gewoon precies dat is het

M: Ja precies, en hoelang ben je ongeveer bezig om een boek te lezen denk je?

F: Ja eigenlijk die vwo boeken ben ik ongeveer vijf tot tien minuten bezig met één bladzijde

M: Oh ja, dat is wel heel precies, ja

F: Ja dan en dan ik vind het ook gewoon leuk en het is dan een verhaal van ongeveer honderd tot tweehonderd bladzijden en nou dat weet ik niet precies maar

M: Ja, ja precies

F: En dan zit je echt wel een tijdje mee

M: Ja dan ben je wel een tijdje bezig

F: Ja maar het is wel weer leuk

M: Ja ja, nee dat is ook zo en als je gewoon elke avond de tijd neemt om te lezen dan is dat natuurlijk hartstikke leuk. En heb je ook wel eens dat je dan een boek hebt en dat je dan gewoon niet kan stoppen met lezen omdat je het zo leuk vindt?

F: Nou meestal is het dan zo, ik ben erg moe, en dan denk ik zou nou morgen ga ik dan weer verder

M: Ja dat heb ik ook altijd als ik aan het lezen ben, val ik ook altijd in slaap enzo

F: Nou niet in slaap vallen maar dan echt gewoon zo, die wallen zitten tot hier

M: Ja, precies ja, en ga je wel eens naar de bibliotheek?

F: Nou eigenlijk koop ik ze eigenlijk altijd gewoon

M: Oh?

F: Puur omdat het zo leuk is en ik vind het eigenlijk beetje leuk om ze te kopen want ik heb het gevoel dan, want er zitten steeds gescheurde bladzijden tussen, vind ik niet heel erg fijn

M: En wat voor boeken kies je altijd uit, als je in de boekenwinkel bent?

F: Nou, ik heb dus pas geleden had ik gevraagd welke boeken zou ik kunnen lezen, aan m'n nicht

M: Ja

F: En zij gaf dus zo'n lijstje aan, nou je mag niet twee boeken lezen van dezelfde schrijver, en ze gaf me allemaal tips waardoor ik beter kan lezen, grappige boeken

M: Oh ja, ja

F: En die, dus ik heb niet echt een boek naar keuze

M: Nee

F: Het is gewoon puur de achterkant lezen en kijken bevalt het en dan ga ik hem kopen

M: En vind je het ook leuk als iemand jou een boek geeft?

F: Dat heb ik eigenlijk nog nooit gehad eigenlijk

M: Nee

F: Ik geef wel tips je kan die lezen, maar nooit echt gehad dat, als cadeau

M: Ja, nee precies, ook niet op je verjaardag of zoiets

F: Nou dat dan volgens mij wel gewoon puur een donald duck pocket maar dat is, zie ik niet echt als boek

M: Nee precies, maar het is wel lezen dus in principe is dat ook al heel goed

F: Ja

M: Oké ja, dus je vindt het wel leuk als mensen je dingen aanraden, om te lezen en dergelijke?

F: Ja dat vind ik dan wel weer leuk

M: En raad jij ook wel eens dingen aan, aan anderen mensen?

F: Even nadenken hoor, volgens mij heb ik wel een paar keer een boek aangeraden

M: Ja

F: Nou, dat bedoel ik niet zo, vroeger moest je altijd zeggen bij een boekbespreking bij ons op school nou ik raad je echt aan om deze boek te lezen moet je altijd op het laatst zeggen of waarom niet

M: Oh ja

F: Maar niet zoiets dat ik echt zo ken jij die boek, want ik lees er nu uit en ik vind hem echt geweldig

M: Ja precies, en je praat er ook wel eens met anderen over? Wat je leuk vindt om te lezen?

F: Ja, volgens mij wel ja

M: Met je vrienden wel eens ofzo of met je ouders

F: Ja

M: Doe je ook wel eens

F: Ja

M: En met je nichten natuurlijk, dat doe je heel veel, dat is ook leuk

F: Hmhm

M: En lees je ook wel eens voor aan iemand?

F: Eigenlijk niet meer

M: Nee

F: Vroeger las ik echt gewoon soms aan m'n broertje voor, en daar was hij dan gewoon dolblij

M: Ja dat is toch leuk ook om te doen

F: Ja, maar nu is het zo dat het niet meer gebeurt

M: Nee en lazen je ouders vroeger ook voor aan jou?

F: Nou paar keer wel, gewoon ik vroeg zo mam kun je deze bladzijde voorlezen want ik begrijp het niet

M: Ja, oh ja, en niet toen je nog niet kon lezen, dat ze dat vroeger deden

F: Nee, nee ja, dat deden ze ook weer wel

M: Oh dat wel
F: Ja
M: Ah ja, en lezen zij zelf ook veel?
F: Mijn moeder heeft echt een hele boekenkast vol, en ik heb thuis ook gewoon een, gewoon twee planken vol en dan gewoon twee rijen achter elkaar allemaal Geronimo Stilton gewoon zulke boeken
M: Oh ja
F: Tien centimeter dik ofzo
M: Dus jullie hebben eigenlijk een kleine bibliotheek thuis
F: Eigenlijk wel ja
M: Ja toch? Is wel leuk, en spreek je ook nog een andere taal behalve het Nederlands of niet?
F: Nee
M: Nee? En je leest dus ook niet in het Engels of zoiets dergelijks
F: Nou ik heb bijvoorbeeld wel gewoon ben een keertje aan de grens van Duitsland tenminste ik heb wel in Nederland een hotel gehuurd met mijn vader en moeder enzovoort de hele familie
M: Ja
F: Eigenlijk, en dan gaan we gewoon, het was dus op de laatste dag, gingen we dus naar de dierentuin, en er was echt gewoon allemaal Duitse boeken, echt gewoon kleuterboeken, en die waren nog best wel eigenlijk leuk
M: Ja he, maar dat is ook leuk als je een andere taal leest en dan de kinderboeken kun je het heel goed begrijpen omdat het veel makkelijkere taal is
F: Ja
M: Oh goed begin natuurlijk als je zo Duits gaat lezen
F: Ja. En natuurlijk lees ik ook gewoon voor Engels
M: Ja, dat moet natuurlijk ook voor mevrouw Kajouj enzo ook gewoon lezen ja dat is natuurlijk zo

(afronding gesprek)

Gesprek met Peter (P). Woensdag 27 mei 2015 om 15:10 in een café in Woerden. Het gesprek duurde 5:36 minuten. De interviewer, Mirjam van Dijk, wordt aangegeven met M.

M: Je heet Peter, en hoe oud ben je?
P: Veertien
M: Veertien, oké goed, (introdunctie gesprek) vind je lezen leuk?

P: Ja, ik vind het zeker leuk, alleen omdat ik nu op de middelbare school zit ben ik ermee gestopt omdat ik vrij weinig tijd ervoor heb

M: Ah ja

P: Omdat ik eerst huiswerk moet maken enzovoort

M: Ja, dat snap ik inderdaad. En wat voor boeken lees je graag?

P: Avontuur maar ook wel in de (oudigheid)

M: Oké

P: Bijvoorbeeld (...) dat soort boeken, (...)

M: En wat voor soort boeken zijn dat dan?

P: Beetje avontuur middeleeuws achtig

M: Oké, leuk

P: Ook wel mythische boeken vind ik wel grappig

M: Ja. En kies je die ook echt uit, als je een boek uitkiest

P: Ja

M: Ja, kies je dat soort boeken uit. Oké, en wanneer lees je vooral? Wanneer doe je dat

P: In de avonden

M: In de avonden, maar de laatste tijd doe je het dus niet meer zoveel omdat je het zo druk hebt

P: Nee

M: Ja oké, dat snap ik ook wel weer. Hoelang denk je ben je ongeveer bezig om een boek te lezen? Wat denk je

P: Wat voor grootte, of

M: Ja, laten we zeggen, wat is het laatste boek dat je hebt gelezen?

P: Volgens mij was dat (...) driehonderd bladzijdes en dat heb ik in drie weken gedaan

M: Oh goed zeg, dat doe je wel snel dan, en, ja kijk je bent heel druk nu dus, ik wou zeggen hoe vaak lees je per dag, of per week, weet je dat? Of niet echt

P: Ik lees nu vooral met enigste uitzondering een boek opdracht anders ook gewoon echt niet

M: Nee precies, en heb je ooit een boek gehad die je dan zo goed vindt dat je hem niet kan wegleggen?

P: Nou, een boek, eerder een serie, ik had de (...) waar ik het al over had, boeken, nee

M: Nee oké, en heb je ook wel eens dat je helemaal de tijd vergeet?

P: Ja

M: Ja? Heb je dat ook wel? Dat heb ik ook heel vaak hoor, als ik aan het lezen ben, en, even kijken hoor. Vind je het leuk wanneer iemand een boek voor je uitzoekt?

P: Liever zelf

M: Liever zelf doen. Ga je ook wel eens naar de bibliotheek?

P: Niet naar de bibliotheek ik ga naar de (...) ofzo, daar haal ik mijn boeken

M: Waar is dat?

P: (...) daar koop ik gewoon mijn boeken

M: En daar koop je gewoon boeken

P: Ja, (...)

M: Oké, en als je een boek voor een vriend of vriendin of je moeder ofzo moet kopen voor haar verjaardag ofzo, wat voor boek zou je dan uitzoeken

P: Zou ik echt niet weten

M: Zou je het echt niet weten? Nee?

P: Ik heb het nog nooit gedaan, dus, anders kon ik wel makkelijk antwoorden

M: Ja, dat is wel waar inderdaad, wat voor boeken zou je aanraden aan iemand anders?

P: Gewoon avontuurboeken, en (...) boeken en dan, is een leuk verhaal

M: Ja, dat zou je aanraden dus dan, boeken die je zelf dus eigenlijk ook leuk vindt

P: Ja

M: Ja. En praat je wel eens met anderen over wat je hebt gelezen?

P: Nee dat doe ik eigenlijk nooit

M: Nee? Niet met je vrienden of met je ouders ofzo, allemaal niet?

P: Nee

M: En lees je weleens voor aan iemand?

P: Ik heb geen jongere zussen dus,

M: En geen nichtjes of neefjes ofzo, ook allemaal niet. Dus je hebt nooit voorgelezen

P: Nee

M: En, lazen je ouders wel eens voor? Vroeger?

P: Ja, ik vond het altijd wel fijn als mijn vader me voorleest

M: Ah ja, en deed hij dat vaak?

P: Ja, best wel vaak

M: Ah, leuk. En wat voor boeken las hij uit voor? Weet je dat nog?

P: Zelfde boeken, ik heb altijd al zelfde genre leuk gevonden

M: Oh oké, en lezen je ouders zelf ook veel?

P: Ja, ze lezen veel ja

M: Allebei. Netjes. En hebben jullie thuis ook veel boeken?

P: Ja, veel Nederlandse schrijvers

M: Ja?

P: Die lees ik dan weer net niet

M: Je leest net niet de boeken die je ouders leuk vinden

P: Nee

M: Oké, dat is dan wel weer jammer, en lees je ook nog in andere talen behalve het Nederlands? Engels bijvoorbeeld?

- P: Ik heb wel af en toe Engelse boeken geprobeerd en dat ging ook redelijk makkelijk, want Engels is voor mij redelijk makkelijk
- M: Ja? Ben je daar goed in, en wat voor boeken lees je dan in het Engels, ook hetzelfde
- P: Nou ik heb, dan lees ik van die Engelse Donald Duckjes want omdat je dan ook van die plaatjes hebt en dat kan je dan makkelijker plaatsen
- M: Ja, ja, precies ja, dat is ook zo, en je spreekt geen andere taal dan het Nederlands verder, behalve het Engels
- P: Nee
- M: Nee, nou even kijken hoor, we gaan heel snel door de vragen heen nu, vind je van jezelf goed bent in het lezen van boeken?
- P: Ja, ik vind dat ik redelijk snel lees
- M: Oké, ja, en vind je het ook makkelijk om te lezen? Meestal?
- P: Ja, ik vind het leuk dus niet moeilijk
- M: Ja, en kom je ook wel eens moeilijke stukken in boeken tegen?
- P: Ja, gewoon een moeilijke woordje wat ik niet weet
- M: En wat doe je dan
- P: Vooral in die Engelse boeken, wat ik dan doe
- M: Ja?
- P: Gewoon verder weg lezen, kijken of ik het dan snap
- M: Ja, je slaat nooit, je gaat het nooit opzoeken in het woordenboek of iets dergelijks, nee
- P: Nee
- M: Je leest gewoon door, en dan, oké ja

(afronding gesprek)

IV: Text analysis per component

1: Interesse

Interesse:

Welke boeken vind je interessant?

Vind je lezen leuk?

Score tabel: Score per motivatie onderdeel. Om dit te scoren zijn er verschillende kritische statements ontworpen welke zijn deels zijn gebaseerd op Guthrie et al. 2006, en deels op de uitkomsten/opmerkingen van de gesprekken met de leerlingen. Voor elk van deze statements zijn 'levels' van motivatie verbonden – dit is de score die de student kan behalen op dit motivatie onderdeel. De leerlingen die vier punten behalen voor een onderdeel worden gezien als een hoge relatie tot datgene wat gevraagd wordt.

Score tabel: score per motivatie onderdeel

(a) een weergave van een positieve en hoge liefde/interesse voor lezen

(b) leerling heeft plezier in lezen

(c) gedetailleerde uitspraak over interesse in boeken

(d) uitgebreide variatie van interessante onderwerpen

(e) het verbinden van persoonlijke gevoelens aan lezen

	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)
Jurek	2	3	2	2	2
Anna	3	3	2	3	2
Felix	4	4	4	4	4
Tom	3	3	2	2	3
Nabil	3	3	2	2	3
Omar	2	4	3	2	3
Thijs	2	3	2	2	2
Denise	1	2	1	1	1
Noortje	1	2	1	1	1
Bo	1	2	1	1	1
Maya	2	3	2	2	2
Sanae	2	2	2	3	3

Bradley	3	3	2	3	2
Peter	4	4	4	4	4
Floris	3	2	3	2	2

Uitwerking scorelevels per participant:

Denise:

M: vind jij het leuk om te lezen? Doe je dat vaak?

D: Nou niet zo vaak ik vind het eigenlijk alleen leuk als het een leuk boek is.

M: Oh ja, wat vind je leuke boeken dan?

D: (...) Dingen die echt kunnen gebeuren, niet echt kinderlijke boeken verder ja

M: Dus niet zoiets als Harry Potter ofzo

D: Nee

M: Dat vind je niet leuk

D: Nee

M: Een beetje realistische boeken

D: Ja

M: Doe je dan andere dingen, gewoon leuke dingen

D: Ja

M: Ga je niet thuis zitten lezen

D: Nee

Noortje:

N: Nou, ik lees niet zo heel vaak, ja vroeger leesde ik wel vaak en vond ik het wel opzich wel leuk ja maar nu ben ik ook wel wat, ja ik weet niet, nu lees ik niet eigenlijk meer

M: En wat voor boeken las je? Weet je dat nog een beetje?

N: Nou, ehm, toen las ik juist meer van dat soort boeken die niet waar ja weet je wel, (...) ja niet echt

M: Fantasie en dat soort dingen allemaal

N: Ja zoiets allemaal van die kinderboeken. En nu lees ik niet echt meer ja voor Nederlands moeten we wel zo'n boekverslag doen

N: (...) vroeger vond ik het volgens mij, nu omdat ik het weet vond ik het nog wel leuk maar nu niet

N: Ja als je eenmaal in een boek zit dan is het als het een leuk boek is dan is het opzich wel leuk en ja ik houd ook niet echt van dikke boeken ofzo

N: Maar niet echt, niet echt Harry Potter ofzo maar meer van die, ja ik lees meer van die meidenboeken weet je wel van die zo'n rare babysit club ofzo

M: Oh ja, maar niet met pratende dieren of wat dan ook, niet dat soort dingen

N: Nee dat niet, dat vond ik gewoon stom dat ik wist gewoon dat dat niet bestond

Bo:

B: Ehm nou ik lees niet zo vaak ik vind het ook niet heel leuk

B: Nou sommige zijn wel leuk, van Carry Slee lees ik dan wel

B: (...) het zal zeg maar niet zo zijn dat ik in mijn vrije tijd een boek zou pakken ofzo

M: Dat het niet bestond en dat het niet kon. Nee oke. En jij Carry Slee enzo, van die echte boeken, natuurlijk, dat soort dingen

B: Ja

Nabil:

M: En jij? Vind je het leuk om te lezen?

N: Ja, ja ik vind het wel leuk om te lezen.

M: Oh ja, dat is ook leuk inderdaad ja. En jij, Nabil?

N: Ehm, niet zulke boeken als Harry Potter die echt ehh

M: Fantasie

N: Ja, en ook soms plaatjes, is ook niet echt leuk

M: Stripboeken

N: Ja vind ik wel leuk, maar ehm boeken zoals leven van de loser, zulke boeken vind ik wel leuk

M: Ja precies. Ja het geeft gewoon rust. En jij?

N: Ja hetzelfde en ik kan me goed verbeelden in iemand en dan is het ook grappig als je je kan verbeelden ofzo

N: Ja dat is heel rustgevend

Omar:

M: vinden jullie het leuk om te lezen?

O: Ja ik vind het best wel leuk om te lezen

M: Oh ja, dat snap ik wel ja. En jij, wat voor boeken lees jij?

O: Gewoon ja, niet van die fantasieboeken gewoon boeken met echte mensen soort van ja niet met ehh

M: Beetje van die Carry Slee boeken achtig

O: Ja zoiets ja en ehm gewoon zulke boeken gewoon met echte mensen nee fantasieboeken lees ik niet

M: Geen pratende dieren en al dat soort dingen, ja dat kan. Ehm, wat vind je het leukste eraan? Lezen? Wat vind je er nou zo leuk aan?

O: Ja het geeft me meer een beetje rust en dat is best wel leuk en ja stel je voor eh bijvoorbeeld je hebt niks te doen ofzo en je verdiept je echt in het boek dan is het wel echt heel erg leuk om te lezen

Thijs:

M: Dat vind je ook leuk om te doen, dus

T: Ja, het helpt slapen

M: Oké. Ja? Dat is wel handig. En wat voor soort boeken lees je?

T: Leesboeken? Ik vind ehm boeken over reizen heel cool

Anna:

M: Ja, dat snap ik. En jij? Houd je ook van lezen?

A: Ja eigenlijk best wel en ja ik lees opzich ook best wel veel

M: Ja, en wat voor soort boeken vind je leuk?

A: Ja, actieboeken ook wel leuk maar ook gewoon beetje van die fantasieboeken die vind ik ook altijd wel gewoon leuk om te lezen

M: Ja

A: En soms ook gewoon wel (...) boeken enzo

Tom:

M: vind je lezen leuk?

T: Ja, ik lees al best wel lang, en dan vooral natuurlijk Nederlands. Soms ook Engelse en Duitse

M: En wat voor soort boeken vind je leuk?

T: Nou, vroeger had ik nooit wat met thrillers, en nu ook nog niet maar ik houd wel veel van actie en toch ook wel weer dat er verhaal in zit

Felix:

M: In de avond, oké. En jij? Vind jij lezen leuk?

F: Ja, ja ik houd wel gewoon heel erg van lezen, ik doe het echt elke dag, en mijn favoriete boeken die zijn geschiedenisromans en ontdekkingsreizigers boeken

Jurek:

M: vind je lezen leuk?

J: Ja, eigenlijk wel.

M: Ja? Doe je het vaak?

J: Ja, best wel, natuurlijk boek is wel leuk, is het een heel moeilijk boek dat je niet echt begrijpt, dat is niet echt leuk je moet ook wel echt ja moet ook wel echt verhaal in zitten

M: En wat voor soort boeken vind je leuk?

J: Ik heb niet specifiek echt een genre dat ik echt leuk vind, ik, kijk ik heb gewoon een leuk boek en als ik dat interessant vind dan lees ik hem en anders gewoon niet

Maya:

M: Oké, en jij Maya?

Ma: Ik lees ook meestal boeken van Carry Slee of net zoals Sanae, en ook meestal in de avond

M: En je vindt het ook leuk om te lezen?

Ma: Ja als je eenmaal bezig bent want af en toe moet je wel zin maken om te lezen maar dan als je aan het lezen bent wil je niet meer stoppen.

Sanae:

M: vind je het leuk om te lezen?

S: Nou, soms dan heb ik niet zo'n zin om te lezen maar als ik dan zeg maar ben begonnen vind ik het wel leuk om te lezen

M: En wat voor boeken lees je?

S: Nou, gewoon, ja, boeken van Carry Slee enzo een beetje dat soort boeken van m'n leeftijd, en (...) verschillend, soms gaat over de Tweede Wereldoorlog enzo

M: Oh ja

S: En soms over het gewone leven ofzo

Bradley:

M: Oh ja, precies ja, en jij Bradley?

B: Nou ik vind, ja, ik lees graag gewoon boeken met meerdere delen, bijvoorbeeld Hunger Games enzo

M: En vind je het leuk ook om te lezen dus?

B: Ja

M: Je doet het wel veel

B: Ja (...) veel

Floris:

M: Dus, vind je het leuk om te lezen?

F: Ik vind het wel leuk, in het begin las ik, in groep acht las ik allemaal Geronimo Stilton boeken maar toen ik een boekverslag moest maken, toen was ik echt zo, brief voor de koning, driehonderd bladzijdes, en ik kon eigenlijk toen ik er klaar mee was wou ik eigenlijk dat het gewoon nog door ging

M: Oh je vond het dus wel leuk

F: Ik vond het echt super gaaf

M: Ja. Dus je vindt lezen wel heel leuk?

F: Ja ik vind het super leuk

M: Oh ja, en wat voor soort boeken vind je leuk om te lezen?

F: Nou, ik heb echt wel net heb ik gewoon een boek van driehonderd bladzijdes gelezen en ik ben nu bezig met oorlogswinter

M: Oh, echt?

F: Ja, en het gouden ei, die wil ik later lezen, want mijn nicht die doet nu ook vwo, m'n nichtje en de andere nicht doet ook weer vwo en die leest die boeken nu

M: Ah, dus je leest al helemaal vooruit eigenlijk, voor je niveau

F: Nou ik lees nu een beetje, ja vooruit gewoon ja

F: En nu heb ik echt, toen dat jaar had ik echt alle boeken doorgelezen, ik had echt in één dag één zo'n boek uit, en dat was gewoon in de vakantie en dat vond ik super leuk

F: Nou eigenlijk koop ik ze eigenlijk altijd gewoon

M: Oh?

F: Puur omdat het zo leuk is en ik vind het eigenlijk beetje leuk om ze te kopen want ik heb het gevoel dan, want er zitten steeds gescheurde bladzijden tussen, vind ik niet heel erg fijn

Peter:

M: Veertien, oké goed, (introdunctie gesprek) vind je lezen leuk?

P: Ja, ik vind het zeker leuk, alleen omdat ik nu op de middelbare school zit ben ik ermee gestopt omdat ik vrij weinig tijd ervoor heb

M: Ah ja

P: Omdat ik eerst huiswerk moet maken enzovoort

M: Ja, dat snap ik inderdaad. En wat voor boeken lees je graag?

P: Avontuur maar ook wel in de (oudigheid)

M: Oké

P: Bijvoorbeeld (...) dat soort boeken, (...)

M: En wat voor soort boeken zijn dat dan?

P: Beetje avontuur middeleeuws achtig

M: Oké, leuk

P: Ook wel mythische boeken vind ik wel grappig

M: En, lazen je ouders wel eens voor? Vroeger?

P: Ja, ik vond het altijd wel fijn als mijn vader me voorleest

2: (Waarde van) keuze/ (Value of) choice

(Waarde van) keuze:

Wat voor boeken kies je graag om te lezen?

Waarom kies je dit soort boeken?

Vind je het leuk wanneer iemand je een boek geeft of voor je uitzoekt?

Score tabel: score per motivatie onderdeel

(a) kiest graag een specifiek boek uit

(b) kiest liever zelf een boek uit dan dat er voor hem/haar gekozen wordt

(c) gaat graag naar de bibliotheek

(d) zoekt graag een boek voor iemand uit

(e) krijgt graag een boek

	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)
Denise	2	-	-	1	2
Noortje	3	-	-	1	2
Bo	1	-	-	2	1
Nabil	2	2	4	4	3
Omar	3	2	3	2	4
Thijs	3	2	3	3	2
Felix	3	2	1	-	3
Jurek	1	3	1	-	2
Anna	4	3	2	2	2
Tom	3	4	4	2	1
Maya	2	2	1	2	-
Sanae	3	2	1	2	2
Bradley	2	2	2	3	-
Floris	1	2	4	-	3
Peter	3	4	3	-	-

Denise:

M: Ja, ja, en vinden jullie het ook leuk als iemand jullie een boek geeft? Of als je zelf een boek mag uitzoeken? Van iemand?

D: Nou als iemand een boek wil dan zoek ik dat wel voor hem uit maar ja

- M: Maar als jij het op je verjaardag krijgt dan vind je het niet leuk
- D: Nou het is niet dat ik het gelijk niet leuk vind maar het is niet dat het het beste is eh wat je me kan geven
- M: Ja precies ja. Oké. En als jullie nou voor een vriend of vriendin een boek willen kopen, wat voor soort boek zou je dan uitzoeken?
- D: Nou gewoon normaal
- D: Een realistisch boek
- M: Ja. Jullie zouden dus eenzelfde boek voor iemand anders kiezen als dat jij leuk zou vinden
- D: Meestal wel
- M: En wat voor boek zou jij aanraden aan iemand, kopen voor iemand, wat voor soort boek. Ook iets wat je zelf leuk zou vinden?
- D: Mijn moeder heeft bijna alle boeken al uitgelezen ze heeft zo'n e-reader daar staan veel te veel boeken op

Noortje:

- N: Maar niet echt, niet echt Harry Potter ofzo maar meer van die, ja ik lees meer van die meidenboeken weet je wel van die zo'n rare babysit club ofzo
- M: Oh ja, maar niet met pratende dieren of wat dan ook, niet dat soort dingen
- N: Nee dat niet, dat vond ik gewoon stom dat ik wist gewoon dat dat niet bestond
- M: Ja precies ja. Oké. En als jullie nou voor een vriend of vriendin een boek willen kopen, wat voor soort boek zou je dan uitzoeken?
- N: Wij hebben wel alle drie ongeveer dezelfde boeken interesse
- M: Maar als jij het op je verjaardag krijgt dan vind je het niet leuk
- D: Nou het is niet dat ik het gelijk niet leuk vind maar het is niet dat het het beste is eh wat je me kan geven
- N: En niet dat ik het niet niet ga lezen ofzo maar misschien een keer later niet niet gelijk als je het boek krijgt dat je dat ook gelijk gaat lezen zo ben ik niet

Bo:

- B: (...) het zal zeg maar niet zo zijn dat ik in mijn vrije tijd een boek zou pakken ofzo
- M: Nee precies dat, en op vakantie dan? Dan ook niet?
- B: Dan eerder een tijdschrift.

M: Dat het niet bestond en dat het niet kon. Nee oke. En jij Carry Slee enzo, van die echte boeken, natuurlijk, dat soort dingen

B: Ja

M: Ja precies ja. Oké. En als jullie nou voor een vriend of vriendin een boek willen kopen, wat voor soort boek zou je dan uitzoeken?

B: Ja zo een van Carry Slee ofzo

M: En wat voor boek zou jij aanraden aan iemand, kopen voor iemand, wat voor soort boek. Ook iets wat je zelf leuk zou vinden?

B: Ehm, ja. Voor mijn vriendinnen wel.

M: Ja. En voor je ouders iets anders

B: Ja voor mijn vader iets (...) en m'n moeder.. ik weet niet

Nabil:

M: Ja dan zit je er goed in inderdaad ja. Even kijken, ik heb hier ook nog een vraag over wat voor boeken kies je graag om te lezen, dat is volgens mij hetzelfde als wat jullie leuk vinden om te lezen namelijk gewoon normale boeken, reële boeken, ja precies

M: En gaan jullie ook wel eens naar de bibliotheek?

M: Ja? Alle drie?

N: Ja maar soms koopt mijn moeder ook gewoon een boek

M: En wat vinden jullie ervan dan als jullie ouders boeken voor jullie uitzoeken?

O: Ja dat vind ik ook wel leuk, maar je komt altijd, bijvoorbeeld mijn moeder een boek uitkiest kom ik altijd, komt ze wel altijd met een nieuw ja een nieuw boek

M: Ja

O: Dat gewoon totaal anders is dan wat ik normaal soort van lees

M: En dat vind je meestal wel leuk

O: Ja

N: Ja, hetzelfde

M: Dat is wel handig, dat ze het uit mogen zoeken. En als jullie een boek voor iemand anders kopen, wat voor boek zouden jullie dan uitzoeken?

T: Meestal koop ik dan altijd hetzelfde boek, leven van de loser

M: Ja?

N: Ja, ik ook

M: En waarom kies je die, omdat je die zelf leuk vindt?

N: Ik kijk denk ik meer naar de persoon, als het iemand is die druk is zou ik denk ik een boek zoals het leven van de loser kopen, maar als het echt zo'n Floris type is, wat rustig enzo, zou ik denk ik meer zo'n Harry Potter boek kiezen

Omar:

M: Ja dan zit je er goed in inderdaad ja. Even kijken, ik heb hier ook nog een vraag over wat voor boeken kies je graag om te lezen, dat is volgens mij hetzelfde als wat jullie leuk vinden om te lezen namelijk gewoon normale boeken, reële boeken, ja precies

M: En vinden jullie het leuk ook om boeken uit te kiezen zelf?

O: Ja het is best wel, ja, het is ook wel fijn als je het zelf uitkiest, want jij wil ook weten wat je leest en je komt best wel veel nieuwe boeken tegen, ook in de bieb enzo

M: En wat vinden jullie ervan dan als jullie ouders boeken voor jullie uitzoeken?

O: Ja dat vind ik ook wel leuk, maar je komt altijd, bijvoorbeeld mijn moeder een boek uitkiest kom ik altijd, komt ze wel altijd met een nieuw ja een nieuw boek

M: Ja

O: Dat gewoon totaal anders is dan wat ik normaal soort van lees

M: En dat vind je meestal wel leuk

O: Ja

M: Dat is wel handig, dat ze het uit mogen zoeken. En als jullie een boek voor iemand anders kopen, wat voor boek zouden jullie dan uitzoeken?

M: En als die persoon dat boek al heeft gelezen

O: Ja als ik hem dan zelf nog niet heb gelezen en hij wilt hem niet nou ja

M: Dan houd je je eigen cadeau gewoon

O: Ja

M: En gaan jullie ook wel eens naar de bibliotheek?

T: Ja dat wel

M: Ja? Alle drie?

Thijs:

M: Ja dan zit je er goed in inderdaad ja. Even kijken, ik heb hier ook nog een vraag over wat voor boeken kies je graag om te lezen, dat is volgens mij hetzelfde als wat jullie leuk vinden om te lezen namelijk gewoon normale boeken, reële boeken, ja precies, en jij boeken over reizen natuurlijk. Kies je dat ook echt uit?

T: Op de een of andere manier wel

M: En gaan jullie ook wel eens naar de bibliotheek?

T: Ja dat wel

M: En wat vinden jullie ervan dan als jullie ouders boeken voor jullie uitzoeken?

O: Ja dat vind ik ook wel leuk, maar je komt altijd, bijvoorbeeld mijn moeder een boek uitkiest kom ik altijd, komt ze wel altijd met een nieuw ja een nieuw boek

M: Ja

O: Dat gewoon totaal anders is dan wat ik normaal soort van lees

M: En dat vind je meestal wel leuk

O: Ja

N: Ja, hetzelfde

M: Heb jij dat ook?

T: hmhm (ja)

M: Dat is wel handig, dat ze het uit mogen zoeken. En als jullie een boek voor iemand anders kopen, wat voor boek zouden jullie dan uitzoeken?

T: Meestal koop ik dan altijd hetzelfde boek, leven van de loser

M: Ja?

T: Vroeger vond ik (...) van (...) maar nu leven van de loser

M: En waarom kies je die, omdat je die zelf leuk vindt?

T: Ja, en bijna iedereen vindt die wel leuk

Felix:

M: In de avond, oké. En jij? Vind jij lezen leuk?

F: Ja, ja ik houd wel gewoon heel erg van lezen, ik doe het echt elke dag, en mijn favoriete boeken die zijn geschiedenisromans en ontdekkingsreizigers boeken

M: wat vinden jullie ervan als iemand een boek voor jullie uitkiest?

F: Ja dat vind ik altijd wel leuk. Want hij heeft er dan wel goeie ervaringen mee en dan hoef je niet zomaar een boek uit te kiezen waar je eigenlijk helemaal niet weet wat iemand ervan vindt

M: Ja

F: Anders is het misschien helemaal niet leuk.

M: Ja precies. En gaan jullie ook wel eens naar de bibliotheek?

F: Ehm..

M: Nee?

F: Nou, niet echt want wij hebben thuis wel heel veel boeken

Jurek:

M: En wat voor soort boeken vind je leuk?

J: Ik heb niet specifiek echt een genre dat ik echt leuk vind, ik, kijk ik heb gewoon een leuk boek en als ik dat interessant vind dan lees ik hem en anders gewoon niet

M: Nee precies, dat is ook zo. En jij?

J: Als het een ervaren iemand is zoals Felix die zegt die ook wel weet van die boeken zijn leuk en ook weet wat onze stijl is van lezen dan zou ik dat opzich wel doen maar als er een keer een vriend komt die naar de bibliotheek gaat en die zegt zal ik een boek voor je meenemen dan heb ik dat liever niet want dat dan vaak niet mijn stijl boeken zijn

J: Ja, we hebben vooral een grote verzameling van dezelfde boeken zeg maar want mijn moeder en ik zijn best wel fan van Stephen King

Anna:

M: Heb jij dat ook, wat voor boeken kies jij vaak om te lezen?

A: Nou ja verschillend de ene keer actieboeken en de andere keer grappige boeken maar ik merk toch wel echt dat ik fantasieboeken wel het leukst vind want ja het zijn gewoon dingen die eigenlijk niet kan maar wat toch wel wat ook wel leuk is al zou het echt zo gebeuren ofzo zo zie ik dat dan

M: Ja precies. En vind jij het leuk vinden als mensen boeken voor je uitkiezen?

A: Nou ja ik vind niet heel leuk maar het is elke keer wat anders omdat je zelf telkens dat je eigen boeken kiest en misschien kiest diegene wel een boek voor jou die je misschien wel heel leuk vindt en dan kan je daar weer mee verder gaan

M: Ja, precies. Ga je ook naar de bibliotheek?

A: Nou vroeger ging ik altijd naar een biebbus maar nu eigenlijk niet zo heel vaak meer omdat nou je moet je boeken ook weer wisselen ruilen en dat vergeet ik dan misschien wel weer

M: Ja precies, dat heb ik ook wel inderdaad. En als jullie een boek voor iemand anders moeten uitkiezen, voor z'n verjaardag of wat dan ook wat voor boek zouden jullie dan uitkiezen?

T: ~~Dan zou ik ten eerste het alleen doen als ik hem echt goed kende, dat deed ik tenminste wel voor mijn beste vriend, dat was meestal stripboeken of actie~~

M: ~~En dan wist je dat hij dat leuk vond~~

T: ~~Ja. En anders zou ik gewoon geld geven zodat hij zelf kan kopen~~

M: Dat kan natuurlijk ook inderdaad, en jij?

A: Ja het is, het ligt eraan wat diegene voor soort boeken allemaal leuk vindt dus ja inderdaad als zou ik diegene goed zou kennen dan weet ik oh dan kan ik dit boek wel kiezen of dan kan ik dit boek kiezen dus

M: Ja, en zou je snel een boek kiezen voor iemand als cadeau of zou je sneller voor iets anders gaan?

A: Ik denk dan toch wel sneller voor iets anders maar stel diegene gaat op vakantie of die gaat gewoon iets anders doen ofzo dan kan ik er wel voor kiezen gewoon om dan gewoon een boek te geven

Tom:

M: Nee, precies. En wat voor soort boeken kies je eigenlijk vaak om te lezen?

T: Nou tot vorig jaar las ik nog echt wel van die groep achters boeken maar nu lees ik meer van actie en Carry Slee bijvoorbeeld vind ik ook vet leuk

M: Ja

T: Maar ook Dirk Klok dat heb ik van mijn mentor geleerd dat is die heeft mij dan aangekozen welke boeken wel leuk vond om misschien te proberen en ja, dat vond ik wel leuk, die is eigenlijk hetzelfde als Carry Slee

M: En vind je het ook leuk als andere mensen boeken voor je uitkiezen?

T: Nee

M: Nee vind je dat niet leuk?

T: Nee nou dat heb ik, dat vond ik eerst wel maar het is gewoon dat alleen ik weet wat ik leuk vind en zij niet

M: Ja, en ga je ook wel eens naar de bibliotheek?

T: Ja ja, ik ga elke, om de twee weken

M: Oh ja?

T: Maar dan niet in mijn eigen school maar gewoon in Woerden

M: Ja precies, dat heb ik ook wel inderdaad. En als jullie een boek voor iemand anders moeten uitkiezen, voor z'n verjaardag of wat dan ook wat voor boek zouden jullie dan uitkiezen?

T: Dan zou ik ten eerste het alleen doen als ik hem echt goed kende, dat deed ik tenminste wel voor mijn beste vriend, dat was meestal stripboeken of actie

M: En dan wist je dat hij dat leuk vond

T: Ja. En anders zou ik gewoon geld geven zodat hij zelf kan kopen

Maya:

M: Ja. Ehm, ja welke boeken vind je eigenlijk heel interessant om te lezen?

Ma: Eigenlijk de dingen die gewoon overdag ook gewoon gebeurt, wat er allemaal gebeurt ja in het leven

M: Beetje realistische boeken

Ma: Ja

M: Heb jij dat ook, wat voor boeken je uitzoekt voor mensen

Ma: Ja net zoals Sanae gewoon een boek dat ik zelf een keer eerder heb gelezen dat ik heel leuk vond en die ook een beetje van deze tijd is, dan ja dan geef ik dat soort boeken meestal

M: En vind je het ook leuk als mensen boeken voor je uitzoeken?

Ma: Als we er een keer over hebben gepraat en dan, en als ik er enthousiast over ben en dan wel

M: Ja

Ma: Maar als ik er nog niks van heb, als ik er nog niks van weet dan ja

M: Ja dat snap ik dan ook wel weer, en ga je ook wel eens naar de bibliotheek

Ma: Nee want ik heb alle boeken op m'n e-reader staan dus dan vraag ik aan m'n moeder of ze het wil downloaden

Sanae:

M: Ja. Ehm, ja welke boeken vind je eigenlijk heel interessant om te lezen?

S: Nou ik dan soms dan kies ik een boek dat gewoon over het normale leven gaat, dan gebeurt er iets, bijvoorbeeld dat ze een feest gaan geven ofzo of gaan optreden of zoiets, en heel af en toe eens een boek van vroeger, maar dat is dan echt heel soms, af en toe als ik er eentje zie staan en dan denk ik oh die is wel leuk daar begin ik dan aan, maar dat soort boeken vind ik meestal wel heel leuk als ik daaraan begin want dat is dan een beetje een ander boek en andere boeken lijken een beetje op elkaar en die zijn best wel een beetje voorspellend dat soort boeken, vind ik

M: Ja. En vind je het ook leuk wanneer iemand jou een boek geeft?

S: Nou

M: Of voor je uitkiest

S: Als iemand zegt dat boek moet je eens lezen, dan vind ik het opzich wel leuk, als ik bijvoorbeeld al bezig ben met een serie ofzo en dan zeggen ze bijvoorbeeld ja de derde moet je echt lezen dan vind ik dan wel leuk want dan denk ik ik ga de serie gewoon uitlezen

M: Oh ja dat is ook wel handig inderdaad ja. En ga jij ook wel eens naar de bibliotheek of niet?

S: Ehm nou ja maar dan zeg Nederlandse leraar je moet dus boekverslagen maken dan ga ik naar de bibliotheek en dan haal ik iets van drie of vier boeken en die lees ik dan

M: Ja

S: In die tijd, en dan maak ik er dus een verslag over

M: Oh ja

S: Dus eigenlijk ga ik alleen maar voor een verslag

M: Wat voor soort boeken kies je graag voor jezelf maar ook stel dat je een cadeautje wil geven aan iemand, wat voor soort boek zou je dan eigenlijk kiezen voor die persoon? Wat zou jij doen?

S: Nou ligt er een beetje aan wat voor persoon het is, maar als het een beetje een persoon is als mij, dan zou ik een boek kiezen dat een beetje tussen de dertien en vijftien jaar is, zoiets, en dan gewoon een boek die ik zelf misschien heb gelezen, die ik zelf leuk vind

M: Ja

S: Dan denk ik dan vindt zij het ook wel leuk, en die gaan dan een beetje over school en dan bijvoorbeeld, ja wat ik dus al eerder had verteld

Bradley:

M: Ja precies, en wat vind jij interessant Bradley?

B: Vooral die spannend zijn en dat je een beetje niet weet wat er gaat gebeuren enzo dat je dan een beetje verrast wordt als je het leest

M: En vind je het ook leuk als andere mensen boeken voor je uitzoeken?

B: Nou ligt eraan wat voor boeken

M: Dat is ook wel waar. En ga je ook wel eens naar de bibliotheek?

B: Ja soms wel

M: Ja? En dan zoek je zelf al je boeken uit

B: Ja, dat wel

M: Ja en heb jij dat ook dat als je een boek moet uitzoeken voor iemand, wat voor soort boek zoek je dan meestal uit?

B: Nou ligt ook aan degene natuurlijk, maar meestal geef ik wel meerdere delen, zodat je steeds door kan lezen

Floris:

M: Ja, precies ja, en ga je wel eens naar de bibliotheek?

F: Nou eigenlijk koop ik ze eigenlijk altijd gewoon

M: Oh?

F: Puur omdat het zo leuk is en ik vind het eigenlijk beetje leuk om ze te kopen want ik heb het gevoel dan, want er zitten steeds gescheurde bladzijden tussen, vind ik niet heel erg fijn

M: En wat voor boeken kies je altijd uit, als je in de boekenwinkel bent?

F: Nou, ik heb dus pas geleden had ik gevraagd welke boeken zou ik kunnen lezen, aan m'n nicht

M: Ja

F: En zij gaf dus zo'n lijstje aan, nou je mag niet twee boeken lezen van dezelfde schrijver, en ze gaf me allemaal tips waardoor ik beter kan lezen, grappige boeken

M: Oh ja, ja

F: En die, dus ik heb niet echt een boek naar keuze

M: Nee

F: Het is gewoon puur de achterkant lezen en kijken bevalt het en dan ga ik hem kopen

M: En vind je het ook leuk als iemand jou een boek geeft?

F: Dat heb ik eigenlijk nog nooit gehad eigenlijk

M: Nee

F: Ik geef wel tips je kan die lezen, maar nooit echt gehad dat, als cadeau

M: Ja, nee precies, ook niet op je verjaardag of zoiets

F: Nou dat dan volgens mij wel gewoon puur een donald duck pocket maar dat is, zie ik niet echt als boek

M: Oké ja, dus je vindt het wel leuk als mensen je dingen aanraden, om te lezen en dergelijke?

F: Ja dat vind ik dan wel weer leuk

Peter:

M: En wat voor soort boeken zijn dat dan?

P: Beetje avontuur middeleeuws achtig

M: Oké, leuk

P: Ook wel mythische boeken vind ik wel grappig

M: Ja. En kies je die ook echt uit, als je een boek uitkiest

P: Ja

M: Ja? Heb je dat ook wel? Dat heb ik ook heel vaak hoor, als ik aan het lezen ben, en, even kijken hoor. Vind je het leuk wanneer iemand een boek voor je uitzoekt?

P: Liever zelf

M: Liever zelf doen. Ga je ook wel eens naar de bibliotheek?

P: Niet naar de bibliotheek ik ga naar de (...) ofzo, daar haal ik mijn boeken

M: Waar is dat?

P: (...) daar koop ik gewoon mijn boeken

M: En daar koop je gewoon boeken

P: Ja, (...)

M: Oké, en als je een boek voor een vriend of vriendin of je moeder ofzo moet kopen voor haar verjaardag ofzo, wat voor boek zou je dan uitzoeken

P: Zou ik echt niet weten

M: Zou je het echt niet weten? Nee?

P: Ik heb het nog nooit gedaan, dus, anders kon ik wel makkelijk antwoorden

3: Doeltreffendheid

Doeltreffendheid:

Ben je goed in het lezen van boeken?

Vind je het makkelijk om boeken te lezen?

Kom je vaak ‘moeilijke’ stukken tegen in boeken? Wat doe je als je een stuk moeilijk vindt om te lezen?

Score tabel: score per motivatie onderdeel

(a) Vindt zichzelf een goede lezer

(b) Vindt het makkelijk om (boeken) te lezen

(c) Gaat effectief om met moeilijke stukken

	(a)	(b)	(c)
Denise	1	3	3
Noortje	2	2	3
Bo	2	3	3
Nabil	3	3	3
Omar	3	3	3
Thijs	3	2	2
Felix	3	4	3
Jurek	2	3	3
Anna	2	-	3
Tom	3	-	4
Maya	3	-	3
Sanae	2	-	3
Bradley	3	-	2
Floris	3	3	3
Peter	3	3	1

Denise:

M: Nee precies. Oké. Even kijken hoor. Dus jullie zien jezelf niet echt als een lezer.

(alle drie): Nee

M: Vinden jullie zelf dat je goed bent in lezen?

D: Nee

M: Nee?

D: Ik kan niet echt goed lezen dat weet ik ook van mezelf dus

D: We hadden vroeger ook altijd CITO lezen enzo en dan had ik altijd een E een E dat bestaat niet eens maar een E of een C ofzo, echt het laagste, en dan komen er mensen die hebben dan helemaal het hoogste nou ja

D: Dat kon ik dan wel snel van die korte woorden

M: Dat heeft niks met elkaar te maken. En bij jou ook niet? (Denise schudt hoofd) Vind je (Denise) het ook moeilijk om een boek te lezen?

D: Nee niet echt, soms wel sommige woorden dat ik denk van wat is dat maar niet dat ik het moeilijk vind ofzo.

M: En als jullie wel Nederlandse boeken lezen hè, hebben jullie dan wel eens dat je dan echt moeilijke stukken in de boeken tegenkomt?

D: Niet echt

D: Maar bij geschiedenis dan gaat het over een onderwerp en dan ineens iets een heel anders

M: En dan lees je het wel nog een keer in plaats van dat je het overslaat lees je het gewoon nog een keer

D: Ja, want ik wil het dan wel snappen

Noortje:

M: Nee precies. Oké. Even kijken hoor. Dus jullie zien jezelf niet echt als een lezer.

(alle drie): Nee

M: Vinden jullie zelf dat je goed bent in lezen?

N: Ik kan wel lezen

M: Nee precies, en jij (Noortje) vindt het natuurlijk wel makkelijk dan? Of niet?

N: met wat?

M: Boeken lezen? Heb je daar moeite mee of niet?

N: Oh eh gewone boeken? Of

M: Gewone boeken

N: Oh. Nou ja ik raak heel snel afgeleid, als ik een boek aan het lezen ben dan ja dan ligt je telefoon daar en dan nee, dan ga ik toch maar op m'n telefoon en dan op een gegeven moment stop je ook met lezen.

M: En bij schoolboeken dan? Heb je dan hetzelfde?

N: Oh dat was bij dat was nee bij schoolboeken ja nou ik raak wel snel afgeleid maar ja meestal leg ik wel probeer ik wel telefoon weg te leggen

M: Dat is lekker makkelijk natuurlijk. Vind jij het makkelijk om boeken te lezen?

N: Nou ik heb er ook geen moeite mee dat je zegt van

M: En als jullie wel Nederlandse boeken lezen hè, hebben jullie dan wel eens dat je dan echt moeilijke stukken in de boeken tegenkomt?

N: Bedoel je moeilijk dat degene in het boek het moeilijk heeft ...

M: Nee dat je het moeilijk vindt om te lezen. Nee dat is een goede vraag, nee dat je het gewoon lastig vindt om te lezen.

N: Oh ja, nou, weet ik eigenlijk niet

N: Ja dan moet je het soms goed nog een keer lezen om te kijken van waar gaat het nou wel over

Bo:

M: Nee precies. Oké. Even kijken hoor. Dus jullie zien jezelf niet echt als een lezer.

(alle drie): Nee

M: Vinden jullie zelf dat je goed bent in lezen?

B: Ik gewoon een beetje

M: En jij bent een beetje goed in lezen? Gewoon gemiddeld

B: Ja

M: Dat is lekker makkelijk natuurlijk. Vind jij het makkelijk om boeken te lezen?

B: (...)

M: Jawel?

B: Nou het is niet moeilijk

M: En als jullie wel Nederlandse boeken lezen hè, hebben jullie dan wel eens dat je dan echt moeilijke stukken in de boeken tegenkomt?

B: Dan weet je niet meer waar je bent gebleven

M: Ja ook dat inderdaad, dat soort dingen. Heb je dat wel eens?

- B: Ja met geschiedenisboeken bijvoorbeeld
M: Sla je het dan over of ga je het dan heel goed proberen te lezen?
B: Ja dan ga ik het wel goed doorlezen

Nabil:

- M: Vinden jullie zelf dat je goed bent in lezen? In boeken lezen?
O: Wat is goed?
M: Ja, nou, gaat het je makkelijk af?
O: Ja het gaat best wel makkelijk ja
M: Je hebt er geen moeite mee zeg maar
O: Nee
M: Jij ook niet?
N: Nee ik ook niet. Maar ik merk wel, als ik in mijn hoofd lees, lees ik veel sneller dan wanneer ik hardop lees

M: Hebben jullie wel eens dat je een heel moeilijk stuk in het boek tegenkomt? Waar je gewoon moeite mee hebt om te lezen
N: Ik wel
M: En sla je het dan over of lees je het dan heel goed door?
N: Dan lees ik hem drie keer, en dan oh zo en zo
M: Ah
N: Dan lees ik het

Omar:

- M: Vinden jullie zelf dat je goed bent in lezen? In boeken lezen?
O: Wat is goed?
M: Ja, nou, gaat het je makkelijk af?
O: Ja het gaat best wel makkelijk ja
M: Je hebt er geen moeite mee zeg maar
O: Nee

M: Jij ook niet?
N: Nee ik ook niet. Maar ik merk wel, als ik in mijn hoofd lees, lees ik veel sneller dan wanneer ik hardop lees
O+T: Heb ik ook

M: Hebben jullie wel eens dat je een heel moeilijk stuk in het boek tegenkomt? Waar je gewoon moeite mee hebt om te lezen

N: Ik wel

M: En sla je het dan over of lees je het dan heel goed door?

N: Dan lees ik hem drie keer, en dan oh zo en zo

M: Ah

N: Dan lees ik het

O: Ik heb precies hetzelfde als Nabil

Thijs:

M: Vinden jullie zelf dat je goed bent in lezen? In boeken lezen?

O: Wat is goed?

M: Ja, nou, gaat het je makkelijk af?

O: Ja het gaat best wel makkelijk ja

M: Je hebt er geen moeite mee zeg maar

O: Nee

M: Jij ook niet?

N: Nee ik ook niet. Maar ik merk wel, als ik in mijn hoofd lees, lees ik veel sneller dan wanneer ik hardop lees

O+T: Heb ik ook

M: Ja, en vind jij ook dat je goed bent in lezen?

T: Ja, ik heb hetzelfde denk ik als Nabil, dat je in je hoofd veel sneller leest dan je hardop leest. En, ik vind het ook best wel moeilijk mij te concentreren op het boek, en dan als je dan voorleest dan heb je heel snel dat je de dingen kwijtraakt zeg maar

M: Je hebt dus meer moeite met concentratie als je voorleest dan dat je in jezelf leest.

T: Ja

M: Hebben jullie wel eens dat je een heel moeilijk stuk in het boek tegenkomt? Waar je gewoon moeite mee hebt om te lezen

N: Ik wel

M: En sla je het dan over of lees je het dan heel goed door?

N: Dan lees ik hem drie keer, en dan oh zo en zo

M: Ah

N: Dan lees ik het

O: Ik heb precies hetzelfde als Nabil

M: Ja? Heb je dat ook wel eens

T: Ja, ik lees je het gewoon door en als ik het dan niet begrijp dan ja, pech
M: Jammer dan
T: Ja

Felix:

M: Ja precies. En zouden jullie, als je even over jezelf nadenkt, zouden jullie dan zeggen dat je goed bent in het lezen van boeken?
J: Ja opzich wel
F: Ja ik ook wel
M: Het gaat jullie natuurlijk ook wel makkelijk af hè
J: Als je veel leest wordt je er gewoon vanzelf goed in
F: Ja

M: Dat is ook zo. En hebben jullie ook wel eens dat als je een boek leest dat je dan een heel moeilijk stuk tegenkomt in het boek? Dat je lastig vindt om te lezen?
F: Ik niet echt want alle woorden kan ik wel makkelijk uit de context halen wat het betekent

M: Ja, en sla je, hebben jullie nooit eens dat je het stuk dan overslaat?
F: Ik skip nooit eigenlijk iets uit een boek want dan begrijp ik het hele verhaal nooit echt meer goed

Jurek:

M: Ja precies. En zouden jullie, als je even over jezelf nadenkt, zouden jullie dan zeggen dat je goed bent in het lezen van boeken?
J: Ja opzich wel

M: Het gaat jullie natuurlijk ook wel makkelijk af hè
J: Als je veel leest wordt je er gewoon vanzelf goed in

M: Dat is ook zo. En hebben jullie ook wel eens dat als je een boek leest dat je dan een heel moeilijk stuk tegenkomt in het boek? Dat je lastig vindt om te lezen?
J: Nou dat wel denk ik maar dan ga ik naar m'n ouders ofzo

M: Ja, en sla je, hebben jullie nooit eens dat je het stuk dan overslaat?
J: Heel soms wel zeg maar want je hebt nu ook boeken van die heeft dan een heel stuk gewoon voorpagina met dingen over de schrijver en waarom het boek is gemaakt
M: Oh ja

J: Een eerbetoon aan iemand
M: Ja
J: Maar je hebt ook bijvoorbeeld dat als je een boek leest over een specifieke overval dan hoef je niet dan lees ik vaak wel de voorbereiding maar niet zeg maar dat ze erheen rijden en dat ze hebben gekletst met elkaar en een sigaret gaan roken dat hoef ik dan zeg maar niet te
M: Ja precies ja, gewoon de juiste informatie wil je eruit halen
J: Ja

Anna:

M: En als je nou een keer een moeilijk stuk tegenkomt in een boek, heb je dat wel eens?
M: En wat doe je dan, als je dat tegenkomt
T: Ehm nou dan vraag ik of aan m'n ouders want die weten dat meestal wel, vooral m'n moeder, of woordenboek
M: Oh ja, en je slaat het nooit eens over ofzo
T: Nee, omdat, als je iets overslaat, en bijvoorbeeld het hangt aan dat ene woord, de rest van het verhaal
M: Heb jij dat ook?
A: Eh ja, soms wel en ja inderdaad soms aan je ouders vragen maar soms lees ik ook wel door en dan kom ik eigenlijk ook vanzelf wel achter wat het betekent of waar het dan precies over gaat
enzo
M: Ja precies. En vind je ook dat je goed bent in lezen?
A: Ja opzich wel, niet een van de beste maar ook niet dat ik echt ja moeite mee heb ofzo of dat ik ja gewoon niet slecht in ben

Tom:

M: vind je dan dat je goed bent in het lezen van boeken?
T: Ja eigenlijk best wel
M: Ja?
T: Maar dan niet perfect natuurlijk maar wel goed
M: En als je nou een keer een moeilijk stuk tegenkomt in een boek, heb je dat wel eens?
T: Ja
M: En wat doe je dan, als je dat tegenkomt
T: Ehm nou dan vraag ik of aan m'n ouders want die weten dat meestal wel, vooral m'n moeder, of woordenboek
M: Oh ja, en je slaat het nooit eens over ofzo
T: Nee, omdat, als je iets overslaat, en bijvoorbeeld het hangt aan dat ene woord, de rest van het verhaal

M: Ja
T: Dan gaat eigenlijk je (...) niet meer leuk
M: Dan snap je niet meer waar het over gaat natuurlijk
T: Nee

Maya:

M: En heb je ook wel eens dat je een heel moeilijk stuk tegenkomt in een boek?
M: En wat doe je dan als je die woorden tegenkomt

M: Ja dat kan natuurlijk ook. En, heb jij dat ook?
Ma: Ja vooral dat ik dan ook de woorden niet weet, alleen ik lees op een e-reader en die heeft een woordenboek erin dus als je lang op het woord drukt dan komt gelijk de betekenis erachter staan
M: Dat is wel makkelijk natuurlijk
Ma: Ja
M: En vind je ook dat je goed bent in het lezen van boeken?
Ma: Nou, ja wel maar als ik hardop moet lezen dan struikel ik wel over de woorden

Sanae:

M: Ja. En als je het over jezelf zou moeten zeggen, vind je dan dat je goed bent in het lezen van boeken?
S: Nou, ja, ik kan niet echt, niet heel erg, ik weet niet echt want als ik lees dan lees ik in m'n hoofd en dan gaat het wel gewoon goed, opzich, ik vind dat ik wel opzich wel vloeiend kan lezen niet heel vaak woorden door elkaar haal ofzo maar gewoon normaal
M: En heb je ook wel eens dat je een heel moeilijk stuk tegenkomt in een boek?
S: Nou dat heb ik niet, dat ik het niet begrijp of data ik het niet kan lezen?
M: Allebei
S: Nou soms dan lees ik een zin en dan snap ik hem niet en dan snap ik het stukje niet maar als ik het dan nog een keer lees of wat er daarna gebeurt dan denk ik oh ja dat bedoelde ze nou, en als ik hardop lees dan struikel ik wel eens over de woorden maar ja dat is dan opzich niet erg

Bradley:

M: Nee, nee, dat is ook helemaal niet erg, en vind jij dat je goed bent in het lezen van boeken?
B: Ja opzich wel maar ik vind het echt irritant dat ik sommige woorden zijn dat ik niet weet wat het betekent
M: En wat doe je dan als je die woorden tegenkomt
B: Meestal zoek ik het op ofzo

M: Oh ja
B: Dan wil ik wel weten wat het betekent want ja anders snap je het niet
M: Sla je het ook wel eens over ofzo, of niet
B: Ja soms wel
M: Ja?
B: Ja

Floris:

M: Nee nee, nee oké. Oké even kijken hoor, hoe kan het denk je, dat je zo, dat je, zie je jezelf als een goede lezer?

F: In groep acht was het zo dat ik, in groep zeven had ik, had ik een, nee in groep zes had ik gewoon een normale juf, en die normale juf deed gewoon alles gewoon goed, en ja, toen was gewoon zo voor al die jaren daarvoor had ik niet echt iemand, een juf gewoon, die gaf gewoon een goede tip, en dus in groep zeven zei juf lees leven van de loser

M: Ja

F: En nu heb ik echt, toen dat jaar had ik echt alle boeken doorgelezen, ik had echt in één dag één zo'n boek uit, en dat was gewoon in de vakantie en dat vond ik super leuk

M: Ja

F: En ik heb er mijn boekbespreking over gedaan, maar toen ging ik ook een toets doen voor het lezen en toen was het echt super hoog geworden

M: Ja

F: Toen zat ik ineens ver boven het gemiddelde van de klas

M: Wat goed zeg, dus, en vind je het dan ook wel makkelijk om boeken te lezen

F: Ja, ja sommige wel maar meestal bijvoorbeeld geschiedenis ofzo, die vakken

M: Ja

F: Daar is het gewoon elke zin moet ik twee keer nalezen, gewoon puur, nou dat is gebeurd, en gewoon de stappen doorneemt in plaats van dat je in één keer er doorgaat.

M: Ja precies ja

F: En dat heeft ook wel te maken met dyslexie

M: Heb je last van dyslexie

F: Ja, zware, ook

M: Oh wat knap dan dat je zoveel kan lezen, dat is dan toch wel heel goed

F: Nou, ik lees, daarom leesde ik ook altijd gewoon die kinderboeken, donald duck pockets

M: Ja

F: Die, en daarom ben ik niet echt vaak begonnen met grote boeken

M: Nee, maar nu lees je oorlogswinter

F: Ja

M: Dat is wel fantastisch toch, dat je dat nu kan

F: Ja

M: Dit hebben we net ook een beetje gezegd maar kom je wel vaak moeilijke stukken tegen in boeken?

F: Ja eigenlijk wel

M: En wat doe je dan

F: Nou, ik zit echt gewoon te kijken kan ik doorgaan met het verhaal en dan denk ik zelf nee het gaat toch niet lukken of ga ik het echt nog herhalen en als ik het daaruit nog steeds niet kan uitleiden wat het betekent, de zin

M: Ja

F: Dan ga ik echt gewoon de zin daarvoor lezen, daarna, zit ik echt een soort van puzzel te doen

M: Ja precies en dan probeer je het uit de context een beetje te halen

F: Ja

M: Wat het nou zou kunnen zijn

F: En meestal is het dan zo weer gewoon, oh ja dan is dat het

M: Ja

F: Het is niet dan weer gewoon ongeveer dat is het dan ongeveer het is gewoon precies dat is het

Peter:

M: Nee, nou even kijken hoor, we gaan heel snel door de vragen heen nu, vind je van jezelf goed bent in het lezen van boeken?

P: Ja, ik vind dat ik redelijk snel lees

M: Oké, ja, en vind je het ook makkelijk om te lezen? Meestal?

P: Ja, ik vind het leuk dus niet moeilijk

M: Ja, en kom je ook wel eens moeilijke stukken in boeken tegen?

P: Ja, gewoon een moeilijke woordje wat ik niet weet

M: En wat doe je dan

P: Vooral in die Engelse boeken, wat ik dan doe

M: Ja?

P: Gewoon verder weg lezen, kijken of ik het dan snap

M: Ja, je slaat nooit, je gaat het nooit opzoeken in het woordenboek of iets dergelijks, nee

P: Nee

M: Je leest gewoon door, en dan, oké ja

4: Betrokkenheid/Involvement

Betrokkenheid:

Hoe lang ben je ongeveer bezig om een boek te lezen?

Hoe vaak lees je per dag of per week?

Wanneer lees je meestal?

Heb je ooit een boek gehad die je zo goed vond dat je niet kon stoppen met lezen?

Score tabel: score per motivatie onderdeel

(a) Leest dagelijks

(b) Leest veel

(c) Vergeet de tijd terwijl hij/zij leest

	(a)	(b)	(c)
Denise	1	1 *	-
Noortje	1	1 *	-
Bo	1	1 *	-
Nabil	2	2	4
Omar	1	2	2
Thijs	3	3	3
Felix	4	4	4
Jurek	3	3	2
Anna	2	2	4
Tom	3	3	4
Maya	2	2	4
Sanae	3	2	4
Bradley	3	2	3
Floris	4	4	3
Peter	2	2	3

* Leest alleen voor Nederlands

Denise:

M: En lees je vaak of niet?

D: Niet echt

M: Nee? Alleen voor school zeker

D: Ja, als het moet

D: Meestal als ik een boek leuk vind dan heb ik hem heel snel uit. Als ik een boek leuk vind dan lees ik ook gewoon bijna de helft van een boek helemaal omdat ik dan ook echt al helemaal ver ben en dan ook ineens helemaal al heel laat is en dan ga ik doorlezen

M: Dus jij hebt wel eens dat je de tijd helemaal vergeet als je aan het lezen bent. Oh ja, ja.

D: Als ik een boek niet leuk vind en maar ik wil toch weten hoe het afloopt dat ik dan gewoon het laatste hoofdstuk ga lezen

M: Dat is ook wel slim om te doen inderdaad

Noortje:

N: Nou, ik lees niet zo heel vaak, ja vroeger leesde ik wel vaak en vond ik het wel opzich wel leuk ja maar nu ben ik ook wel wat, ja ik weet niet, nu lees ik niet eigenlijk meer

M: Je hebt het ook drukker natuurlijk of niet

N: Ja, dat ook ja, ja ik weet niet, nu niet echt veel meer

M: Nu niet meer zoveel, maar vroeger las je wel veel

N: Ja

N: Ja zoiets allemaal van die kinderboeken. En nu lees ik niet echt meer ja voor Nederlands moeten we wel zo'n boekverslag doen

M: Als je nou een normaal Carry Slee boek hebt he, hoelang denk je dan dat je erover doet om dat helemaal uit te lezen. Bo? Wat denk jij?

B: Nou dan lees ik, elke avond wel een hoofdstuk

M: Oh ja, dan heb je hem in twee weken ofzo wel uit. En jij?

N: Nou is heel raar vroeger leesde ik snel altijd heel snel een boek uit maar nu doe ik er echt heel lang over een zo'n boek

M: En is dat denk je ook omdat je meer afgeleid bent?

N: Ja dat ook

M: Misschien had je vroeger geen telefoon enzo en dan kon je dan natuurlijk in één keer doorlezen

N: Ja maar dan is er ook tv

M: Dat is wel waar, daar heb je een goed punt

N: Soms heb je ook van die boeken die dan aan het begin heel saai zijn en dan denk je nee toch maar even doorlezen en dan maar dan wordt het gewoon niet meer leuk en dan wil je toch je denkt dat het toch leuk wordt en dan ga je toch nog en dan ja

M: Nou dat vind ik wel heel knap als je dan wel door blijft lezen

N: Nou meestal doe ik dat niet hoor maar dat heb ik wel nou dat deed ik wel elke keer

Bo:

B: Ehm nou ik lees niet zo vaak ik vind het ook niet heel leuk

M: Allebei niet, dus je doet het eigenlijk gewoon nooit.

B: Alleen voor Nederlands. Maar dat is meestal dan een boek waar ik al de film van heb gezien, dan weet je het verhaal al een beetje

M: Als je nou een normaal Carry Slee boek hebt he, hoelang denk je dan dat je erover doet om dat helemaal uit te lezen. Bo? Wat denk jij?

B: Nou dan lees ik, elke avond wel een hoofdstuk

Nabil:

M: En doe je het vaak of niet?

N: Ehm, niet bepaald vaak, maar ehm ja tegenwoordig heb je er niet zo heel veel tijd voor maar ik lees vaak als ik op de camping zit in Zandvoort

M: Oh ja, dat is ook wel een goeie plek inderdaad.

N: Ja dat is heel rustgevend

M: En raak jij ook de tijd kwijt?

N: Ja ik wel

M: Jij bent natuurlijk in een hele andere wereld als je leest

N: Ja ik denk ik heb drie minuten gelezen kijk ik op de klok is het een uur verder

Omar:

M: Doe je het vaak?

O: Ehm, af en toe

M: En wanneer lees je meestal?

O: Waar ik meestal?

M: Wanneer?

O: Wanneer, ehm, ja, ik weet niet, gewoon als ik er gewoon zin in heb ja dan lees ik een boek, als ik er niet zin in heb dan niet.

M: En raak jij ook de tijd kwijt?
O: Nee ik niet echt maar als ik wel gewoon nog even in verdiep dan denk ik wel op een gegeven moment oh de tijd maar ik vergeet niet echt de tijd
M: Nee, je raakt jezelf niet helemaal kwijt zeg maar
O: Nee

Thijs:

M: Ja, precies. En jij?
T: Ik lees vaak 's avonds voordat ik ga slapen en dan lees ik een boek.

M: En Thijs, jij vond het leukst omdat je dan goed kan slapen?
T: Ja maar ook gewoon omdat ik me ook best wel goed in een boek kan verdiepen en je vergeet heel snel de tijd
M: Ja, dus je hebt wel vaak dat als je leest dat je dan de tijd vergeet
T: Ja, alleen kan niet zo goed

Felix:

M: Oh ja, wat leuk. En je leest dus elke dag wel?
F: Ja en dan meestal in de avond

M: Ja dat kan, dan ben je een goede lezer. En jij?
F: Bij mij ligt het er echt aan wat voor boek ik lees want soms lees ik boeken van driehonderd en dan de andere keer maar van zestig,
M: Dat is ook zo
F: Maar soms een boek van driehonderd, ligt er ook aan hoe leuk ik het vind want ik heb wel een van driehonderd heb ik in twee dagen omdat ik de hele nacht had doorgelezen want ik had al de hele tijd niet meer naar mijn wekker gekeken
M: Oh ja, dus je leest gewoon, dan vergeet je gewoon de tijd
F: Ja, in de ochtend toen was ik echt helemaal brak en toen moest ik nog naar school want ik had de hele nacht doorgelezen
M: En je had niet door dat het al zo laat was
F: Nee, ik zat gewoon zo in m'n boek
M: Nou ja dat was mijn volgende vraag ook voor jou, of je ooit een boek gehad had dat je niet kon stoppen met lezen maar jij wel dus
F: Ja

Jurek:

M: Ja? Doe je het vaak?

J: Ja, best wel, natuurlijk boek is wel leuk, is het een heel moeilijk boek dat je niet echt begrijpt, dat is niet echt leuk je moet ook wel echt ja moet ook wel echt verhaal in zitten

M: Ja, en wanneer lees je meestal?

J: Vaak in de avond

M: En, als je het ongeveer zou berekenen, hoelang ben je dan ongeveer met een boek bezig? Als je een boek leest

J: Ja, ligt eraan hoeveel pagina's het heeft.

M: Dat is wel waar ja

J: Als een boek tweehonderd pagina's heeft dan ben ik er meestal rond de vier dagen mee bezig

M: Oh, zo snel nog

J: Ja meestal wel

M: Nou ja dat was mijn volgende vraag ook voor jou, of je ooit een boek gehad had dat je niet kon stoppen met lezen maar jij wel dus

F: Ja

M: Heb jij dat ook wel eens gehad?

J: Ja dat heb ik wel (...) gewoon die boeken van waar ik in zit dan, vaak wil je dan gewoon niet stoppen met lezen omdat je dan bang bent dat je het verhaal gewoon kwijtraakt

M: Ja, en heb je ook wel eens dat je de tijd helemaal vergeet? Als je aan het lezen bent?

J: Nee, ik ben best wel tijdvast zeg maar

M: Oh oké, dus daar heb je niet zo'n last van

J: Nee

Anna:

M: En wanneer lees je meestal?

A: Nou eigenlijk ook wel, nee meestal als ik niet kan slapen, dan vind ik het wel fijn om te lezen ook op vakantie dan ja dan heb ik nooit zoveel te doen dus dan ga ik ook een boek lezen enzo

M: Zo, en hoe snel, ik kan dat niet hoor, en hoe snel doe jij, of, hoe lang doe je er eigenlijk over?

A: Ligt er ook een beetje aan als ik het echt een leuk boek vind en ik heb echt wel zin om te lezen dan denk ik drie vier uur ofzo

M: Ah ja

A: En als ik er minder zin in heb dan ben ik wel een paar dagen bezig

M: Hebben jullie wel eens dat je een boek leest, dat je jezelf helemaal verliest in het verhaal? Dat je ook de tijd vergeet en dat je

A: Ja, ik wel

A: Ik had het meer op vakantie dan hadden we gewoon een tentje ging ik er gewoon erin pak ik gewoon mijn boek ging ik gewoon lezen en dan ook echt na een poosje echt dacht van oké, hoe laat zou het zijn dat ik naar buiten ging dan was het eerst gewoon licht en dan nu is het gewoon donker

M: Oh ja, dan ben je ook echt helemaal de tijd vergeten ja

A: Ja ik ben dan zo verdiept in het verhaal dat je gewoon heel die tijd niet meer weet

M: Ja precies

Tom:

M: Ah ja. En wanneer lees je vaak?

T: Nou het liefst lees ik 's avonds. Want als ik moet slapen ga ik altijd nog lezen, heb geen zin, en ik, maar overdag heb ik wel wat beters te doen denk ik dan

M: En als je een ruwe schatting moet maken he, hoelang ben je ongeveer bezig met een boek te lezen?

T: Heel snel, nou, als, ik kan, dat heb ik van mijn oma, die leest een bladzijde van achthonderd een boek van achthonderd tot duizend bladzijden binnen drie uur

M: Echt? Kan ze snellezen

T: Die leest echt alleen maar

M: Ah, de hele dag door zeg maar

T: En ik kan het wel binnen een uur, tweehonderdvijftig

M: Hebben jullie wel eens dat je een boek leest, dat je jezelf helemaal verliest in het verhaal? Dat je ook de tijd vergeet en dat je

A: Ja, ik wel

T: Ja, dat is een nadeel van hoe laat ik lees,

M: Ja

T: Meestal nou kijk, nu lees ik door het huiswerk weer iets minder maar meestal was ik om half twaalf erachter kom dat ik dat het zo laat al was

M: Oh ja

T: En toen ging ik slapen

M: Ja precies

Maya:

M: En je vindt het ook leuk om te lezen?

Ma: Ja als je eenmaal bezig bent want af en toe moet je wel zin maken om te lezen maar dan als je aan het lezen bent wil je niet meer stoppen.

M: Ja, precies, en jij Maya?

Ma: Meestal een week ongeveer

M: Ja, oh ja, precies. Ehm, hebben jullie ooit een boek gehad dat je zo leuk vond dat je het gewoon niet kon wegleggen bijvoorbeeld?

Ma + S : Ja

M: Ja, heb jij dat ook wel eens?

Ma: Ja

M: Ook dat je de tijd helemaal vergeet enzo

Ma: Ja

Sanae:

M: En wanneer lees je meestal?

S: Nou, meestal in de avond, voor ik naar bed ga, en in het weekend soms als ik dan opsta even als ik het boek uit wil hebben ofzo

M: En als je even een ruwe schatting moet maken, hoelang ben je ongeveer bezig om een boek te lezen?

S: Nou, ik dan drie dagen, meestal lees ik hem dan heel snel uit dan als ik eenmaal ben begonnen vind ik het gewoon een leuk boek en dan wil ik gewoon weten hoe het afloopt en dan ongeveer drie dagen.

M: Ja, oh ja, precies. Ehm, hebben jullie ooit een boek gehad dat je zo leuk vond dat je het gewoon niet kon wegleggen bijvoorbeeld?

Ma + S : Ja

M: Ja? En verliezen jullie dan ook de tijd enzo?

S: Ja eigenlijk wel want dan denk je ik ga gewoon half uurtje leren eh lezen en dan denk je daarna ga ik leren en dat half uurtje wordt dan veertig minuten en dat wordt dan een uur en dan ja uiteindelijk ja soms ook wel dan zegt mijn moeder ja ga nog maar een kwartiertje lezen

en dan komt zij boven en dan denkt ze oh slaap je nou nog niet dan ben ik de tijd een beetje vergeten

Bradley:

M: En wanneer lees je meestal?

B: Ook in de avond

M: Oh ja, en jij?

B: Ik ook wel een paar dagen maar ik weet niet precies hoelang ik erover doe

M: Nee, ligt ook aan het boek natuurlijk he

B: Ja, hoe dik het is

M: Oh ja ja och precies. Heb jij dat ook wel eens?

B: Ja

M: Dat je de tijd een beetje vergeet enzo?

B: Soms dan wil ik gewoon niet stoppen met lezen als het verhaal leuk is enzo

M: En leef je je ook helemaal in, in de personages enzo?

B: Nou soms wel, soms niet

M: Vooral bij boeken zoals Hunger Games natuurlijk lijkt me wel dat je er dan helemaal in kan leven

B: Ja dat is waar

Floris:

M: (introductie gesprek) (...) dus, vind je het leuk om te lezen?

F: Ik vind het wel leuk, in het begin las ik, in groep acht las ik allemaal Geronimo Stilton boeken maar toen ik een boekverslag moest maken, toen was ik echt zo, brief voor de koning, driehonderd bladzijdes, en ik kon eigenlijk toen ik er klaar mee was wou ik eigenlijk dat het gewoon nog door ging

M: En doe je het ook vaak

F: Ja, eigenlijk wel. Ik lees, nu lees ik voor mijn eindlijst eigenlijk

M: Ja

F: En ga ik bij de examens de samenvatting even doorlezen en dan krijg je het vaak wel gewoon alles weer terug

M: Oh ja, ja precies

F: En ik kan, ik lees nu eigenlijk vwo boeken, drie (...). En ik lees ongeveer acht boeken en dan elk boek zo ongeveer honderd bladzijdes

M: Wat leuk zeg. En wanneer, als je thuis, in de week even kijkt, wanneer lees je dan

F: Nou, ik lees eigenlijk altijd s avonds dan meestal gewoon even een half uurtje lezen

M: Ja

F: Dan heb ik ongeveer twintig bladzijdes gelezen

M: Oh ja. En heb je ook wel eens dat als je leest, dat je dan gewoon de tijd helemaal vergeet?

F: Eigenlijk wel ja

M: Ja?

F: Ik heb, nou ja kijk, aan het eind van het lezen denk ik zo ik ben ongeveer een half uur tot veertig minuten aan het lezen geweest maar tijdens het lezen word ik niet eigenlijk afgeleid

M: Ja precies, en hoelang ben je ongeveer bezig om een boek te lezen denk je?

F: Ja eigenlijk die vwo boeken ben ik ongeveer vijf tot tien minuten bezig met één bladzijde

M: Oh ja, dat is wel heel precies, ja

F: Ja dan en dan ik vind het ook gewoon leuk en het is dan een verhaal van ongeveer honderd tot tweehonderd bladzijden en nou dat weet ik niet precies maar

M: Ja, ja precies

F: En dan zit je echt wel een tijdje mee

M: Ja dan ben je wel een tijdje bezig

F: Ja maar het is wel weer leuk

M: Ja ja, nee dat is ook zo en als je gewoon elke avond de tijd neemt om te lezen dan is dat natuurlijk hartstikke leuk. En heb je ook wel eens dat je dan een boek hebt en dat je dan gewoon niet kan stoppen met lezen omdat je het zo leuk vindt?

F: Nou meestal is het dan zo, ik ben erg moe, en dan denk ik zou nou morgen ga ik dan weer verder

M: Ja dat heb ik ook altijd als ik aan het lezen ben, val ik ook altijd in slaap enzo

F: Nou niet in slaap vallen maar dan echt gewoon zo, die wallen zitten tot hier

Peter:

M: Ja, kies je dat soort boeken uit. Oké, en wanneer lees je vooral? Wanneer doe je dat

P: In de avonden

M: In de avonden, maar de laatste tijd doe je het dus niet meer zoveel omdat je het zo druk hebt

P: Nee

- M: Ja oké, dat snap ik ook wel weer. Hoelang denk je ben je ongeveer bezig om een boek te lezen? Wat denk je
- P: Wat voor grootte, of
- M: Ja, laten we zeggen, wat is het laatste boek dat je hebt gelezen?
- P: Volgens mij was dat (...) driehonderd bladzijdes en dat heb ik in drie weken gedaan
- M: Oh goed zeg, dat doe je wel snel dan, en, ja kijk je bent heel druk nu dus, ik wou zeggen hoe vaak lees je per dag, of per week, weet je dat? Of niet echt
- P: Ik lees nu vooral met enigste uitzondering een boek opdracht anders ook gewoon echt niet
- M: Nee precies, en heb je ooit een boek gehad die je dan zo goed vindt dat je hem niet kan wegleggen?
- P: Nou, een boek, eerder een serie, ik had de (...) waar ik het al over had, boeken, nee
- M: Nee oké, en heb je ook wel eens dat je helemaal de tijd vergeet?
- P: Ja

5: Sociale doelen/Collaboration

Sociale doelen:

Wat voor soort boeken zou je aanraden aan iemand?

Praat je wel eens met anderen over wat je hebt gelezen?

Lees je wel eens voor?

Score tabel: score per motivatie onderdeel

(a) praat vaak met anderen over boeken

(b) raadt graag boeken aan aan anderen

(c) leest vaak voor

	(a)	(b)	(c)
Denise	1	-	1
Noortje	1	-	2
Bo	1	-	1
Nabil	-	-	4
Omar	-	-	2
Thijs	-	-	1
Felix	-	3	-
Jurek	-	3	-
Anna	2	2	1
Tom	1	2	3
Maya	2	2	-
Sanae	2	2	-
Bradley	1	3	-
Floris	3	2	2
Peter	1	2	1

Denise:

M: En praten jullie wel eens met anderen over wat je hebt gelezen? Of ook niet echt
(alle drie) Nee

M: Allemaal niet. Ook niet als je voor Nederlands een boekverslag hebt geschreven

D: Als je een boek moet kiezen ofzo dan zeg je meestal wel ik heb die en die en nja

M: Lezen jullie wel eens voor?

B: ~~Ja in de klas soms maar niet echt thuis~~

D: Dat gaat ook niet echt goed

M: Nee, vind je dat moeilijk?

D: Ja

M: En heb je ook broertjes of zusjes?

D: Ja ik heb wel een broertje maar die leest zelf.

M: Oh oke, die hoeft je niet meer voor te lezen. En lees jij wel eens voor?

N: Vroeger op school hadden we altijd van die dingen dan moest je aan kleine kinderen gaan voorlezen ofzo op woensdagmiddag en dan ja zoiets

D: dat moesten wij ook

D: Maar wij hadden toen van die dikke dikke boeken en dan sloeg ik gewoon een bladzijde over dat merken ze toch niet

Noortje:

M: En praten jullie wel eens met anderen over wat je hebt gelezen? Of ook niet echt (alle drie) Nee

M: Niet met je ouders, of met je vriendinnen

N: Nee

M: Allemaal niet. Ook niet als je voor Nederlands een boekverslag hebt geschreven

N: Ja dan zeg je wel van wat voor boek heb jij weet je wel maar niet echt waar het over gaat

M: Oh oke, die hoeft je niet meer voor te lezen. En lees jij wel eens voor?

N: Vroeger op school hadden we altijd van die dingen dan moest je aan kleine kinderen gaan voorlezen ofzo op woensdagmiddag en dan ja zoiets

D: dat moesten wij ook

N: en dan moest je kinderen uit groep 3 helpen voorlezen

M: Oh ja

N: Nee maar ja, dat was opzich nog wel leuk

M: Vond je dat wel leuk om te doen

N: Ja

N: Nee maar die kinderen gingen ook de hele tijd over iets anders praten en maarja (...) ik heb ook een klein nichtje en neefje doe ik het ook wel eens voor omdat ze dan vragen ze dan hebben ze bijvoorbeeld ja zoals dit weekend hadden ze een nieuw boek voor hun verjaardag gekregen en dan willen ze heel graag dat ze dat het snel voorgelezen krijgen en dan willen ze heel graag en dan ga ik het even snel voorlezen

M: Oh ja

N: Maar dat zijn dan van die hele dunne boekjes

Bo:

M: En praten jullie wel eens met anderen over wat je hebt gelezen? Of ook niet echt (alle drie) Nee

M: Lezen jullie wel eens voor?

B: Ja in de klas soms maar niet echt thuis

M: Ja precies. En jij (Bo)? Lees jij wel eens voor?

B: Nee

M: Heb je ook geen broertjes of zusjes ofzo

B: Jawel een broertje maar die houdt ook niet echt van lezen eerst soms maar nu niet meer

Nabil:

M: Als haar grote broer voorleest. En jij?

N: Ja, aan mijn zusje van drie als ze gaat slapen

M: Ja? Dat is ook leuk

N: Ja, dat is heel leuk

M: Werden jullie vroeger ook voorgelezen door je ouders?

M: Ja precies, ja. En jij?

N: Een beetje afwisselend, als ik echt moe was, vond ik het fijn als mijn moeder voorlas, en anders wou ik graag meelesen.

Omar:

M: Lezen jullie ook wel veel voor, aan iemand anders?

O: Ja af en toe aan mijn zusje

M: Ja?

O: Af en toe als ze wil slapen ofzo en ze wil voorgelezen worden dan doe ik het wel

M: Oh wat leuk, ja, dat is natuurlijk leuk voor haar

O: Ja

M: Werden jullie vroeger ook voorgelezen door je ouders?

O: Nou ik las meer dan met mijn ouders, bijvoorbeeld had ik een boek ofzo dat ik wou lezen en dat was dan meer begin groep drie ofzo, en dan las ik altijd met mijn moeder mee enzo. Dan probeer ik het te lezen en als ik dan een fout maak corrigeerde ze me altijd. Zelf voorgelezen worden vond ik ook niet fijn, ik wilde zelf boeken lezen wel.

Thijs:

M: En jij Thijs?

T: Nou mijn broertje is al tien dus die hoeft niet meer voorgelezen te worden

M: Werden jullie vroeger ook voorgelezen door je ouders?

T: Ja, heel veel zelfs

Felix:

M: Wat voor boek zouden jullie aanraden aan andere mensen?

F: Welk boek of?

M: Wat voor soort boeken, of welk boek mag ook als je iets weet

F: Ja, ja in ieder geval iets heel spannends en een boek waar je echt in blijft zitten waar ik gewoon, wat ik zelf heel gaaf vind

M: Ja, ja precies. En vinden jullie het ook leuk als iemand je een boek geeft, voor je verjaardag ofzo of heb je dan ook zoiets als bij de bibliotheek van, doe het maar niet.

F: Ja als iemand mij een boek geeft dan ga ik het wel lezen en dan zie ik het wel of ik het leuk vind

Jurek:

M: Wat voor boek zouden jullie aanraden aan andere mensen?

M: Ja, dat snap ik. En jij?

J: Nou van groep zes tot groep acht zou ik ongeveer van groep vier tot groep acht zou ik leven van de loser wel aanraden want dat zijn wel grappige boeken en vanaf groep acht zijn bijvoorbeeld stephen king boeken zijn al wel wat leuker met wat grotere actie

M: Ja, ja precies. En vinden jullie het ook leuk als iemand je een boek geeft, voor je verjaardag ofzo of heb je dan ook zoiets als bij de bibliotheek van, doe het maar niet.

J: Ik zou het opzich niet heel leuk vinden als ik een boek voor mijn verjaardag omdat ik specifiekere wensen heb maar vraag ik een boek en dan krijg ik die dan zou ik dat wel heel leuk vinden

Anna:

M: En als jullie een boek voor iemand anders moeten uitkiezen, voor z'n verjaardag of wat dan ook wat voor boek zouden jullie dan uitkiezen?

M: Dat kan natuurlijk ook inderdaad, en jij?

A: Ja het is, het ligt eraan wat diegene voor soort boeken allemaal leuk vindt dus ja inderdaad als zou ik diegene goed zou kennen dan weet ik oh dan kan ik dit boek wel kiezen of dan kan ik dit boek kiezen dus

A: Dat is wel waar ja

M: Ja?

A: Ja

M: Kun je dat beamen, vertel je wel eens aan je vriendinnen bijvoorbeeld wat je hebt gelezen?

A: Nou ja, dat is meer doe ik in groep acht ik zit nu in de eerste maar dan hadden we soms moment dan moesten we lezen en als je dan bijvoorbeeld net een stukje had gelezen of je boek was uit dan heb je iets van dan ga je gewoon vertellen oh dit is gebeurd en dit stukje vond ik echt grappig en of dit vond ik een stom boek of een leuk boek, dus

M: Oh ja, dat is ook wel handig inderdaad

A: Ja

M: En lees jij wel eens voor aan iemand?

A: Nou ja eigenlijk niet heel erg want ik heb heel veel grote broers en zussen dus gaat meestal wel moeilijk maar nou ja niet zo heel vaak

Tom:

M: En als jullie een boek voor iemand anders moeten uitkiezen, voor z'n verjaardag of wat dan ook wat voor boek zouden jullie dan uitkiezen?

T: Dan zou ik ten eerste het alleen doen als ik hem echt goed kende, dat deed ik tenminste wel voor mijn beste vriend, dat was meestal stripboeken of actie

M: En dan wist je dat hij dat leuk vond

T: Ja. En anders zou ik gewoon geld geven zodat hij zelf kan kopen

M: Ja precies, en praten jullie ook wel eens met anderen over wat jullie hebben gelezen?

T: Ik ben een jongen dus niet echt. Nee, nee.

M: En je denkt dat meisjes dat wel vaker, sneller doen?
T: Nou die vertellen over, nou die vertellen elkaar over bijvoorbeeld wat er laatst is gebeurd terwijl jongens die die houden dat gewoon

M: En lezen jullie wel eens voor? Aan iemand?
T: Ja, m'n zusje
M: Aan je zusje.
T: Nou dat deed ik nu niet meer nu is ze wat te oud ervoor, maar ja daar las ik wel aan voor
M: En dat wou ze graag altijd
T: Ja
M: Dat is wel leuk
T: Want ik leesde wat leuker voor dan m'n ouders, m'n ouders was echt alleen maar voorlezen en ik liet het haar zien

Maya:

M: Heb jij dat ook, wat voor boeken je uitzoekt voor mensen
Ma: Ja net zoals Sanae gewoon een boek dat ik zelf een keer eerder heb gelezen dat ik heel leuk vond en die ook een beetje van deze tijd is, dan ja dan geef ik dat soort boeken meestal

M: praten jullie wel eens met anderen over wat je hebt gelezen? Als je een leuk boek hebt gelezen ofzo
M: Ja, ja. En jij, Maya?
Ma: Nou als we dan bijvoorbeeld in de klas hebben we altijd nou dan hebben we een paar keer per jaar dat je dan je boek mee mag nemen en dat je dan kan lezen, en dan zit er bijvoorbeeld een heel leuk stukje in en dan laat ik het wel aan degene naast me zit wel af en toe lezen

Sanae:

M: Wat voor soort boeken kies je graag voor jezelf maar ook stel dat je een cadeautje wil geven aan iemand, wat voor soort boek zou je dan eigenlijk kiezen voor die persoon? Wat zou jij doen?
S: Nou ligt er een beetje aan wat voor persoon het is, maar als het een beetje een persoon is als mij, dan zou ik een boek kiezen dat een beetje tussen de dertien en vijftien jaar is, zoiets, en dan gewoon een boek die ik zelf misschien heb gelezen, die ik zelf leuk vind
M: Ja
S: Dan denk ik dan vindt zij het ook wel leuk, en die gaan dan een beetje over school en dan bijvoorbeeld, ja wat ik dus al eerder had verteld

M: praten jullie wel eens met anderen over wat je hebt gelezen? Als je een leuk boek hebt gelezen ofzo

S: Nou niet echt misschien soms een keer als bijvoorbeeld bij Nederlands misschien iets was zeg maar gebeurt en dan zegt diegene iemand de leraar ofzo je gaat een boek lezen ofzo en dan zeg ik ofzo en dan zegt ie zo dat van die schrijver en dan zeg ik oja dat had ook een keer een boek en dan heel leuk zo'n situatie niet in m'n vrije tijd zeg ik bijvoorbeeld tegen Maya ja dat boek moet je echt lezen

M: Dat heb je niet nee

S: Nee

Bradley:

M: Ja en heb jij dat ook dat als je een boek moet uitzoeken voor iemand, wat voor soort boek zoek je dan meestal uit?

B: Nou ligt ook aan degene natuurlijk, maar meestal geef ik wel meerdere delen, zodat je steeds door kan lezen

M: En jij, Bradley?

B: Ja ik praat niet echt met veel anderen over boeken maar ik vind het bijvoorbeeld wel leuk om een boek aan te raden aan iemand ofzo

Floris:

M: En raad jij ook wel eens dingen aan, aan anderen mensen?

F: Even nadenken hoor, volgens mij heb ik wel een paar keer een boek aangeraden

M: Ja

F: Nou, dat bedoel ik niet zo, vroeger moest je altijd zeggen bij een boekbespreking bij ons op school nou ik raad je echt aan om deze boek te lezen moet je altijd op het laatst zeggen of waarom niet

M: Oh ja

F: Maar niet zoiets dat ik echt zo ken jij die boek, want ik lees er nu uit en ik vind hem echt geweldig

M: Ja precies, en je praat er ook wel eens met anderen over? Wat je leuk vindt om te lezen?

F: Ja, volgens mij wel ja

M: Met je vrienden wel eens ofzo of met je ouders

F: Ja

M: Doe je ook wel eens

F: Ja

M: En met je nichten natuurlijk, dat doe je heel veel, dat is ook leuk

F: Hmhm
M: En lees je ook wel eens voor aan iemand?
F: Eigenlijk niet meer
M: Nee
F: Vroeger las ik echt gewoon soms aan m'n broertje voor, en daar was hij dan gewoon dolblij
M: Ja dat is toch leuk ook om te doen
F: Ja, maar nu is het zo dat het niet meer gebeurt

Peter:

M: Ja, dat is wel waar inderdaad, wat voor boeken zou je aanraden aan iemand anders?
P: Gewoon avontuurboeken, en (...) boeken en dan, is een leuk verhaal
M: Ja, dat zou je aanraden dus dan, boeken die je zelf dus eigenlijk ook leuk vindt
P: Ja
M: Ja. En praat je wel eens met anderen over wat je hebt gelezen?
P: Nee dat doe ik eigenlijk nooit
M: Nee? Niet met je vrienden of met je ouders ofzo, allemaal niet?
P: Nee
M: En lees je weleens voor aan iemand?
P: Ik heb geen jongere zussen dus,
M: En geen nichtjes of neefjes ofzo, ook allemaal niet. Dus je hebt nooit voorgelezen
P: Nee

6 Individuele verschillen

Individuele verschillen:

Hebben je ouders je ooit voorgelezen?

Wat voor soort boeken las je toen je klein was?

Lees je ooit boeken in verschillende talen?

In welke taal lazen je ouders je voor?

Lezen je ouders thuis ook wel eens een boek?

In welke taal lezen je ouders nu?

In welke taal lees je liever?

Denk jij dat lezen in je moedertaal je tweede taal beïnvloedt?

Als je zelf mocht kiezen in welke taal je zou moeten lezen voor bijvoorbeeld je schoolvakken, welke taal zou je dan kiezen?

Score tabel: score per motivatie onderdeel

(a) ouders lazen vroeger vaak voor

(b) leest vaak in andere taal dan het Nederlands

(c) ouders lezen veel

(d) heeft veel boeken thuis

(e) ouder(s) lezen veel (voor) in andere taal dan het Nederlands

	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)
Denise	1	2	3	-	-
Noortje	3	1	3	3	-
Bo	1	1	1	-	-
Nabil	-	1	2	-	-
Omar	-	2	3	-	2
Thijs	2	2	4	4	1
Felix	3	3	4	4	-
Jurek	2	3	4	4	-
Anna	4	1	2	3	-
Tom	3	2	3	-	1
Maya	3	1	4	3	4
Sanae	3	1	2	2	3
Bradley	2	2	1	-	2

Floris	3	1	4	4	-
Peter	3	1	4	4	-

Denise:

M: Dus je ouders lezen heel veel

D: Nou mijn vader niet die kan niet echt goed lezen en ook niet echt goed schrijven

M: Dus je moeder leest wel heel veel

D: Ja, bijna de hele dag

M: Ja joh?

D: Als ze thuis is zit ze op haar e-reader en 's avonds ook en ...

M: Oh ja, lazen ze vroeger ook voor bij jullie?

D: Nee, ik vond het ook nooit leuk.

M: Oké (...) spreken jullie ook nog andere talen, behalve het Nederlands?

D: De talen die je op school leert.

M: En lezen jullie ook wel eens boeken in het Engels?

D: Ja in de klas maar dat zijn van die hele dunne boekjes

N: ~~Van die babyboekjes maar dan in het Engels~~

D: Dat vind ik wel leuk. Dat is wel heel raar want ik vind in het Engels lezen wel makkelijker dan Nederlands

M: Ja? Dat is dan wel bijzonder toch? Is dat ook omdat het nieuw is ofzo, of omdat het een andere taal is denk je

D: Nee

M: Gewoon makkelijker

D: Ja. Ik spreek ook met mijn vriendin, die is ook Nederlands trouwens, ik spreek ook heel vaak met haar Engels en ik kijk ook heel veel van die Engelse Youtubers enzo

M: Ah ja, dus je bent eigenlijk gewoon heel goed in Engels. Misschien vind je het daarom ook leuker om te lezen.

M: Dat snap ik. Zouden jullie ervoor kunnen kiezen om meer Engels te lezen? Jij waarschijnlijk wel, maar zouden jullie dat ook willen?

B: ~~Nou in de Engelse les wel maar ik zou niet dat het lesboek nou ook in het Engels moet ofzo~~

D: Nee, maar sommige Engelse boeken moeten gewoon in het Engels blijven

M: Ja precies
D: Want dan vertaal je ze naar het Nederlands en dan slaat het nergens op
M: Dat kan ook ja, dan moet je het gewoon heel goed vertalen.

Noortje:

M: Dus je ouders lezen heel veel

M: Oh ja. En jouw ouders?

N: Dit had ik net ook al gezegd maar die lezen echt heel veel mijn vader heeft ook echt van die hele dikke boeken die hij dan in één vakantie kan uitlezen en dan denk ik echt van ehhe hoe kan dat

M: Ja echt he

N: Ja

M: Ja? Toen jullie nog heel jong waren. En jij? Lazen ze bij jou ook voor?

N: Ja mijn zussen wilden altijd ja, 's avonds ofzo wilden m'n zusjes altijd dat mijn moeder ging voorlezen nou ging ik er dan naast zitten maar ik vond het nou niet echt dat ik zei van mama ga nou eens voorlezen weet je

M: Nee precies dat zei je dan weer niet

N: Nee

M: En lezen jullie ook wel eens boeken in het Engels?

D: ~~Ja in de klas maar dat zijn van die hele dunne boekjes~~

N: Van die babyboekjes maar dan in het Engels

M: Lezen jullie ook wel eens in een andere taal, of niet?

N: Ja Engels dan

B: ~~Ja in de klas maar verder ik vind dat lastig~~

M: Ja

N: Als ik dan een keer lees dan lees ik wel in het Nederlands

Bo:

M: En jouw ouders?

B: Nee. Nou, nou ze hebben er ook niet echt de tijd voor.

M: Nee precies, allebei dus niet echt

B: Vroeger ook alleen op vakantie eigenlijk

M: Oh ja, lazen ze vroeger ook voor bij jullie?

B: Nee

B: Alleen soms tip de muis

M: Lezen jullie ook wel eens in een andere taal, of niet?

N: Ja Engels dan

B: Ja in de klas maar verder ik vind dat lastig

M: Dat snap ik. Zouden jullie ervoor kunnen kiezen om meer Engels te lezen? Jij waarschijnlijk wel, maar zouden jullie dat ook willen?

B: Nou in de Engelse les wel maar ik zou niet dat het lesboek nou ook in het Engels moet ofzo

Nabil:

M: En lezen jullie ouders ook veel?

O: Mijn moeder eerst wel maar nu is ze meer bezig met series kijken dus dat is nu niet echt

M: En bij jou?

N: Ligt eraan, als je de telegraaf op je telefoon meetelt? Dan wel

M: Het is wel lezen, dat wel. De krant lezen wel

N: Dan wel

M: Maar geen boek

N: Nee niet echt boeken nee. Mijn moeder wel, alleen mijn vader niet.

M: Oké, dus je moeder leest wel veel en je vader niet

N: Nou, nee ze leest niet veel eigenlijk niet zo veel alleen als ze er echt veel tijd voor heeft

M: Ja precies op vakantie of zoiets dergelijks

N: Ja

M: En hebben jullie ook veel boeken thuis?

N: Nee

M: Dat niet?

N: Nee dat niet echt

M: En jij, Nabil?

N: Thuis spreken we Nederlands en als er familie is of wij zijn naar familie dan spreken we gewoon Arabisch, en ik lees niet Arabisch alleen ik kan het wel lezen maar het is niet bepaald dat ik boeken lees in het Arabisch. Heel soms eh, nee eigenlijk niet

M: En hebben je ouders vroeger ook voorgelezen in het Arabisch?

O: Nee dat niet

N: Nee, mijn oma, mijn oom daar werd ik door voorgelezen

M: En wat vond je daarvan, vond je dat toen leuk?

N: Ja ik vond het heel leuk, het zijn echt Marokkaanse verhalen, legendarisch enzo, dat is heel leuk

M: Ja precies. Dat is wel heel leuk inderdaad

N: Ja

M: Ook in het Arabisch, het is dan natuurlijk veel echter dan in het Nederlands

N: Ja

M: Als jullie zelf mogen kiezen, vanaf nu, vanaf dit moment, stel je zou mogen kiezen in welke taal je zou mogen lezen, welke taal zou dat dan zijn?

O: ~~Als ik eerlijk ben dan toch wel beter wel Nederlands want Arabisch is wel ik kan het wel gewoon maar het is meer wel veel ingewikkelder dan het Nederlands. Om te lezen dan~~

M: Ja precies. En jij?

N: Ja, hetzelfde. Nederlands

M: Ehm, dit is misschien meer specifiek voor jullie twee, maar als je leest in het Arabisch he, denk je dan dat het je Nederlands beïnvloedt of niet

M: Ja. En jij?

N: Nou, het zou wel heel moeilijk zijn om het mijn taal te laten beïnvloeden, want ik spreek eigenlijk meer Nederlands dan Arabisch maar als ik twintig jaar alleen maar Arabische boeken lees dan is er wel een mogelijkheid dat het slechter wordt

T: Waarschijnlijk ook na één jaar al

M: Ja ik denk dat als je bijvoorbeeld alleen maar Engelse boeken leest zal dat ook wel je Nederlands beïnvloeden

N: Ja beetje een accent

M: Ja dat denk ik ook ja, dat krijg je wel heel snel he

N: Ja

M: Wat voor soort boeken lazen jullie eigenlijk toen je nog klein was?

N: Toen ik klein was las ik Mowgli boeken, zulke boeken, Winnie de Poeh, Mowgli,

M: Oh ja dat is ook leuk inderdaad

N: Mowgli was echt mijn vaste boek, dat was echt een soort van Tarzan, dat was heel leuk

Omar:

M: En lezen jullie ouders ook veel?

O: Mijn moeder eerst wel maar nu is ze meer bezig met series kijken dus dat is nu niet echt

M: Even kijken. Ja, spreken jullie ook nog andere talen dan het Nederlands?

- O: Ja ik spreek wel ik spreek thuis best wel vaak met mijn moeder Berbers, en met mijn vader ook. Maar af en toe spreek ik ook, best wel vaak, meestal spreek ik gewoon Nederlands maar gewoon af en toe ja dat hoort dan gewoon ja spreek ik gewoon Berbers
- M: Maar je hebt geen boeken natuurlijk in het Berbers, het is geen geschreven taal
- O: Ja Berbers is wel een geschreven taal maar het is een super lastige taal je hebt allemaal van die rare tekentjes dus eigenlijk is het wij praten Berbers maar we lezen en schrijven gewoon Arabisch
- M: Oké, en lees je wel eens boeken in het Arabisch?
- O: Laatste tijd niet echt, daar is mijn vader meer een beetje mee bezig
- M: En heeft je vader dat vroeger ook wel gedaan bij jou, samen met jou ook wel
- O: Ja
- M: En vind je dat ook leuk?
- O: Ja ik vind dat wel leuk vooral als ze voor wat ik als ik iets niet snap ofzo en dan is het meestal wel een heel interessant stuk en dat snap ik dan niet en dan vraag ik aan mijn vader en dan verteld hij het altijd zelf. Dat is wel mooi enzo.
- M: Ah, ja. Precies.
- O: Dat is wel leuk
- M: En nu lees je niet meer zoveel in het Arabisch
- O: Nee nu laatste tijd, kijk ik het af en toe wel met mijn moeder die series en het waren altijd Arabische boeken over de ja over ons geloof over de profeet enzo en m'n moeder kijkt nu van die series daarover en af en toe kijk ik gewoon mee
- M: Ah, ja. Dan houd je het nog wel bij enzo
- O: Ja
- M: En hebben je ouders vroeger ook voorgelezen in het Arabisch?
- O: Nee dat niet
- M: Als jullie zelf mogen kiezen, vanaf nu, vanaf dit moment, stel je zou mogen kiezen in welke taal je zou mogen lezen, welke taal zou dat dan zijn?
- O: Als ik eerlijk ben dan toch wel beter wel Nederlands want Arabisch is wel ik kan het wel gewoon maar het is meer wel veel ingewikkelder dan het Nederlands. Om te lezen dan
- M: Ehm, dit is misschien meer specifiek voor jullie twee, maar als je leest in het Arabisch he, denk je dan dat het je Nederlands beïnvloedt of niet
- O: Moeilijke vraag. Misschien als je veel leest. Het is zeg maar als ik alleen maar lees dan denk ik wel maar ik doe het meer afwisselend af en toe doe ik ook gewoon die boeken dan is het wel Arabisch en dan staat er ook Nederlands achter dan lees ik eerst bijvoorbeeld het Arabisch

ofzo en dan lees ik gewoon het Nederlandse gedeelte, dan doe ik het gewoon allebei, dan snap ik het nog beter dan als ik gewoon één deel doe

M: Wat voor soort boeken lazen jullie eigenlijk toen je nog klein was?

O: Ik las altijd zo'n altijd gewoon één boek ja dat was echt een periode dat ik die alleen maar las dat was de leeuw is los, dat is zo'n klein boekje, en die las ik toen altijd en later kwam dan ook (geronimo steele) en toen las ik die ook maar nu ja gewoon

Thijs:

M: En jij Thijs?

T: Ja wij wel mijn ouders wel want mijn vader heeft laatst voor zijn verjaardag had hij zo'n e-reader gekregen dus die leest heel veel

M: Ja

T: En ze lezen natuurlijk ook de krant en ja, en we hebben heel veel boeken

M: En spreek jij nog een andere taal dan het Nederlands?

T: Ja mijn moeder is Italiaans en alleen als we bij familie zijn praten we Italiaans

M: Oké, ja

T: En ik kan niet in het Italiaans lezen, dat is hetzelfde als Frans, dat kan ik ook niet lezen

M: Nee precies

T: Oh jawel dat kan ik wel een beetje

M: En heeft je moeder ook wel eens voorgelezen in het Italiaans?

T: Ja maar dat was zeg maar omdat we op vakantie waren en er waren geen andere boeken, toen sprak ik ook nog niet zo goed Italiaans. Maar het is wel gewoon leuk

M: En snap je het dan wel? Als ze dat dan voorleest?

T: Vroeger niet maar als ze het nu zou doen denk ik wel

M: Oké, dat is wel leuk inderdaad ja

M: Als jullie zelf mogen kiezen, vanaf nu, vanaf dit moment, stel je zou mogen kiezen in welke taal je zou mogen lezen, welke taal zou dat dan zijn?

M: Wel Nederlands houden. En jij dan ook, lijkt me

T: Nee, ik zou denk ik Engels gaan lezen. Omdat je daar meer aan hebt

M: Dat kan ook nog. Kun je goed lezen in het Engels?

T: Ja

M: Ja? Dat is ook wel handig, er zijn heel veel boeken in het Engels. Dus je zou liever in het Engels lezen?

T: Dat denk ik niet, maar het zou meer, handiger zijn, voor de toekomst.

M: Wat voor soort boeken lazen jullie eigenlijk toen je nog klein was?
T: Wie heeft er op mijn hoofd gepoept?
M: En jij Thijs?
T: Ik had, vroeger had ik een heel groot boek, dat hebben we nog steeds, van de sprookjesboom, en dat was dan zo'n dik boek, en dat waren dan allemaal kleine sprookjes, en las dan voor en dat waren dan van die beestenletters dat je gewoon kon lezen
O: ~~Koeienletters~~
M: Nee maar dat zulke boeken hadden wij ook thuis allemaal, dat vond ik ook heel leuk
T: Oh ja en vroeger had ik ook nog maar dat was meer een kijk ding maar dat was eh uit Duitsland hadden ze een hele grote encyclopedie met daarin speelgoed, en daar zat ik dan altijd in te kijken, en dat was dan zeg maar mijn eet, mijn eetpil omdat dan las ik daarin en dan at ik alles

Felix:

M: Je ouders lezen ook veel
F: Ja heel veel zelfs

M: Ja dat is ook zo. Werden jullie vroeger ook voorgelezen?
F: Ja
M: Door je ouders? Of door je broers en zussen?
F: Mijn vader meestal
M: Ah ja, en wat voor boeken vond je vroeger leuk?
F: Ja, beetje fantasieverhalen enzo
M: Ja
F: Of van een persoon die heel dicht bij me staat beetje die dan dingen beleeft
M: Oh ja, kun je je dan ook helemaal inleven in de personages?
F: Ja
M: Dus dan kun je je ook helemaal inbeelden waar het verhaal over gaat
F: Ja

M Spreken jullie ook nog andere talen behalve het Nederlands?
F: Ik lees wel heel veel Engelse boeken ook
M: Oh ja? En dat vind je ook leuk om te doen
F: Ja want sommige Engelse boeken die naar het Nederlands zijn vertaald zijn niet helemaal echt beetje vertaald echt van dat ehm ja dat hele oude Nederlands vertaald dat het dan helemaal nergens meer op slaat

M: Ja, ja
F: Dus dan lees ik wel het Engelse versie liever
F: Ik, bijvoorbeeld als ik Harry Potter lees, ik heb al die boeken in het Engels gelezen
M: Ja?
F: Ja, dat vind ik veel gaver

Jurek:

M: Je ouders lezen ook veel
J: Ja, we hebben vooral een grote verzameling van dezelfde boeken zeg maar want mijn moeder en ik zijn best wel fan van Stephen King
M: Ah oké, jij ook?
J: Ja opzich wel ja. Het zijn wel moeilijke boeken maar het zijn wel leuke boeken
M: Ja, dat zijn ook van die dikke pillen he
J: Ja wel driehonderd vierhonderd pagina's
M: En je vader, leest die ook veel?
J: Dat weet ik niet, mijn moeder en mijn vader zijn gescheiden
M: Oh oké, en je moeder leest dus veel
J: Mijn vader die werkt van vier uur 's ochtends tot negen uur 's avonds dus ik denk dat hij daar geen tijd voor heeft

M: Ja dat is ook zo. Werden jullie vroeger ook voorgelezen?
M: En jij, Jurek?
J: Mijn moeder die heeft nooit echt voorgelezen maar die vertelde mij vaak verhalen van haar jeugd en dingen die ze heeft meegemaakt enzo wel leuke verhalen
M: Ja
J: Fantasier verhalen die zij nog weet van ergens van zij heeft toen op een school gewerkt dus, maar mijn moeder is ook een (...) dus die was ook zo van ga zelf lezen daar word je zelf ook veel vaardiger van.

M: Ja precies. En jij, lees jij ook wel eens iets in het Engels?
J: Ja ik lees vaak boeken die gaan over een specifieke film bijvoorbeeld, en ik vind en dat vinden de meeste mensen ook wel een boek is veel uitgebreider dan een film

Anna:

M: En lazen je ouders vroeger ook voor aan jou?
A: Ja eigenlijk wel elke avond
M: Oh ja

- A: En ja dat was wel grappig en leuk eigenlijk
- M: En lezen zij zelf ook veel?
- A: Mijn vader niet echt, ja misschien met zijn werk maar ik weet niet precies, en mijn moeder wel geloof ik
- M: Hebben jullie ook veel boeken thuis, of niet echt?
- A: Ja wel eigenlijk wel echt hele rek met hele oude boeken en ja ook wel boeken waarvan ik soms denk van nou dat lijkt me niet heel erg leuk want die zijn dan echt heel oud die hele kافت zo dan helemaal kapot zijn
- M: Ja
- A: Maar ook wel weer bij boeken van m'n zussen en broers in die ja tijd waren
- M: Ja
- A: Soms lees ik die dan wel
- M: Nee oké, en spreek jij ook nog een andere taal?
- A: Nee, gewoon Nederlands, nou ja, andere landen dan
- M: Ja precies, en lees je ook wel eens boeken in het Engels?
- A: Niet heel erg eigenlijk maar ja nu ook wel omdat je Engels krijgt op school en je moet ook wel boeken daar voor lezen in het Engels, dus misschien ga ik nu ook wel meer Engelse boeken lezen omdat ik het nu ook meer begrijp enzo

Tom:

- M: Oh ja. En lazen je ouders vroeger ook voor aan jou?
- T: Ja, omdat m'n ouders meestal weg waren deden mijn oppassers dat
- M: Dat is ook leuk inderdaad
- T: Ik heb er best wel veel gehad
- M: Ja, en lezen je ouders zelf ook veel?
- T: Nou, mijn vader moet wel voor, nou, tenminste hij gaat, hij krijgt nieuw werk en daar moet het wel voor gebeuren, en mijn moeder die heeft dokter en die schrijft boeken voor een oog, (...). Maar ja die moet ook natuurlijk veel lezen om informatie te krijgen en dan moet ze, ja
- M: Ja dus ze lezen wel heel veel allebei.
- M: Een kwart Duits, dus wordt er thuis ook Duits gesproken?
- T: Nou mijn vader is in Nederland geboren maar mijn oma die is Duits en die kan wel Nederlands alleen dan sommige zinnen die kan ze gewoon nog niet en die praat ze dan in het Duits en dan leren we haar of verbeteren we haar met wat het in het Nederlands is
- M: Ah ja. En spreek jij ook zelf veel Duits? Of niet
- T: Nou, niet echt heel veel, ik vind het moeilijk om te spreken en verstaan kan ik ook

M: En heeft je vader bijvoorbeeld ook ooit in het Duits voorgelezen vroeger? Of niet

T: Nee, dat niet

M: Gewoon voornamelijk Nederlands

T: Mijn oma deed het wel, mijn opa maar mijn vader niet

M: Ja precies, je leert het natuurlijk wel nu, dat is wel heel leuk, en jij wel toch? Engelse boeken of niet

T: Ja, ja, ja, dat, als je dan in het buitenland, en dan heb je boeken mee, dan ga ik altijd wel voor de Engelse

M: En daar kom je ook altijd goed doorheen, door die boeken

T: Ja

M: Wat goed zeg. Ehm, ja. Je leest dus nooit een boek in het Duits

T: Nee, bijna nooit, maar het is wel dat ik soms gewoon stukken lees en als ik dan op familiebezoek ga en daar liggen dan boeken dan doe ik dat

Maya:

M: Ja dat is ook zo ja. En spreken jullie ook nog een andere taal dan het Nederlands?

M: Ah ja, precies. En jij?

Ma: Nou ik praat ja met mijn moeder altijd Spaans en als ik dan Nederlands praat dan wordt ze meestal boos

M: Spreekt zij geen Nederlands?

Ma: Jawel ze spreek wel Nederlands alleen ze zegt ja ik ben Spaans dus ik wil dat je Spaans met me praat

M: Oh ja, en lazen je ouders vroeger ook voor aan je?

Ma: Ehm, van wat ik weet wel, maar dan meestal in het Nederlands, alleen toen ik zelf al een beetje kon lezen toen ging ik altijd samen met mijn moeder een boek lezen en dan lees lazen we het wel in het Spaans

M: Oh ja, als je moeder dat natuurlijk leuk vindt dan is dat wel makkelijker. En wat voor soort boeken lazen jullie toen jullie klein waren? Weet je dat nog?

M: Ja, ja dat is ook leuk, en jij Maya, weet je dat nog?

Ma: Ja, allemaal van die boeken met kleine verhaaltjes erin gewoon over roodkapje of van dat soort dingen

M: Nee, en bij jou Maya?

Ma: Mijn moeder leest echt heel veel, dan als ze vrij is zit ze meestal achter een boek, en mijn vader vindt lezen wel leuk maar hij heeft heel weinig tijd voor dus dan als hij tijd heeft leest hij wel

M: En je moeder heeft zeker ook een e-reader dan

Ma: Ja het hele gezin

M: Nee. En lees jij nog steeds Spaans wel eens?

Ma: Nou ik wil het wel alleen ik was tijdje heel slecht in begrijpend lezen dus toen zei mijn moeder hou je nu nog maar even bezig met Nederlandse boeken lezen in de vakantie dan lees ik wel Spaanse boeken

M: Oh ja, maar je snapt het wel als je Spaanse boeken leest

Ma: Ja

M: Denken jullie wel eens als je leest in het Arabisch of Surinaams, wat jullie niet zo vaak doen maar als je dat zou doen, of in het Spaans dus, denk je dan dat dat het Nederlands zou beïnvloeden? Dus dat je Nederlands er misschien slechter van wordt, of juist beter van wordt?

M: Nee dat is ook zo. Wat denk jij? Als je in het Spaans leest

Ma: Ik denk het ook niet want ja je gebruikt Nederlands altijd en je verleert het eigenlijk niet echt

M: Soms wel. En jouw moeder leest altijd in het Spaans, of ook in het Nederlands

Ma: Ja meestal Spaans of Engels en af en toe ook Nederlands

M: Lezen jullie ook wel eens in het Engels trouwens?

M: Nee, en jij?

Ma: Zelfde als Sanae, tijdens de les als we een boekverslag moeten maken

M: Ja

Ma: Dan lees ik een Engels boek maar in mijn vrije tijd niet

M: Nee, oké.

Sanae:

M: Ja dat is ook zo ja. En spreken jullie ook nog een andere taal dan het Nederlands?

M: En jij, Sanae?

S: Nou m'n vader die praat dan zeg maar wel vaak Marokkaans tegen me maar ik antwoord gewoon in het Nederlands omdat ik kan wel goed Marokkaans verstaan maar ja ik antwoord dan gewoon in het Nederlands omdat ja het spreken ik denk zo van ja ik ben toch Nederlands

- en ik denk ook niet echt, ik kan het ook niet super goed spreken en Nederlands spreek ik en hij verstaat ook gewoon goed Nederlands dus dan doe ik dat gewoon
- M: Ah ja, en lazen je ouders vroeger ook voor?
- S: Ja, toen ik klein was wel
- M: En las je vader dan ook voor in het Marokkaans of alleen in het Nederlands
- S: Nee dat niet echt
- M: Nee, alleen Nederlands
- S: Nou dat deed m'n moeder gewoon
- M: Oh ja, als je moeder dat natuurlijk leuk vindt dan is dat wel makkelijker. En wat voor soort boeken lazen jullie toen jullie klein waren? Weet je dat nog?
- S: Nou, toen ik zelf al kon lezen of?
- M: Ja?
- S: Een beetje nou toen vond ik paarden nog heel leuk een beetje boeken die nog niet zo moeilijk waren en met paarden, en ja niet zulke boeken zoals ik nu lees gewoon beetje kinderlijke boeken
- M: Van die sprookjes enzo, oh ja, en lezen jullie ouders überhaupt zelf ook, thuis? Weet je dat?
- S: Nou m'n moeder leest wel eens een tijdschrift maar niet echt een boek
- M: En hebben jullie ook boeken thuis?
- S: Nou is niet echt boeken met een verhaal maar dan bijvoorbeeld boeken waar iets over instaat maar dan kijk dat is iets van vroeger ofzo
- M: Oh informatieve boeken
- S: Ja een beetje dat soort boeken of kookboeken
- M: Oh ja, ja, praktische boeken
- S: Ja
- S: Maar m'n vader leest wel zeg maar een boek zoals nou hij is gelovig hij is islam dus dan leest hij wel eens de koran maar dat is misschien niet hetzelfde als een boek maar
- M: Nou het is wel lezen natuurlijk
- S: Ja het is wel lezen maar het is dan gewoon geen verhaal
- M: Maar het is dan ook in het Arabisch. Lees jij ook wel eens in het Arabisch?
- S: Nou het was meer toen ik nog wat kleiner was toen leerde hij het me dus dus dan als je het Nederlands leert dan leert hij me gewoon Marokkaans dus dan kan wel stukjes lezen maar ik denk niet dat ik het goed kan lezen
- M: Nee
- S: Ik heb het eigenlijk ook niet nodig ofzo dus niet persé nou nee hoeft van mij niet

M: Nee, en zouden jullie ook willen dat je bijvoorbeeld want kijk jij kan natuurlijk zo goed Spaans, je kan ook gewoon hele boeken lezen in het Spaans, zouden jullie misschien meer in het Marokkaans of meer Surinaams willen lezen?

S: Nou ik denk het niet want ik kan niet, heb niet echt de mogelijkheid ervoor want ik wil gewoon een boek met een verhaal en ik weet gewoon niet zo goed waar ik zo'n boek vandaan haal

M: Nee

S: Dus als ik zeg maar ik wil een stukje lezen dan is dat gewoon wel in het Marokkaans maar gewoon in Nederlandse letters

M: Oh ja

S: Dus niet in Arabische letters want ja dat kan ik wel maar dat is gewoon best lastig

M: En dat vind je ook leuk als het Marokkaans is met gewoon Nederlandse letters

S: Ja maar dat komt niet zo vaak voor dus dan, want we hebben wel boekjes thuis die m'n vader dan heeft gekocht waar dan in het Marokkaans staat en ook in het Nederlands maar dat is dan misschien niet echt een verhaal ofzo

M: Ja dat kan natuurlijk ook, even kijken waar we zijn hoor. En jouw vader leest dus wel eens in het Arabisch

S: Ja

M: Lezen jullie ook wel eens in het Engels trouwens?

M: Ja precies. En jij Sanae?

S: Nou dat is dus alleen maar tijdens de Engelse les als we dus zo'n boekverslag moeten maken

M: Ja

S: Maar niet echt dat ik naar de bieb ga en ik haal een Engels boek

M: Nee je kiest er niet zelf voor

S: Nee

Bradley:

M: Ja dat is ook zo ja. En spreken jullie ook nog een andere taal dan het Nederlands?

B: Nou ik spreek niet echt Surinaams maar kan het wel verstaan

M: Je kan het wel verstaan

B: Ja maar ik spreek het niet

M: En spreken je ouders ook Surinaams?

B: Ja m'n vader

M: Je vader. En heeft je vader je ook wel eens voorgelezen, in het Surinaams of niet?

B: Ja hij heeft een gedichtenboekje in het Surinaams en ja daaruit leest hij wel eens iets voor

M: En lazen je ouders je sowieso vroeger voor of niet

B: Jawel maar niet echt uit verhalenboek maar wel stripboeken enzo

M: Ah ja als je niet kan lezen is dat wel leuk natuurlijk

B: Ja

M: Oh ja, als je moeder dat natuurlijk leuk vindt dan is dat wel makkelijker. En wat voor soort boeken lazen jullie toen jullie klein waren? Weet je dat nog?

M: Ja precies, en jij Bradley?

B: Nou ik las niet echt van die boeken met verhalen erin maar gewoon strips enzo, vond ik ook makkelijker

M: En jouw ouders, Bradley?

B: Ja, ze lezen niet echt boeken maar niet van die verhaal met die verhalen erin ofzo

M: Denken jullie wel eens als je leest in het Arabisch of Surinaams, wat jullie niet zo vaak doen maar als je dat zou doen, of in het Spaans dus, denk je dan dat dat het Nederlands zou beïnvloeden? Dus dat je Nederlands er misschien slechter van wordt, of juist beter van wordt?

B: Nee ik denk niet dat mijn Nederlands er slechter van wordt als ik in het Surinaams lees

M: Niet of wel?

B: Nee

M: Nee? Waarom denk je dan van niet

B: Nou, ik lees niet zo heel veel boeken in het Surinaams ik lees gewoon alleen in het Nederlands en dan verloor je het niet echt

M: Nee dat is ook zo inderdaad

B: En je praat ook elke dag Nederlands

M: Ja en niet elke dag Surinaams

B: Nee

M: Nee precies. En zou jij meer willen lezen in het Surinaams of niet?

B: Ja maar er zijn niet echt veel verhaal boekjes in het Surinaams maar wel spreekwoorden enzo

M: Ja, het is natuurlijk niet echt een geschreven taal of in ieder geval nog niet heel veel literatuur is in het Surinaams lijkt me toch of wel?

B: Ja dat wel

M: Ja, maar voor jou hoeft het niet persé, of wel

B: Nee hoeft niet persé

M: Nederlands vind je wel prima

B: Ja

M: Leest jouw vader ook wel eens in het Surinaams?

B: Ja, soms

M: Lezen jullie ook wel eens in het Engels trouwens?

B: Ja in het Engels heb ik wel al een paar boeken gelezen

M: Ja?

B: Ook wel Roald Dahl enzo

M: Oh ja dat is natuurlijk heel leuk en vind je dat ook makkelijk?

B: Ja ik vind het Engels wel makkelijk en ik ben er ook goed in

Floris:

M: Nee en lezen je ouders vroeger ook voor aan jou?

F: Nou paar keer wel, gewoon ik vroeg zo mam kun je deze bladzijde voorlezen want ik begrijp het niet

M: Ja, oh ja, en niet toen je nog niet kon lezen, dat ze dat vroeger deden

F: Nee, nee ja, dat deden ze ook weer wel

M: Oh dat wel

F: Ja

M: Ah ja, en lezen zij zelf ook veel?

F: Mijn moeder heeft echt een hele boekenkast vol, en ik heb thuis ook gewoon een, gewoon twee planken vol en dan gewoon twee rijen achter elkaar allemaal Geronimo Stilton gewoon zulke boeken

M: Oh ja

F: Tien centimeter dik ofzo

M: Dus jullie hebben eigenlijk een kleine bibliotheek thuis

F: Eigenlijk wel ja

M: Ja toch? Is wel leuk, en spreek je ook nog een andere taal behalve het Nederlands of niet?

F: Nee

M: Nee? En je leest dus ook niet in het Engels of zoiets dergelijks

F: Nou ik heb bijvoorbeeld wel gewoon ben een keertje aan de grens van Duitsland tenminste ik heb wel in Nederland een hotel gehuurd met mijn vader en moeder enzovoort de hele familie

M: Ja

F: Eigenlijk, en dan gaan we gewoon, het was dus op de laatste dag, gingen we dus naar de dierentuin, en er was echt gewoon allemaal Duitse boeken, echt gewoon kleuterboeken, en die waren nog best wel eigenlijk leuk

M: Ja he, maar dat is ook leuk als je een andere taal leest en dan de kinderboeken kun je het heel goed begrijpen omdat het veel makkelijkere taal is

F: Ja

M: Oh goed begin natuurlijk als je zo Duits gaat lezen

F: Ja. En natuurlijk lees ik ook gewoon voor Engels

M: Ja, dat moet natuurlijk ook voor mevrouw Kajouj enzo ook gewoon lezen ja dat is natuurlijk zo

Peter:

M: En, lazen je ouders wel eens voor? Vroeger?

P: Ja, ik vond het altijd wel fijn als mijn vader me voorleest

M: Ah ja, en deed hij dat vaak?

P: Ja, best wel vaak

M: Ah, leuk. En wat voor boeken las hij uit voor? Weet je dat nog?

P: Zelfde boeken, ik heb altijd al zelfde genre leuk gevonden

M: Oh oké, en lezen je ouders zelf ook veel?

P: Ja, ze lezen veel ja

M: Allebei. Netjes. En hebben jullie thuis ook veel boeken?

P: Ja, veel Nederlandse schrijvers

M: Ja?

P: Die lees ik dan weer net niet

M: Je leest net niet de boeken die je ouders leuk vinden

P: Nee

M: Oké, dat is dan wel weer jammer, en lees je ook nog in andere talen behalve het Nederlands? Engels bijvoorbeeld?

P: Ik heb wel af en toe Engelse boeken geprobeerd en dat ging ook redelijk makkelijk, want Engels is voor mij redelijk makkelijk

M: Ja? Ben je daar goed in, en wat voor boeken lees je dan in het Engels, ook hetzelfde

P: Nou ik heb, dan lees ik van die Engelse Donald Duckjes want omdat je dan ook van die plaatjes hebt en dat kan je dan makkelijker plaatsen

M: Ja, ja, precies ja, dat is ook zo, en je spreekt geen andere taal dan het Nederlands verder, behalve het Engels

P: Nee

V: Questionnaire results

Individual results	Interest		(Value of) Choice		(Self-)efficacy		Involvement		Social goals		Individual differences	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
Denise	3,00	1,1	3,25	0,96	2,00	0,00	2,71	0,95	2,20	0,45	3,20	0,84
Noortje	3,83	0,41	3,00	0,82	3,67	1,53	2,86	1,07	2,40	0,55	3,80	1,30
Bo	3,00	0,89	2,25	0,50	4,00	0,00	3,14	1,07	1,80	1,10	2,60	1,34
Nabil	4,00	0,00	3,00	0,82	3,33	0,58	4,00	0,00	3,20	0,84	2,60	0,55
Omar	2,83	0,98	2,25	0,50	3,33	0,58	2,86	1,21	1,80	0,45	3,00	0,71
Thijs	4,83	0,41	3,5	1,00	5,00	0,00	4,86	0,38	2,80	1,30	4,00	1,22
Felix	4,67	0,82	2,75	2,06	5,00	0,00	4,86	0,38	2,80	1,64	4,00	1,73
Jurek	3,83	1,60	1,00	0,00	4,33	1,15	1,57	0,98	1,40	0,89	2,80	1,64
Anna	3,50	0,84	3,00	1,15	3,67	0,58	3,86	0,69	3,20	1,10	3,60	0,89
Tom	4,50	0,55	4,00	0,00	3,67	0,58	4,29	0,76	3,20	1,10	4,40	0,55
Maya	4,00	1,10	3,00	1,41	3,00	0,00	3,29	1,25	2,40	1,34	3,40	1,34
Sanae	3,50	0,84	3,50	1,00	3,67	0,58	2,57	0,98	1,80	0,45	2,40	1,14
Bradley	4,33	0,58	2,67	1,15	3,67	0,58	3,00	1,00	2,00	1,00	2,50	2,12
Floris	3,00	1,10	2,75	1,26	3,67	0,58	4,57	0,53	2,00	1,00	3,40	1,52
Peter	4,17	1,17	2,75	1,26	3,67	0,58	4,00	1,73	2,00	1,41	3,80	1,30

VI: Interview results

Individual results	Interest		(Value of) Choice		(Self-)efficacy		Involvement		Social goals		Individual differences	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
Denise	1,20	0,45	1,67	0,58	2,33	1,15	1,00	0,00	1,00	0,00	2,00	1,00
Noortje	1,20	0,45	2,00	1,00	2,33	0,58	1,00	0,00	1,50	0,71	2,50	1,00
Bo	1,20	0,45	1,33	0,58	2,67	0,58	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00	0,00
Nabil	2,60	0,55	3,00	1,00	3,00	0,00	2,67	1,15	4,00		1,50	0,71
Omar	2,80	0,84	2,80	0,84	3,00	0,00	1,67	0,58	2,00		2,33	0,58
Thijs	2,20	0,45	2,60	0,55	2,33	0,58	3,00	0,00	1,00		2,60	1,34
Felix	4,00	0,00	2,25	0,96	3,33	0,58	4,00	0,00	3,00		3,50	0,58
Jurek	2,20	0,45	1,75	0,96	2,67	0,58	2,67	0,58	3,00		3,25	0,96
Anna	2,60	0,55	2,60	0,89	2,50	0,71	2,67	1,15	1,67	0,58	2,50	1,29
Tom	2,60	0,55	2,80	1,30	3,50	0,71	3,33	0,58	2,00	1,00	2,25	0,96
Maya	2,20	0,45	1,75	0,50	3,00	0,00	2,67	1,15	2,00	0,00	3,00	1,22
Sanae	2,40	0,55	2,00	0,71	2,50	0,71	3,00	1,00	2,00	0,00	2,20	0,84
Bradley	2,60	0,55	2,25	0,50	2,50	0,71	2,67	0,58	2,00	1,41	1,75	0,50
Floris	4,00	0,00	3,33	0,58	3,00	0,00	3,67	0,58	2,33	0,58	3,00	1,41
Peter	2,40	0,55	2,50	1,29	2,33	1,15	2,33	0,58	1,33	0,58	3,00	1,41